

BEVARANDEPROGRAM
DROTTNINGGATAN
OCH
PÅLSJÖ

HELSINGBORGS MUSEUM
HELSINGBORGS BEVARINGSPLANSKOMMITTÉ
1999

Bevarandeprogram för Drottninggatan Pålsjö

Fastställt av Kommunfullmäktige 1998 09 22

Helsingborgs bevaringsplanskommitté

Helsingborgs museum

Text: Lotte Johannesson, Karin Gustavsson, Helsingborgs museum
Foto: Helsingborgs museum
Kartor: Stadsbyggnadskontoret, Kartenheten
© Helsingborgs museum 1999
Repro: Dn-Repro ab, Helsingborg
Tryck: Stiltryck, Helsingborg, 1999

Innehåll

Förord	7
Inledning	8
Områdets topografi och historia	10
Kvartersbeskrivningar	14
Kvarteret Adelsnäs	14
Kvarteret Ankaret Västra	15
Kvarteret Ankaret Östra	16
Kvarteret Babord	17
Kvarteret Barck	18
Kvarteret Böljan	22
Kvarteret Carolus	22
Kvarteret De la Gardie	25
Kvarteret Ehrensvärd	26
Kvarteret Eldbegängelsen	26
Kvarteret Fatet	27
Kvarteret Fides	28
Kvarteret Glasyren	30
Kvarteret Hallen	30
Kvarteret Hamilton	32
Kvarteret Havet	33
Kvarteret Hilltorp Norra	34
Kvarteret Hilltorp Södra	36
Kvarteret Inmutningen	37
Kvarteret Kannan	38
Kvarteret Kolgravarna	40
Kvarteret Kolverket	42
Kvarteret Kompassen	43
Kvarteret Kristinehall	44
Kvarteret Lodret, se kvarteret Styrbord	
Kvarteret Masten	47
Kvarteret Nordstjärnan	48
Kvarteret Näktergalen Södra	49
Kvarteret O D Krook	50
Kvarteret Porslinsbruket	51
Kvarteret Pål Ibb	52
Pålsjöbaden	56
Pålsjö Kvarn	56
Pissoiren Pålsjö kvarn	57
Pålsjö Slott	57
Paviljongen i Pålsjö Skog	58
Pålsjö gård	58
Torpet i Pålsjö Skog	59
Pålsjö 1:4 och 1:7	59
Kvarteret Pålsjö Norra	59
Kvarteret Pålsjö Södra	60
Kvarteret Ratten	62
Kvarteret Rikken	63
Kvarteret Rodret	63

Kvarteret Sefiren	65
Kvarteret Skeppet	65
Kvarteret Skålen	68
Sofiero Slott	68
Sofiero Gård	69
Kvarteret Solbacka	69
Kvarteret Styrbord	70
Kvarteret Tacklet	70
Villa Thalassa	72
Tinkarpsgården	72
Kvarteret Torpet	72
Kvarteret Tåget Norra	73
Kvarteret Tåget Södra	73
Kvarteret Utkiken	74
Kvarteret Viadukten	76
 Källor och litteratur	 77
 Litteratur om byggnadsvård	 77
 Detaljplaner inom området	 78

FÖRORD

Detta bevaringsprogram för de norra delarna av Helsingborg har arbetats fram av bevaringsplanskommittén i Helsingborgs stad. Kommittén bestod under den aktuella arbetsperioden av fem ledamöter och fem tjänstemän. Två av ledamöterna utses av byggnadsnämnden, två av kulturstyrelsen. Kommunstyrelsen utser ordförande. Kommittén är direkt underställd kommunstyrelsen. Tidigare fastställda bevaringsprogram behandlar Helsingborgs stadskärna (antaget av kommunfullmäktige 1985), Råå (1991), Västra Tågaborg (1995) samt Olympia - Slottshöjden (1997)

Bebyggelsen inom området Drottninggatan - Pålsjö är mycket varierad. Här finns enkla fiskarstugor från förra seklet, det tidiga 1900-talets patriciervillor, funktionalistiska hyreshus och storskaliga hyreshus från 1960-talet. Bostadsbebyggelsen dominerar, men även den monumentala Stadsteatern från 1970-talet ingår i programmet liksom Pålsjöbaden,

Medvetandet om den byggda miljön som en del av vårt gemensamma kulturarv ökar ständigt, och ett bevarande av värdefulla byggnader och miljöer stärker människors förankring i den egna lokala historien, bevarandearbete i kommunerna kan förverkligas bland annat genom kulturminnesvårdens integrering i samhällsplaneringen. Detta har blivit ännu mera betydelsefullt genom plan- och bygglagens införande 1987.

För att slå vakt om de bevarandevärda miljöer som finns inom området Drottninggatan Pålsjö har föreliggande bevaringsprogram tagits fram. Arbetet påbörjades 1995, och efter remissbehandling 1997 antogs bevaringsprogrammet för Drottninggatan - Pålsjö av kommunfullmäktige 1998 09 22.

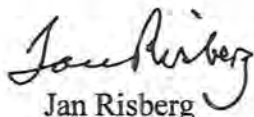
Helsingborg i februari 1999

Tommie Åkesson (kommitténs ordförande 1995 - 1998)

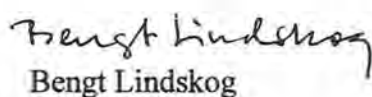
Gunilla Brodesson

Jan Risberg

Anders Blomberg

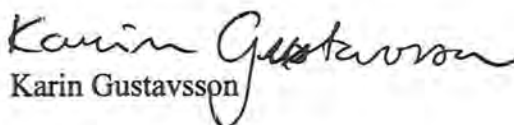
Bengt Lindskog

Anne Malmgren

Folke Bengtsson

Karin Gustavsson

Torkel Eriksson

INLEDNING

Detta bevarandeprogram för Helsingborgs norra stadsdelar har utarbetats under 1995 - 1997. Helsingborgs museum genom byggnadsantikvarie Lotte Johansson har utfört inventeringen och fotograferat. Textsammanställning har gjorts av Lotte Johansson och stadsantikvarie Karin Gustavsson. Förslaget till klassificering av byggnaderna har gjorts av Karin Gustavsson och stadsarkitekt Anders Blomberg.

Det område som detta förslag till bevarandeprogram behandlar sträcker sig från S:t Jörgens plats i söder till Sofiero i norr. Inom området finns många olika typer av bebyggelse. Stora imponerande sekelskifteshus vid Drottninggatan, små enkla hantverkarhus från 1870-talet vid Pers- och Pålsgatan, påkostade patriciervillor på landborgsbranten och modernistiska utropstecken som S:t Jörgenspalatset. De allra flesta husen inom området är bostadshus, men enstaka undantag finns, som stadsteatern, S:t Jörgens skola och Sofiero slott. Någon avgränsning med avseende på husens ålder har inte gjorts. Det äldsta huset som behandlas i programmet är Pålslö slott med anor från 1600-talet, och de yngsta är tillkomna under 1990-talet.

Syfte

Målet för kulturmiljövårdens arbete är att bevara och utveckla kulturhistoriskt och arkitektoniskt värdefulla miljöer och objekt. Detta bevarandeprogramms syfte är att klarlägga och redovisa de kulturhistoriska och arkitektoniska värdena inom området Drottninggatan - Pålslö, så att dessa kan framhävas och göras tydliga vid stadsplanering och bygglovhantering.

Bevarandeprogrammet ska ligga till grund för kommunens planering, för bedömning i bygglovsärenden och andra åtgärder som rör bebyggelsemiljön. Ett bevarandeprogram är inte juridiskt bindande vid en rättslig överprövning, utan då behövs en antagen detaljplan.

Ett annat viktigt syfte med ett bevarandeprogram är att sprida kunskap bland fastighetsägare och boende i området om bebyggelsen, och öka intresset för att den vårdas och tas om hand på ett riktigt sätt.

Klassificering av byggnader och miljöer inom området

Byggnaderna i området har klassificerats efter sitt kulturhistoriska värde. Liksom i tidigare bevarandeprogram har två kategorier använts vid klassificeringen, dels en "högre" kallad *"Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12§"*, dels en "lägre" kallad *"Byggnad av kompletterande värde för stadsmiljön"*. I den paragraf av Plan- och bygglagen (PBL) som återopas ovan sägs: *"Byggnader som är särskilt värdefulla från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt eller som ingår i ett bebyggelse område av denna karaktär, får inte förvanskas."*

Vid klassificeringen har hänsyn tagits bl a till *ursprunglighet*, dvs om byggnaden är oförändrad sedan nybyggnadstillfället. Graden av ursprunglighet hos en byggnad kan variera från nära nog originalskick till total förändring, där alla synliga originalmaterial och detaljer har bytts ut. Byggnadernas *konstnärliga värde*, som det talas om i den ovan citerade lagtexten, har också beaktats, liksom deras betydelse i stadsmiljön. *Sällsynthet* är en annan bedömningsgrund, men också *representativitet*. Det tidstypiska, det som en gång var självklart i sin samtid, har en viktig plats i den lokalhistoriska kontinuiteten i en stad eller i ett område.

Byggnadernas *ålder* är egentligen av underordnad betydelse i bevarandesammanhang. Det är inte automatiskt så, att ett hus av hög ålder besitter stora bevarandevärden. Därför har inte någon "åldersgräns" för vilken bebyggelse som har klassificerats tillämpats i detta bevarandeprogram.

Ett viktigt syfte med bevarandearbetet är att slå vakt om bebyggelse som belyser den *historiska utvecklingen* i ett område. I det område som behandlas här kan man bl.a. iakttä bebyggelse som härrör från den förindustriella epoken - fiskarstugor vid Öresunds strand, småfolksbebyggelse vid Pers- och Pålsgatorna, magnifika hyreshus längs Drottninggatan från sekelskiftet, olika typer av villor från hela 1900-talet, hyreshus från folkhemsepoken i kvarteren Ehrensvärd och De la Gardie, samt prefabricerade storbyggen från 1960-talet, som Hamilton House. Alla dessa byggnadskategorier har ett *samhällshistoriskt värde*, genom att de är fysiska vittnesbörd om samhällsförändringar.

Vissa byggnader är att betrakta som unika solitärer med stort bevarandeintresse. Annan typ av bebyggelse kräver ett sammanhang och en sammanhållen miljö för att ha sitt fulla värde. Parker och grönområden kan hysa avsevärda kulturhistoriska och arkitektoniska värden, förutom den betydelse de har för stadens ekologi och medborgarnas rekreation, och är därför viktiga att slå vakt om. Margaretaplatsen och landborgsbranten har i programmet fått beteckningen "Värdefull miljö",

detta som ett sätt att markera att de gröna områdena i de aktuella stadsdelarna är av stor vikt för stadsbilden.

Där inte annat särskilt anges i texten och på karta är det inom områden med sluten kvartersbebyggelse i huvudsak gatufasader som omfattas av klassificeringen.

Stöd för bevarande i gällande lagstiftning

"Det är en nationell angelägenhet att skydda och vårda vår kulturmiljö. Ansvar för detta delas av alla. Såväl enskilda som myndigheter skall visa hänsyn och akt-samhet mot kulturmiljön."

Så börjar den första paragrafen i Lagen om kulturminnen. Denna lag reglerar bl.a. vilka byggnader som ska bli förklarade som *byggnadsminnen*. (3:e kapitlet av kulturminneslagen). En byggnadsminnesförklaring görs av länsstyrelsen, och i lagen sägs bl a att en byggnad ska vara *synnerligen märklig* för att erhålla detta skydd. Inom området som detta bevarandeprogram behandlar finns inga byggnadsminnen. Fråga om byggnadsminnesförklaring har väckts rörande fastigheten Fides 11 och Pålsjöbaden. Ärendena är för närvarande under utredning hos länsstyrelsen. Kulturminneslagen skyddar också kyrkliga kulturminnen (4:de kapitlet). Här stadgas bland annat att begravningsplatser och byggnader på begravningsplatser som är tillkomna före 1939 är skyddade på så sätt att länsstyrelsens tillstånd krävs för förändringar. Denna paragraf är tillämplig på Helsingborgs krematorium.

Bevarandefrågor på kommunal nivå styrs och hanteras mest genom Plan- och bygglagen (PBL).

I kommunala detaljplaner regleras markanvändningen i ett område. I en detaljplan kan en byggnad markeras med "q". En sådan *q-märkning* förtydligas med *skyddsbestämmelser*, som brukar innehålla skydd mot rivning eller förvanskning. En q-märkning är inget hinder för om- eller till-byggnad, men i bygglovsprövningen tas stor hänsyn till byggnadens kulturhistoriska värde. Flera fastigheter inom området som behandlas av detta bevarandeprogram har beteckningen "q" i plan, till exempel bebyggelsen i kvarteret Kristinehall vid Drottninggatan.

Ett stort Q, beteckningen "Q" i detaljplanen, är en ändamålsbestämmelse, och den skyddar inte bara enskilda byggnader, utan ett sammanhållet område med kulturhistorisk och konstnärligt värdefull bebyggelse. Helsingborgs krematorium och Sofiero gård har stort Q i plan.

I plan- och bygglagen understryks vikten av att *varsamhet* iakttas med all bebyggelse vid ändring. I PBL 3:10§ heter det: *"Ändring av en byggnad skall utföras varsamt så att byggnadens särdrag beaktas och dess byggnadstekniska, historiska, kulturhistoriska, miljömässiga och konstnärliga värden tas till vara."* I detaljplaner kan en *varsamhetsbestämmelse*, beteckningen "k" användas, med förtydliganden om vilka karaktärsdrag hos bebyggelsen som ska värnas mot förvanskning.

Varsamhetskravet gäller all bebyggelse, inte bara den som har q-markering i en detaljplan eller annat skydd!

I propositionen till lagen (prop 1985/86:1) sägs *"Oberoende av åtgärdens omfattning kan varje ändring göras på ett varsamt eller ovarsamt sätt. Ett varsamt tillvägagångssätt skall användas vid genomförandet av såväl ombyggnader som andra ändringar. Det förutsätter att man skaffar sig kunskaper om de värden som byggnaden har och att man tar tillvara dessa värden."*

För att en stadsdel ska bevaras för framtiden och utvecklas på ett sätt som tar hänsyn till de kulturhistoriska, arkitektoniska och ekologiska värdena krävs engagemang och kunskap från alla, både boende, fastighetsägare och samhällsplanerare. Att upprätta bevarandeprogram är ett sätt att sprida kunskap om ett områdes bebyggelseshistoria, och om bebyggelsens kulturhistoriska och arkitektoniska värde.

Enligt lagen om hushållning med naturresurser (SFS 1987:12) skall områden med kulturvärden av riksintresse skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada kulturmiljön. Centrala Helsingborg har av riksantikvarieämbetet valts ut som ett område som är av riksintresse för kulturmiljövärden. Gränsen för kulturmiljövårdens riksintresse går i väster längs strandlinjen, i norr längs en linje från Pålsjöbaden genom Pålsjö skog till Stenbocksgatans slut.

Landborgen är av riksintresse för naturvärden i hela området som behandlas i detta bevarandeprogram. Ett förslag om att göra landborgen och angränsande naturområden, som Pålsjö skog, till nationalstadspark har utretts.

OMRÅDETS TOPOGRAFI OCH HISTORIA

Landborgen

Området präglas av landborgen, som sträcker sig i nord-sydlig riktning och som har styrt bebyggelsens lokalisering. Landborgen är en märklig topografisk formation, den utgör ett värdefullt grönområde, och skapar unika förutsättningar för bebyggelsens lokalisering

Den äldsta historien

Inom området finns en lång rad lämningar av förhistorisk bebyggelse. Längs Tinkarpsbacken, vid Sofiero gård och Sofiero slott har flera förhistoriska boplatser lokaliserats, vilket vittnar om att området var bebott redan under stenåldern. Arkeologiska utgrävningar har förekommit några gånger, till exempel 1905 då dåvarande kronprinsen Gustav Adolf grävde ut en hällkista vid Tinkarpsbacken. En grav från yngre stenålder påträffades, i den fanns skelettresten, en flintdolk och pilspetsar.

Kulturlandskapet i äldre tid

Av den skånska rekognosceringskartan från 1810-talet framgår tydligt hur landskapet kring Helsingborgs stad ännu vid början av 1800-talet helt hörde landsbygden till. Helsingborg var en mycket liten stad, obetydligt större än vad den hade varit under medeltiden. Några enstaka hus längs kuststräckan norr om Helsingborg är markerade. Inte stora ytor var uppodlade före enskiftet, som genomfördes på 1820-talet, utan betes- och ängsmarker täckte stora arealer. Landskapet kring Helsingborg var fram till 1850-talets utdikningar ett till stora delar vattensjukt landskap. Pålsjöbäcken och Häl-söbäcken avvattnade markerna norr om Helsingborg.

Skånska rekognosceringskartan från 1810-talet

Kol och lera

Under 1600-talet bröts stenkol i området kring Tinkarp. Marken tillhörde Krapperups gods på Kullahalvön, och här residerade under en tid den driftiga Maria Sofia De la Gardie. Kolet behövdes till eldning av Kullens fyr. På grund av att man bara kunde bryta i dagbrott blev brytningen aldrig framgångsrik eller lönsam. En lång rad stora gropar i terrängen vittnar än idag om tidigare kolbrytning. Namnet Gravarna på bebyggelsen vid stranden nedanför Tinkarpsbacken kommer just av att man grävde gropar efter kol och även sandsten.

En exklusiv tillverkning av fajans förekom vid Pålsjö. Här anlades 1760 ett fajansbruk på initiativ av ägaren till Pålsjö, vice borgmästaren Michael Andreas Cöster. Cöster hade i unga år blivit ägare till Pålsjö-egendomen, och i en skrivelse sägs "lyckan tillskyndat honom den skönaste i riket belägna fastighet." Fastigheten var inte bara skönt belägen, den hyste också värdefulla naturtillgångar. I marken finns både sandsten, kol och lera. Således startade han brytning av sandsten, som råvara för slipstenar, och drev kolbrytning med hjälp av fyra tyska och sex svenska bergsmän. Under stenkolslagren påträffades gul och vit lera, utmärkt för fajans-tillverkning. En fabrik uppfördes ett stycke från Pålsjö slott, på den plats där Borgmästaregatan och Mattias Gulichs gata möts. Driften pågick bara under en kort tid. År 1774 blev Cöster utsedd till borgmästare i Växjö, och han flyttade dit. Idag vittnar kvarteretsnamnen i området - Glasyren, Porslinsbruket, Fatet och Kannan - om den tidigare fajansstillverkningen.

Vid Vikingsstrand låg mellan åren 1901 och 1914 ett kalkbruk. Mellan nuvarande Johan Banérs gata och Halalid anlades konsul Schmidts tegelbruk på 1870-talet. Familjen Follin, som ägde Pålsjö, hade ett tegelbruk där kvarteret Masten idag är beläget. Driften där upphörde omkring 1884. Mitt emot kalkbruket vid Vikingstrand fanns vid seklets början en tvålfabrik.

Kalkbruket vid Vikingstrand

Torp och fiskarstugor

Den äldre bebyggelsen i den norra delen av området som detta bevarandeprogram behandlar bestod av torp och fiskarstugor. Ett flertal torp som hörde till egendomen Pålshö låg öster om landborgen. Ett enda har bevarats till nutid, beläget vid nuvarande Landegrens-gatan. Längs stranden norr om Helsingborg fanns flera fiskarstugor. Endast någon enstaka har bevarats i ursprungligt skick, medan ytterligare några stycken har byggts om flera gånger och förändrats till moderna bostäder.

Äldre bebyggelse strax norr om Pålshöbaden

Vägar och järnvägar

Nuvarande Kullagatan fortsatte norrut i "Kulla strandväg", förbi Gravarna, Tinkarp och Laröd mot Kulla-bygden. Helsingborgs stad skötte vägunderhållet så långt som "stadens grund" sträckte sig. På 1840-talet tog den dåvarande ägaren till Pålshö, rytmmästaren Carl Harald Follin, initiativ till att själv anlägga en väg "på en del av stranden" och plantera träd längs den. Fortfarande fungerade stranden som väg från Gravarnas fiskläge. Inte förrän konsul Wingårdh lät bygga villa Solbacka intill Gravarna vid 1900-talet början anlades en väg, kallad Wingårdhs väg - nuvarande Gravarliden. Vägen nedför Tinkarpsbacken anlades 1864, då Sofiero byggdes.

Hälsovägen, som är detta bevarandeprogram gräns i söder, byggdes 1854, och blev då stadens nya infart från öster och norr. Hälsovägen breddades 1901.

Stadsbilden i norra delen av Helsingborg förändrades radikalt när järnvägen drogs in norrifrån 1885. Efter många och långa diskussioner förlades järnvägen i en sträckning genom Pålshö skog och längs stranden norr om staden, där en viadukt uppfördes. Viadukten konstruerades av Bergsunds mekaniska verkstad i Trollhättan. I och med det stora bangårdsprojektets genomförande 1889, då Knutpunkten med järnvägstunnel byggdes, uppfördes en ny viadukt i betong.

Helsingborg växer norrut

Området som detta bevarandeprogram behandlar ligger norr om den medeltida stadskärnan. Enstaka hus fanns sedan lång tid tillbaka. På den skånska rekognosceringskartan från 1810-talet kan flera mindre hus urskiljas längs kuststräckan norr om Hälsovägen. En genomgripande förändring i stadsbilden genomfördes 1854, då Hälsovägen byggdes. År 1899 beslöt stadsfullmäktige att inköpa Jensens trädgård, en handels-trädgård som låg vid nuvarande S:t Jörgens plats, så att stadsbebyggelse kunde uppföras. Utvecklingen från trädgårdsmästeri till stadsbebyggelse är symptomatisk för Helsingborg. Staden har varit omgiven av handels-trädgårdar, och än idag är trädgårdsnäringen viktig i regionen. Inom området som behandlas i detta sammanhang har flera trädgårdsmästerier funnits, bland annat i nuvarande kv Tacklet invid Pålshö skog.

Det var först vid slutet av 1700-talet som Helsingborgs administrativa gränser mot omgivande landsbygd definierades i en konkret, administrativ stadsgräns. Norr om Helsingborg var dels egendomen Pålshö, dels Krapperups gods stora jordägare. Först i och med dessa områdens inkorporering till Helsingborg på 1910-talet möjliggjordes stadsplanering där.

Landeriet Liatorp

Farmer och landerier

Under 1800-talets senare del lät staden stycka upp sin obebyggda mark i sk farmer, jordlotter om cirka fyra tunnland. Farmerne arrangerades ut, och bebyggdes efterhand, bland annat med landerier. Flera landerier förlades i norra Helsingborg under 1800-talet. Med landeri menas en "Ståndsmässigt bebyggd jordbruks-egendom på en stads jord." Företeelsen är främst känd från Göteborg, där förmögna stadsborgare lät uppföra lantliga residens i stadens utkanter. Parallellt med borgerskapets utflyttning från stadskärnan sökte sig den skånska adeln från sina gods in till Helsingborgs närmaste omgivningar för att där uppföra residens med eller utan lantushåll. I sin beskrivning över Helsingborg utgiven 1869 omnämner EF Tengberg huru "ho-

noratiores söka vår stad” för att uppföra villor, exempelvis ”Greve De la Gardies Hamilton House och Överste Cederströms sommarnöje tätt vid Pålsjö bäck.” (Liatorp) Inget av dem finns kvar idag, men gatu- och kvartersnamn berättar om den bebyggelse som funnits tidigare. Hamilton House, Kristinehall och Hilltorp var alla landerier, anlagda strax efter 1850. På 1886 års karta över Helsingborg fanns landerierna norr om Helsingborg utmärkta. Kristinehall var ett kortlivat landeri, redan vid sekelskiftet bebyggdes tomten med ett stort stenstadskvarter.

Persgatan och Pålskatan

På kartan över Helsingborgs stad 1863 – 67 finns fastigheterna längs Persgatan i kvarteren Pål Ibb, Hallen och Barck markerade. Bebyggelsen hade här, med troligt ursprung i 1800-talets mitt, tagit form en av ett småfolksstråk som påminde om bebyggelsen på Söder och längs Långvinkelsgatans infart. Bebyggelsen bestod till stora delar av små, smala enplans tegelhus, av traditionell skånsk utformning och med hög källarvåning. Längre norrut, där Persgatan övergått i Pålskatan, uppfördes under ett år, 1887, i ett sammanhang kvarteret Fides. Här byggdes hyreshus i två - tre våningar med putsade fasader. Kvarteret skilde sig från småfolksbebyggelsen vid Pålskatan genom den genomarbetade arkitektoniska formen. De flesta hus i kvarteret Fides av dåvarande stadsarkitekten Mauritz Frohm. Kvarteret skilde sig också genom invånarna, som bestod av yrkesarbetare och lägre tjänstemän.

Kvarteret Barck i äldre tid

Skolor och andra offentliga institutioner

Inom området som detta bevarandeprogram behandlar finns flera skolhus. Norra folkskolan (kallas idag S:t Jörgens skola) uppfördes under 1870-talets början och är ännu i bruk. Pålsjö skola byggdes efter Ola Andersons ritningar, men sannolikt ligger statens normalritningar för skolhus till grund för utformningen. Idag ägs

skolan inte längre av kommunen, och används för annan verksamhet. I kvarteret Porslinsbruket i Pålsjö skog finns ”Borgmästaregården”, som byggdes som barnhem, och som idag fungerar som skola för barn med speciella behov. Vid Karl Johans gata har funnits en flickskola. Lokalerna användes senare av ett studieförbund, men har stått tomma länge.

Flickskolan vid Karl Johansgatan

Drottninggatan

Idén med en ny huvudaxel nod – sydlig riktning genom Helsingborg utvecklades i ett planförslag 1859, kallat ”Planritningar öfver projekterad utvidgning af staden Helsingborg åt sjösidan.” Under 1870- och 80-talen byggdes Drottninggatan ut till en bred, representativ esplanad, kantad av påkostade fasader. I den norra delen av Drottninggatan byggdes tre- till femvåningshus, där många hade prydliga förgårdar mot gatan. Stadens tongivande arkitekter Mauritz Frohm, Ola Anderson och Alfred Hellerström har alla ritat hus längs Drottninggatan. Både 1880-talets strikta och symmetriska nyrennässans och sekelskiftets jugendstil, med mer svepande linjer, finns representerade. Exploateringsgraden på tomterna var hög, med gårdsflyglar och gårdshus.

I gatans norra del, vid kvarteren Skeppet, Havet och Kompassen, byggdes villalikhnande flerfamiljshus kring sekelskiftet.

Drottninggatan vid Kv Skeppet. I bakgrunden järnvägsviadukten.

Margaretaplatsen

Till Drottningatans bebyggelsemiljö hör också Margaretaplatsen. Markområdet köptes in av Helsingborgs stad på 1910-talet, och fungerade en period som kolonimråde. Efter kronprinsessan Margaretas död 1920 genomfördes en insamling till en minnesvård, och en arkitekttävling om utformandet av en sådan genomfördes. Minnesvården utfördes av stockholmsarkitekten Peder Clason, och den invigdes 1924. Samma år påbörjades anläggningsarbetet av parken, som stod färdig fem år senare. Margaretaplatsen är ett gott exempel på dåtidens arkitektur och parkideal. Parken utformades som en storslagen, tuktad, öppen plats.

1910- och 1920-talen

Inom området finns flera goda exempel på 1920-talsklassicismen, en byggnadsstil som karakteriseras av fasader i helsingborgstegel, med vita fönstersnickerier som kontrast mot det mörka teglet. Både villor och flerbostadshus uppfördes i denna stil, som till exempel flerfamiljshusen vid Karl Johans gata.

Många magnifika villor byggdes i början av 1900-talet, och flera kända arkitekter är representerade inom området. Ivar Tengbom, arkitekt till bland annat Stockholms konserthus, har ritat två villor vid Bengt Langhs gata. Ragnar Östberg, som var arkitekt till Stockholms stadshus, ritade en villa i Pålsjö-området i samband med att han hade uppdraget att utforma Helsingborgs krematorium, som stod färdigt 1929. Tengboms insatser i nordvästra Skåne har sannolikt samband med hans uppdrag att rita Himmelsfärdskyrkan i Höganäs, som efter många omarbetningar färdigställdes 1934. Den sedermera så kände arkitekten Sigurd Lewerentz hade flera uppdrag i Helsingborgstrakten på 1910-talet. Han har ritat både den lilla paviljongen i Pålsjö skog, och den stora "Villa Gorthon" vid Strandvägen.

Funktionalism och modernism

När Helsingborgs Konserthus stod klart 1932 var det Sveriges första monumentalbyggnad uppförd i den nya internationella arkitekturstil, som i Sverige kallades funktionalism. Byggnaden väckte berättigad uppmärksamhet både i Helsingborg och i omvärlden. Under återstoden av 1930-talet uppfördes många bostadshus i funktionalistisk stil i Helsingborg. Konserthusarkitekten Sven Markelius ritade flera hus, bland annat vid Margaretaplatsen. Hans medarbetare Mogens Mogensen slog sig ned i Helsingborg, och anlätades för en lång rad uppdrag. Längre var S:t Jörgenspalatset, uppfört 1936, Helsingborgs högsta hus och ett modernistiskt utopstecken tillsammans med Konserthuset. I

Helsingborgs Dagblad hyllades den nya byggnaden i oktober 1936 på följande vis:

"På en plats som mer än någon annan lämpar sig för höghusbebyggelse, reser sig nu S:t Jörgenspalatset med sina smäckra linjer mot skyn. De gamla och färdiga kåkarna, som endast för något år sedan upptogo utrymme å denna idealiska byggnadstomt, ha fått lämna plats för denna ståtliga byggnad, som nu vid S:t Jörgens plats förskönar stadsbilden på ett sätt som väl ingen från början kunde föreställa sig. Den är ett prov på modern byggnadskonst och utgör ett värdigt komplement till de vackra byggnaderna i denna stadsdel - konserthuset och silomagasinen."

Redan 1929 hade två bostadshus i funktionalistisk stil uppförts i kvarteret Carolus, invid Margaretaplatsen. Arkitekt var Sven Markelius, som i en artikel i tidskriften Byggmästaren 1929 själv beskrev nackdelarna med det sena 1800-talets bostadsbebyggelse, med bland annat för lite ljusinsläpp i lägenheterna.

S:t Jörgenspalatset 1938. När det byggdes var det Helsingborgs högsta bostadshus.

Under 1950-talet genomgick byggbranschen en revolutionerande utveckling, då arbetskraftskrävande hantverk mer och mer ersattes av prefabricering, och nya material och metoder i byggandet vann allt mer intresse. Det så kallade miljonprogrammet, det stora projektet att ge landet en miljon nya bostäder på 10 år, som inleddes i mitten på 1960-talet, förutsatte långt driven prefabricering och industrialiserat byggande. Hamilton House, ritat av Sten Samuelson, skulle egentligen kunna rubriceras som ett miljonprogramshus, men dess välarbetade detaljer och kanske framförallt det magnifika strandnära läget gör att huset inte associeras med miljonprogrammet.

KVARTERET ADELSNÄS

Kvarteret är beläget omedelbart intill Öresunds strand, bebyggt med dels den sk hovmarskalkvillan, dels några äldre fiskarstugor som moderniserats i varierande grad.

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12§:

Adelsnäs 1, Fårhagevägen 5, "Hovmarskalkvillan"

Två-plans tegelvilla.

Fasaden är i rött förbländertegel med formtegel i fönster- och dörrömfattningar. Taket är ett ärggrönt plåttak. Huset uppfördes 1897 av byggmästare Kant åt August Wingårdh som villa Ekeliden. Arkitekt var Ola Anderson, byggmästare Nils Petter och Johan August Kant. Ursprungligen var tornet försett med en tornhuv, som revs 1909, då kronprinsparet Gustaf Adolf och Margareta köpte villan. Den fungerade sedan som personalbostad så länge som Sofiero slott var i kungens ägo, och kom då att kallas Hovmarskalksvillan.

Byggnader av kompletterande värde för stadsmiljön:

Adelsnäs 3, Fårhagevägen 1A

En-plans hus med inredd vind.

Fd fiskarstuga, sannolikt från 1800-talets mitt. Fasaderna är klädda med röd locklistpanel, taket klätt med eternitplattor. En liten takkupa mot sjösidan är av sent datum.

Av äldre foton framgår att det tidigare fanns en entré mot sjösidan.

Litt: *Ander del XV s 6, 7*

Hovmarskalkvillan, kvarteret Adelsnäs 1, Fårhagevägen 5

Adelsnäs 4, Fårhagevägen 1 B

Fastigheten omfattar två tämligen välbevarade fiskarstugor av okänd ålder. Taxeringshandlingar från 1910 finns, men husen är säkerligen äldre.

Det södra husets fasad är i röd locklistpanel. Troligen är stommen i korsvirke. Sadeltak klätt med röda eternitplattor. Den gamla utkragade skorstenen är bevarad. Huset var chaufförsbostad åt Sofiero under Gustaf VI Adolfs tid.

Det norra huset är mindre. Västra fasaden och södra gaveln är i röd locklistpanel, mot norr och öster där emot vit puts. Sannolikt är stommen i korsvirke. Mot öster finns en del synliga timradelar i rött.

Litt: *Ander del XV s 6, 7*

Gamla fiskarstugor vid stranden, kvarteret Adelsnäs 4

Övrig bebyggelse inom kvarteret:

Adelsnäs 2, Fårhagevägen 3

Fd fiskarstuga, som genomgått omfattande ombyggnader. Okänt byggår, sannolikt 1800-tal.

Vitputsad fasad med svarta snickerier och sadeltak med gulgrå betongpannor. Vitputsad skorsten

1976 byggdes en ekonomibyggnad om till gäststuga och bostadshuset fick en lång takkupa mot öster. 1985 byggdes vardagsrum och hall till mot norr.

KVARTERET ANKARET VÄSTRA

Nivåskillnaden inom kvarteret är påfallande. På västra sidan gränsar kvarteret mot Pålshögskog med en raviner mot Pålshög damm. I kvarteret finns villor, byggda för en familj, samt det stora huset Bäckahuset. Flera av husen har hög arkitektonisk kvalitet, och betydande kulturhistoriskt värde.

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12§:

Ankaret Västra 1 Johan Banérgatan 1, Villa Falkenhus

Vinkelbyggd villa i rött tegel, ritad av Aksel W Zetlitz-Nilsson 1929 - 30. Byggherre var D Falkenskiöld. Taket är klätt med rött falstaktegelt. Längs Johan Banérgatan ligger en vinkelänga, som ursprungligen innehöll garage med chaufförskammar och även uthus. Villan hade ursprungligen bl a två hembiträdesrum och en vapenhall.

Ankaret Västra 1, Johan Banérgatan 1

Ankaret Västra 2 Drottninggatan 188

Villa i en våning + suterrängvåning och inredd vind, ritad av Mauritz Frohm 1897. Byggherrar var fiskarna Gustaf Nilsson och Carl Nilsson samt fru Johanna Nilsson.

Huset ligger långt in på tomten, nära den branta sluttningen, och vänder gaveln mot gatan.

1940 inreddes vinden.

Huset har en mycket välbevarad tegelfasad i gult tegel, typisk för tiden kring sekelskiftet.

Ankaret Västra 5 Höganäsgatan 3.

Två-plansvilla från 1931, ritad av Helsingborgs dåvarande stadsarkitekt Arvid Fuhre för honom själv.

Byggmästare var John Strömqvist.

Fasader i gult tegel, skiffertak.

Huset har en hög arkitektonisk kvalitet med omsorgsfullt utformade detaljer. Det är dessutom så gott som oförändrat från nybyggnadstillfället.

Villa på Höganäsgatan 3, kvarteret Ankaret Västra 5, ritad av stadsarkitekten Arvid Fuhre för eget bruk.

Ankaret Västra 6 Höganäsgatan 1.

Enplansvilla med inredd vind, byggd i rött tegel med tegeltak. Ritningen är signerad ingenjör Herbert Ahlström 1919. Byggmästare och byggherre var byggmästaren Anders J Ahlström.

1926 ritade Edvin Tidblad en garagetillbyggnad i husets NV hörn.

1945 ny förändring. Bland annat sattes en terrassdörr och ett nytt perspektivfönster in mot väster, och terrassdörren samt fönstren i öster försågs med jalousiluckor.

1956 byggdes ett "uterum" mot söder, med hög skorsten och perspektivfönster mot söder och väster.

1986 byggdes ett glasat uterum, kallat "glasveranda", mot väster.

Det ursprungliga huset är välbevarat och har klassificerats som värdefullt enligt PBL 3:12§ (Gäller ej de många tillbyggnaderna!)

Ankaret Västra 6, Höganäsgatan 1

Byggnad av kompletterande värde för miljön:

Ankaret Västra 7 Villa Bäckahus. Drottninggatan 192 A-C.

Två-plans flerfamiljshus med inredd vind.

1879 byggdes ett färgeri på tomten, som revs vid 1900-talets början. Villa Bäckahus stod färdig 1904, och var redan från början ett flerfamiljshus. Det är osäkert vem som var arkitekt, möjligen var det Ola Anderson.

Byggmästare var Jöns Petter Johansson, byggherre var färgaren Otto Schollin-Borg.

Den första handlingen i bygglovarkivet gäller en tillbyggd terrass 1914. Arkitekt var Nils J Lundgren, byggherre var Otto Schollin-Borg och byggmästare Nils Persson.

1931 gjordes inre ändringar med Ola Anderson som arkitekt, då flera lägenheter inreddes i huset.

1985 gjordes en omfattande renovering och ombyggnad. Huset delades upp till tretton lägenheter, varav två vindslägenheter. Nya rundbågade takkupor sattes in i övre delen av taket.

Huset består nu av två våningar + mansardvåning och vindsvåning och har tre separata trappuppgångar.

Den senaste ombyggnaden har förändrat husets kulturhistoriska värde, men det har bedömts vara värdefullt i miljön.

Bäckahus, kv Ankaret Västra 7, Drottninggatan 192

Övrig bebyggelse inom kvarteret:

Ankaret Västra 3 Drottninggatan 190, Villa Ekedahl. 1½-plans vitputsad villa, uppförd 1895, arkitekt Mauritz Frohm, byggherrar fiskarena Gustaf och Carl Nilsson samt fru Johanna Nilsson.

1941 gjordes en stor om- och tillbyggnad. Taket ändrades till mansard, och hela vinden inreddes. Huset fick en frontespis mot väster och en takkupa mot öster.

1985 gjordes en ombyggnad, då huset delades till två lägenheter.

Litteratur: K-E Olsson Ander VIII, 1988.

Ombyggnaderna har förändrat husets ursprungliga karaktär.

Ankaret västra 3, Drottninggatan 190

KVARTERET ANKARET ÖSTRA

Kvarteret omfattar endast tre fastigheter, varav två är sammanbyggda som parhus.

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12§:

Ankaret Östra 3 Höganäsgratan 2.

Villa byggd 1913-14 efter ritningar av den danske arkitekten J Elving från Korsör, byggmästare: Anders Wilson från Raus plantering, byggherre var direktör NP Sletskov.

Huset är i en våning + inredd vind. Fasaden är i gult förbländertegel. Mot väster finns ett rundat burspråk. Veranda i söder, med balkong upptill.

1918 och 1919 gjordes en del smärre ändringar - ett vindfång till entrén byggdes och köket utvidgades.

Även ett uthus byggdes.

1956 byggdes ett garage och 1957 monterades nya perspektivfönster in. Träverandan i söder revs och i stället uppfördes en ny av tegel och Siporex. Vid verandans västra sida anlades en altan. Arkitekt var Hugo B Jonson.

Huset har mycket kvar av sin ursprungskaraktär och har klassificerats som kulturhistoriskt värdefullt enligt PBL 3:12§. (Gäller ej verandan från 1957)

Ankaret Östra 4 & 5 Höganäsgatan 4-6.

Parvilla i 20-talsklassicism, uppförd 1927-28.

Arkitekt Arnold Salomon-Sörensen. Byggherre och byggmästare var Anders J Ahlström. Envåningshus med inredd vind. Putsad fasad och tegeltak. På gavlar- na lunettfönster, blinderingar samt entré med dubbel- trappa. Mot väster två altaner med festonger, balkonger och takkupor med trekantigt överstycke. Mot öster frontespis med burspråk, upptill avslutat med balkonger, samt små runda takkupor.

Huset är mycket välbevarat och har en hög arkitekto- nisk kvalitet.

Parhus, Ankaret Östra 4 - 5, Höganäsgatan 4 - 6

KVARTERET BABORD

Av kvarterets sex fastigheter är fyra bebyggda mellan 1935 och 1938. I kvarteret finns en välbevarad fiskar- stuga, den s k "Erlands", av okänd ålder.

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12§:

Babord 4 Sofierovägen 7.

Huset kallas "Erlands" efter fiskaren Erland Peter Ols- son (född 1827). Byggåret är okänt. Fiskarstuga i en våning, nu med inredd vind, byggd i korsvirke med utskjutande bjälkändar. Svart timra och vitkalkad puts- fasad. Pappklätt sadeltak. Gavelspetsarna är klädda med locklistpanel. Skorstenen är borttagen. Mot gatan en panelklädd pardörr och en enkeldörr med rombisk ruta. 2-lufts tätspröjsade fönster. En vindsinredning med dubbeltakkupa mot väster tillkom 1974.

Husets fasad mot vägen är i det närmaste intakt. Det är den enda kvarvarande oförvanskade fiskarstugan på norr. Huset har skyddsbestämmelsen q i en detaljplan från 1994.

Fiskarstugan "Erlands" i kvarteret Babord 4, Sofierovä- gen 7

Byggnad av kompletterande värde för miljön:

Babord 2 Sofierovägen 3

1½-plans enfamiljshus, okänt byggnadsår. Huset var ursprungligen en fiskarstuga, uppförd vid 1800-talets mitt. Den första handlingen i bygglovarkivet är från 1932 och gäller en tillbyggnad av ett ekonomihus. Arkitekt: Edvin Tidblad. 1954 blev huset dubbelt så långt, genom en förlängning mot söder. I mittpartiet entré och en takkupa. Sockeln i entrén och mot gatan kläddes med klinker.

1969 byggdes uterum och garage. 1984 gjordes en påbyggnad av övervåningen, bl a med nya takkupor samt utflyttning av en befintlig utdragen kupa.

Ombyggnaderna har påverkat husets kulturhistoriska värde, men det har ändå bedömts som viktigt i miljön.

Övriga byggnader inom kvarteret:

Babord 3 Sofierovägen 5

1½-plans villa, byggd 1936. Arkitekt Alfred Arvidson, byggmästare Karl P Svensson, byggherre kassör Gustaf Öhrström.

Ursprungligen ett enplanshus.

1995 gjordes en om- och påbyggnad samt tillbyggnad av garaget. Huset förhöjdes och vinden inreddes.

Garaget uppfördes 1956.

Babord 5 Sofierovägen 9

Tvåvåningsvilla uppförd 1938, arkitekt Gustaf Wid- mark, byggherre fru Sigrid Kristoffersson, bygg- mästare Albin Tapper, Råå. Huset byggdes i tegel med putsad fasad och tegelklätt valmat tak. Mot väster en altan med pelarburen balkong. Huset inreddes med en lägenhet per våningsplan.

1985 byggdes altanen i väster till och blev dubbelt så stor. 1987 glasades terrassen och balkongen in.

1993 byggdes en glasveranda på garagets baksida mot väster. Dessutom gjordes en tillbyggnad i postmodernistisk stil mellan garage och hus.

Babord 6 Sofierovägen 11

1½-plansvilla uppförd 1936, byggherre löjtnant Bjarne Wessel, arkitekt Hugo B Jonsson, byggmästare Albin Tapper. Ursprungligen var fasaden putsad. 1962 kläddes huset med rött fasadtegel och fick nya perspektivfönster. Kuporna kläddes med kopparplåt och fönsterspröjsningen togs bort.

Babord 6, Sofierovägen 11

Babord 7 Sofierovägen 13.

1½-plansvilla uppförd 1935 -36, arkitekt och byggmästare var ingenjör Sigurd Bergqvist, byggherre disponent Alfred Göransson. Villan hade ursprungligen valmat tak. 1938 byggdes en takkupa mot väster. 1962 fördubblades takkupan. 1994 ändrades taket från valmat till sadeltak, vilket innebar en höjning avnocken. Hela vinden inreddes. Mot väster sattes takfönster in och den befintliga takkupan ändrades.

Babord 7, Sofierovägen 13

KVARTERET BARCK

Längs Pålsgatan ligger en husrad, från Pålsgatan 26 till Pålsgatan 46, där husen är byggda mellan 1859 och 1866. Trots vissa rivningar och sentida förändringar har gatan behållit sin 1800-talsprägel. Husen har förändrats på olika sätt: vindsinredningar med takkupor, nya takmaterial, utbytta fönster och dörrar, märklig färgsättning i vissa fall, men gatumiljön har som helhet ett stort kulturhistoriskt värde. Fasaderna är dels putsade, med stuckdekor, och dels i tegel med enkel utsmyckning. Det minst förändrade huset är Barck 10, Pålsgatan 40. I kvarterets sydspets ligger två hus, nybyggda 1977, där den äldre bebyggelsen varit förebilder (Barck 35 och 36).

Bebyggelse i kvarteret Barck mot Pålsgatan

Nyborgsvägen har förändrats kraftigt, dels genom hörnhuset Pålsgatan-Nyborgsvägen 1 (Barck 36), dels genom Nyborgsvägen 13-15 (Barck 25-29) samt hörntomten mot Tågagatan, Barck 37, byggt 1981. I denna fastighet har man sökt bibehålla småskaligheten och åstadkommit viss variation i fasaderna genom skilda tegelkulörer mm. Helhetsintrycket blir dock livlöst och avvikande i miljön, liksom Barck 6 (Pålsgatan 48) från 1976, trots de klara ambitionerna till anpassning (skala, takkupor av äldre typ och takfotsgesims). Vad som finns kvar av äldre gathus är Nyborgsvägen 17 (Barck 19), byggt 1862 med stallänga från 1884, ombyggd till bostad 1896. Huset är ganska välbevarat och gårdsmiljön finns kvar. Stallängan byggdes om 1981. I övrigt finns det inga äldre gathus, men däremot en del äldre gårdar, med gathus mot Pålsgatan och gårdslängor vars gavlar vetter mot Nyborgsvägen. Denna ålderdomliga tomtstruktur, med smala genomgående tomter, är ovanlig och bör skyddas.

Viktiga detaljer är de höga entrétrapporna mot gatan, trottoarens klinkerbeläggning och gatlyktornas utformning.

Längs Nyborgsvägens södra del, fram till nr 13, är de små långsmala gårdarna bevarade, med gårdsflyglar i form av tvåvånings halvhus (Barck 14-17 och 34). Tomterna avgränsas mot gatan av plank eller murar.

Nyborgsvägens mellersta del, nr 13-15 (Barck 25-29) är radhus byggda 1978, som trots försök till anpassning ger ett främmande intryck i miljön.

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12§:

Barck 9 Pålsgatan 42.

Två-plans hus, som idag inrymmer kontor. Byggt 1866. Byggherre var drängen Anders Larsson. En gårdsflygel uppfördes ca 1875. Rött flamtegel, hög klargrön spritputsad sockel.

Barck 9, Pålsgatan 42

Barck 10 Pålsgatan 40.

Enplanshus med inredd vind. Byggt 1863, byggherre arbetskarlen Ola Persson. Gårdshuset ritades av Mauritz Frohm och uppfördes 1896. Fasad i rödslammat rött tegel med vitkalkade fogar. Plank med röd stående panel.

Barck 10, Pålsgatan 40

Barck 14 Pålsgatan 32.

Tvåplanshus med inredd vind. Byggt 1861. Arkitekt Mauritz Frohm, byggherre arbetskarlen Jöns Persson. 1892 ändrades gathuset, och samtidigt uppfördes en tvåvånings gårdsflygel, som ersättning för en äldre flygel som var uppförd ca 1865. Ritningen är signerad Mauritz Frohm. 1910 gjordes mansardtak mot Pålsgatan och två vindsrum slogs samman. 1974 revs gårds- huset, så att en liten del av flygeln blev kvar + en liten envåningsdel som förråd. Fasad i mörkrosa och ljusrosa slätputs. Två våningar + mansardvåning.

Barck 14, Pålsgatan 32

Barck 15 Pålsgatan 30.

Två-våningshus med inredd vind. Byggt 1864, byggherre arbetskarlen Anders Nilsson. Gårdshuset från 1875 är ritat av Mauritz Frohm. 1917 byggdes gårds- längan samman med gathuset. 1985 byggdes huset om till enfamiljshus. Arkitekt John Bøgild Hansen, Danmark. Byggherre Pia Johansson. Ombyggnaden skedde i flera etapper, senast 1992. Fasad i rödslammat tegel.

Barck 16 Pålskatan 28, Nyborgsvägen 5.

Tvåvåningshus med inredd vind. Byggt 1864, byggherre murargesällen Jöns O Malmberg. Fasad i rödslammat tegel. Hög putsad sockel och hög fritrappa. Gårdsflygeln uppfördes i två omgångar, 1864 och 1877.

Barck 16, Pålskatan 28

Pålskatan 38 B.

Byggt 1860, byggherre: Stadsvaktsskarlen Måns Svensson. Ursprungligen hade huset tegelfasad men är nu putsat med en ljus gulockra slätputs. Hög fritrappa. Två våningar och inredd vind. Ursprungligen var fastighetsbeteckningen Barck 11.

Barck 32 och 33, Pålskatan 38 A och B

Barck 30 och 31 Pålskatan 36 A och B.

Tillsammans med Barck 31 del av den gamla tomten Barck 12. Byggt 1859 - 60 i två våningar, byggherre arbetskarlen Anders Persson. Fasad i rosa slätputs, takkupor. Huset är nu i två våningar + inredd vind. Ursprungligen var fasaderna i tegel. De putsades på 1880-talet.

Barck 30 och 31, Pålskatan 36A och B

Barck 32 -33 Pålskatan 38 A.

Byggt 1977. Arkitekt Mats Olsson på Jan Thurfjell Arkitektkontor AB. En väl utförd förlängning av det befintliga huset, som är från 1860 (Barck 33). Fasad i ljus gulockra slätputs, hög fritrappa. Två våningar + inredd vind.

Barck 34, Pålskatan 34

Byggnader av kompletterande värde för stadsmiljön:

Barck 8 Pålsgatan 44.

Byggt 1860, gårdshus från 1873. Byggherrar och byggmästare: Murargesällen Ove A Lundblad. Två våningar. Gul slätputsad fasad med vita dekorelement i form av romber och cirklar. Detta utseende fick huset sannolikt vid en ombyggnad 1921. Huset är sammanbyggt med Barck 40.

Barck 8 och 40, Pålsgatan 44 -46

Barck 17 Pålsgatan 26.

Byggt 1860, byggherre korpralen S Möllergren. Två våningar och inredd vind. Fasaderna är rödbeigemålade, men det gula teglet syns igenom. Högt sockel och fritrappa. 1894 byggdes gårdshuset, med förbindelse till gathuset, arkitekt Mauritz Frohm, 1927 ändring av gårdshuset, arkitekt Ola Anderson.

Barck 17, Pålsgatan 26

Barck 19 Nyborgsvägen 17.

Gathuset byggdes 1862, byggherre arbetskarlen Bengt Nilsson.

Fasaderna är i ljus beigerosa spritputs med vitmålat strömskift. En våning + inredd vind. På gården finns en stallbyggnad från 1884, som byggdes om och inreddes till bostad 1896 (arkitekt Mauritz Frohm).

Barck 35 Pålsgatan 24.

Byggt 1977. Två våningar + sockelvåning + inredd vind. Arkitekt Jim Jargård vid WJ Bygg AB. Modern version av det ursprungliga huset från 1860. Fasad i terracottafärgad spritputs med gesimser i vit puts.

Barck 36 Nyborgsvägen 1.

Byggt 1977. En våning + sockelvåning + inredd vind. Arkitekt Jim Jargård vid WJ Bygg AB. Ersätter ett strykjärnshus, byggt 1900. Det nya huset är tydligt inspirerat av det gamla. Huset är klätt med brunt fasadtegel och har en sockelvåning i mörkgrön spritputs.

Barck 36, Nyborgsvägen 1

Barck 40 Pålsgatan 46

Byggt 1860, byggmästare: murargesällen Ola A. Lundblad, byggherre husägare S. J. Lind.

Två våningar. Gul slätputsad fasad med vita dekorelement i form av romber och cirklar. Detta utseende fick huset sannolikt vid en ombyggnad 1921. Huset är sammanbyggt med Barck 8.

Övrig bebyggelse inom kvarteret:

Barck 6 Pålskatan 48.

Byggt 1976. En våning + sockelvåning + inredd vind. Arkitekt Jim Jargård. Rött-mörkbrunt fasadtegel, sockelvåning i grön grov spritputs.

Barck 25-29 Nyborgsvägen 13 A, B och 15 A, B, C. Bygga 1978, byggherre BORO Entreprenad AB. Arkitekter Lars Wester och Mats Olsson på Jan Thurfjell Arkitektkontor AB. Radhus i två våningar + inredd vind. Fasader i gulrött, rött eller gråbrunt fasadtegel. Burspråk och takkupor.

Barck 37 Tågagatan 16-18 och Nyborgsvägen 23-25. Radhusbebyggelse från 1982 efter ritningar av FFNS Arkitektgrupp, Helsingborg, Morgan Edenhed. Byggherre: Göran Bengtsson Byggnads AB. Husen längs Tågagatan "klättrar" uppför backen och har två våningar + inredd vind. Fasaderna varierar genom olika fasadtegel: gulrött, brunt eller flammigt genom blandning av båda tegelsorterna. De båda radhusen längs Nyborgsvägen har fasader i gulrött och gulbrunt tegel och är byggda i två våningar.

KVARTERET BÖLJAN

Kvarteret omfattar endast en fastighet, nr 3, en bensinstation byggd 1955 och ombyggd i många olika omgångar.

Övrig bebyggelse inom kvarteret:

Böljan 3 Drottninggatan 71.

1955 byggde Svenska Gulf Oil Company AB och AB Nynäs Petroleum en bensinmack i en våning med grund av betongplintar, väggar av vitmålat trä och pappklätt plantak. Arkitekt var B Lindwall, byggmästare var Nils Bjertner, Malmö. Tvätt- och smörjhallarna ritades av Filip Lundgren. Bygglovsökande var Gösta Brunnström, byggmästare var Arvid Jönsson. Sitt nuvarande utseende har macken fått genom ombyggnader på 1980-talet.

KVARTERET CAROLUS

Kvarterets bebyggelse omspannar nära hundra år, men tre bebyggelseperioder kan urskiljas.

1. 1886-1903. Under denna period byggdes sex av kvarterets tretton fastigheter. De ligger i en obruten rad, längs Kronborgsgatan och hela Drottninggatesidan, utom den nordligaste fastigheten. Av dessa hus är tre ritade av Mauritz Frohm, två av Ola Anderson och ett av Alfred Hellerström - alla välkända Helsingborgsarkitekter. Samtliga är ståtliga tre - femvåningshus, med förbländer- eller putsfasader och stuckdekor. Mot Drottninggatan har husen kvar sina förgårdar, inhägnade av låga gjutjärnsstaket, och har även i övrigt väl bibehållit sin karaktär. Vissa fönsterbyten har gjorts, men portarna finns kvar.

2. 1929-1936. Ytterligare sex fastigheter byggdes under denna period, som likaledes bildar en obruten rad, från Drottninggatans nordligaste via Margaretaplatsen och längs Persgatan till dess sydligaste fastighet. Tre av husen är ritade av Sven Markelius och tre av Helsingborgsarkitekten Mogens Mogensen. Samtliga är i funkisstil, mer eller mindre förvanskade.

3. 1984. Ett enda hus har byggts i kvarteret efter 30-talet, hörnhuset Persgatan -Kronborgsgatan. Huset är från 1984, arkitekt Henrik Jais-Nielsen.

Genomgående har gårdsfasaderna i hela kvarteret fått nya fönster och balkonger i helt avvikande stil. Kvarterets inre är numera en öppen gemensam yta.

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12§:

Carolus 1 Drottninggatan 116 / Kronborgsgatan 5. Byggt 1893. Arkitekt Ola Anderson, byggmästare och byggherre N B Bentz.

Fyra våningar + inredd vind. Avfasat kvartershörn med balkonger. Burspråk. Fasad i röd förbländertegel med dekor i slätputs. Bandrustik i de två nedre våningarna. Dekorativa smidesbalkonger. Gårdsflygel med kök etc. Gjutjärnsstaket framför förgården.

1901 gjordes en tillbyggnad upptill på norra burspråket, efter ritning av Alfred Hellerström.

1979 inreddes vinden, fyrkantiga kupor sattes upp mot gården. Taket täcktes med lackerad plåt.

Carolus 2 Drottninggatan 118.

Byggt 1899 - 1900 (1900 enligt inskription över entrén) efter ritningar av Ola Anderson. Byggmästare och byggherrar var byggmästarna NB Bentz, S Andersson och NW Bengtsson.

Fyra våningar + mansardvåning + vindsvåning. Bottenvåning i bandrustik. Orange förbländertegel med dekor i slätputs. Sidorisalter med burspråk, upptill avslutade med balkonger och trappstegsformade prydnadsgavlar med snäckornamentik. Två gårdsflyglar.

1986 ritades en ombyggnad av Åke Persson / Arkitektlaget. Lägenheterna splittrades till mindre. En extra vindsvåning inreddes, så att huset nu har fyra våningar + mansardvåning + inredd vind. Stora trekantiga kupor sattes upp mot gatan och fyrkantiga mot gården.

Endast gatufasaden samt förgården omfattas av klassificeringen "Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12§".

Entrén till Carolus 2, Drottninggatan 118

Carolus 3 Drottninggatan 120.

Byggt 1886 - 1887 med Mauritz Frohm som arkitekt. Byggmästare och byggherrar var byggmästarna Sven Andersson och Magnus Bengtsson. Tre våningar + mansardvåning. Kvaderrustik i botten-våningen, i övrigt röd förbländertegel och dekor i slätputs, bl a fönsteröverstycken med kvinnohuvud och snäckornamentik. Smidesbalkonger. 1887 ritade Frohm ett envånings halvhus med vind på gården, innehållande stall, tvättstuga och avträden. 1895 byggdes vindsvåningen på mot gården för bo-ningsrum och torkvind. 1921 byggdes ett garage på gården, som 1934 ändrades till verkstad. 1983 gjordes en gårdssanering. En gårdsbyggnad för lager och sophus uppfördes.

Endast gatufasaden samt förgården omfattas av klassi-ficeringen "Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12§".

Carolus 3, Drottninggatan 120

Carolus 4 Drottninggatan 122.

Ritat 1904 av Alfred Hellerström för målarmästare N G Cedergren. Byggmästare Anders J Ahlström. Fem våningar + inredd vind. Fasad i spritputs med dekor i slätputs. Växtornamentik, druvklasar och fes-tonger mm. Balkongräcken i smide med bladdekor. 1934 installerades hiss i en putsad tillbyggnad. 1980-83 gjordes en större ombyggnad. Vinden inred-des med takkupor och en rad takfönster mot gatan. Trapphus i gårdsflygeln inreddes till sovrum. Nya fönster. Den lägre gårdsflygeln byggdes på till övriga husets höjd - dvs fem våningar + vindsvåning.

Endast gatufasaden samt förgården omfattas av klassi-ficeringen "Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12§".

Carolus 4, Drottninggatan 122

Carolus 17 Kronborgsgatan 9.

Ritad av Mauritz Frohm och uppfört 1894 - 95 för målaremästare Bengt Peter Persson. Byggt i rött tegel med bottenvåning i bandrustik, dekor i slätputs. 1895 byggdes ett tvåvånings halvhus på gården, i tegel med asfalttak, innehållande två målarverkstäder, avtråde, stall mm. 1897 ritade Frohm en ändring av stall- och ekonomihuset. Huset byggdes till med en plåtklädd mansardvåning och ändrades till bostäder.

1992 revs gårdshuset.

Carolus 18 Kronborgsgatan 7.

Byggt 1887 - 88 för murare H Nilsson med Mauritz Frohm som arkitekt.

3-våningshus i rött tegel med mittrisalit i 4 våningar. Bottenvåning i kvaderrustik och dekor i slätputs. 1898 tillkom en takkupa mot gatan i samband med att ett mindre vindsrum inreddes. Samtidigt uppfördes en envånings gårdsbyggnad i tegel med tak av asfaltpapp, inredd till målarverkstad och tvättstuga.

1980 revs gårdshuset och större delen av gårdsflygeln.

Byggnader av kompletterande värde för stadsmiljön:

Carolus 16 Kronborgsgatan 11 / Persgatan 49.

Uppfört 1984 - 85, arkitekt Henrik Jais-Nielsen, byggherre Göran Bengtsson byggnads AB.

4-våningshus med inredd vind. Fasadmaterialet är fasadtegel och lättklinker. Balkonger, små fyrkantiga takkupor och ett burspråk mot vardera gatan och balkonger mot gården.

Bebyggelse av blandad ålder i kvarteret Carolus. Carolus 16, flerbostadshus från 1984 i mitten. Till vänster Carolus 17 från 1894 och till höger Carolus 24 från 1936.

Carolus 24 Persgatan 51.

Trevåningshus med putsad fasad, uppfört 1936. Arkitekt: Mogens Mogensen. Byggmästare: Göran Pålson. Stor port mot gården och garage i källaren. Fyrkantiga takkupor mot Persgatan. Balkonger. Trapphus med liggande fönster från grund till takfot.

1982 gjordes en ombyggnad och vindsinredning.

Carolus 25 Persgatan 55.

3-våningshus byggt 1934 av Pålson & Soneson med Mogens Mogensen som arkitekt. Mot Persgatan två genomgående trapphus med små kvadratiske fönster från grund till takfot. Mot gata och gård finns en lång takkupa och på gårdssidan även balkonger.

1989 inreddes vinden. Skorstenarna slopades och takkupa tillkom. Balkongerna byttes ut.

Carolus 25, Persgatan 55 till vänster. Till höger Carolus 21.

Carolus 26 Persgatan 53.

Byggt av Pålson & Soneson 1935, arkitekt Mogens Mogensen. Tre-vånings slätputsat tegelhus. Mot Persgatan burspråk flankerat av balkonger. Balkonger även mot gården. Trapphus med liggande fönster från grund till takfot. Takkupor mot Persgatan.

Övrig bebyggelse inom kvarteret:

Carolus 19 Drottninggatan 124 - Margaretaplatsen 2.

Byggt 1929 - 30 för byggnadsfirman Pålson och Soneson. Arkitekt Sven Markelius, Byggmästare och byggherre: byggnadsfirma Pålson & Soneson.

Tre våningar mot Margaretaplatsen och sex våningar mot Drottninggatan. Pelarburna balkonger som löper runt kvartershörnet.

1980 gjordes en ombyggnad. Garageporten mot Drottninggatan blev en ingångsport med dubbla järngrindar. Bottenvåningen mot Margaretaplatsen byggdes om till garage. Fyrkantiga takkupor byggdes på taket. Tilläggsisolering med ädelputsad fasad och panelklädda balkonger. Nya fönster och dörrar i aluminium.

Funkishus ritat av Sven Markelius vid Drottninggatan 124, kvarteret Carolus 19

Carolus 20 Margaretaplatsen 4.

Byggt 1929 för byggnadsfirman Pålson & Soneson. Sven Markelius var arkitekt.

Tre våningar med tegeltak. Fasad i tegel. Mot gården markerades trapphuset av små kvadratiska fönster från grund till takfot. Garageportar mot gården. Små balkonger mot gården med horisontellt galler.

1986 gjordes en ombyggnad, varvid huset tilläggsisolerades, vinden inreddes med takkupor och takfönster, de små balkongerna mot gården slopades liksom skorstenarna, trapphusens helglasade vägg ersattes av ett fönster per våningsplan och garagen fick nya portar.

Carolus 21 Margaretaplatsen 6 / Persgatan 57.

Huset byggdes 1932 för byggnadsfirman Pålson & Soneson efter ritningar av Sven Markelius. Det hade putsad fasad och tegeltak. Mot gården fanns balkonger och i källaren garage. Trapphusen var helglasade från grund till takfot. Mot Margaretaplatsen fanns franska fönster med nätgaller.

1978 gjordes en fasadbeklädnad med orange och brun aluminiumpanel.

1989 byggdes ett soprum.

Trots den förändrade fasaden finns mycket av funkisuttrycken kvar: de helglasade trapphusen, nätgallren framför de franska fönstren, de bevarade fönstersnickerierna mm. Troligen är det ganska lätt att återställa husets ursprungsutseende.

KVARTERET DE LA GARDIE

På platsen för kvarteren De la Gardie, Ehrensvärd samt fastigheterna Hamilton 1 och 2 låg tidigare landeriet Liatorp, uppfört 1865 för generalen B Cederström. 1883 köptes den av ryttmästare greve Augustin Ehrensvärd. Författarinnan Marika Stiernstedt bodde i Liatorp under några barndomsår.

Kvarteret omfattar en enda fastighet, De la Gardie 2. Den byggdes 1942 och bildar en miljömässig enhet med de samtida husen i kvarteret Ehrensvärd och Hamilton 1 och 2. Arkitekt för De la Gardie 2 och Ehrensvärd 1, 2 och 3 var Thorsten Roos (en del planer är signerade Sven Grönquist), medan Ehrensvärd 4 ritats av Sven Grönquist. Huset är hyreshus i tre våningar i funkisstil, senare tilläggsisolerade och försedda med nya fönster mm. Som helhetsmiljö är deras värde ändå stort.

Byggnad av kompletterande värde för miljön:

De la Gardie 2 Cederströmsgatan 1-3.

Byggt 1942 efter ritningar av Thorsten Roos. Planritningar signerade Sven Grönquist. Byggherre och byggmästare var Hugo Åberg. Stommen i tegel, fasaden putsad. Valmat tegeltak. Trapphus med fönsterband från grund till takfot.

1957 togs en ny dörröppning upp och en ny utvändigt trappa anordnades till en lagerlokal i källaren.

1982 gjordes fasadarbeten, gemensamt med fastigheten Ehrensvärd 1-4. Arbetena omfattade utvändigt renovering, omfattande utbyte av fönster till treglas, byte av balkongdörrar, totalrenovering och omgjutning av balkonger, tilläggsisolering av fasader samt ny slätputs.

Kvarteret De la Gardie vid Cederströmsgatan 1 - 3

KVARTERET EHRENSVÄRD

Kvarteret omfattar fyra fastigheter, varav en byggdes 1942 och övriga 1943. Arkitekter var Sven Grönquist och Thorsten Roos. Byggmästare för samtliga hus var Hugo Åberg. Kvarteret bildar en miljömässig enhet med de samtida De la Gardie 2 och kv Hamilton 1 och 2. Huset är hyreshus i tre våningar i funktisstil, senare tilläggsisolerade och försedda med nya fönster mm. Som miljö är deras värde stort.

Byggnader av kompletterande värde för stadsmiljön:

Ehrensverd 1: Cederströmsgatan 6-8.

Uppfört 1943 av byggmästare Hugo Åberg efter ritningar av Thorsten Roos. Tre-vånings hyreshus i tegel med porfyritputsad fasad. Valmat sadeltak klätt med taktegel. Burspråk med balkong på gavlarna. Entréer med glasade enkeldörrar och trapphus med fönsterband från grund till takfot. Söderbalkonger. Garage i västra gaveln.

1982 gjordes fasadarbeten gemensamt med kv Ehrensverd 2-4 och De la Gardie 2. Arbetena gällde utvändig renovering, omfattande utbyte av fönster till treglas, byte av balkongdörrar, omgjutning av balkonger, tilläggsisolering av fasader samt ny slätputs.

Ehrensverd 2: Ehrensverdsgatan 5-7.

Huset uppfördes 1943 med Thorsten Roos som arkitekt och Hugo Åberg som byggmästare. Några planer är signerade Sven Grönquist. Tre-våningshus med putsad fasad och valmat tegelklätt tak. Trapphusen är helglasade och entrédörrarna enkla glasdörrar. På gavlarna och mot söder finns balkonger och i västgavelns källarplan garage.

1982 gjordes fasadarbeten gemensamt med kv Ehrensverd 1, 3 och 4 och De la Gardie 2. Arbetena gällde utvändig renovering, omfattande utbyte av fönster till treglas, byte av balkongdörrar, omgjutning av balkonger, tilläggsisolering av fasader samt ny slätputs.

Ehrensverd 3: Ehrensverdsgatan 1-3.

Tre-våningshus ritat av Thorsten Roos och byggt 1943 av Hugo Åberg. Valmat tegeltäckt tak och fasad i porfyritputs. Balkonger på alla fasaderna, garage i västgaveln. Trapphusen är glasade med glasade enkeldörrar. 1982 gjordes fasadarbeten, gemensamt med kv Ehrensverd 1, 2 och 4 och De la Gardie 2. Arbetena gällde utvändig renovering, omfattande utbyte av fönster till treglas, byte av balkongdörrar, omgjutning av balkonger, tilläggsisolering av fasader samt ny slätputs.

Ehrensverd 4: Ehrensverdsgatan 2-4.

Tre-vånings tegelhus med putsad fasad, byggt 1942 efter ritningar av Sven Grönquist. Byggmästare var Hugo Åberg. Valmat tegelklätt tak, helglasade trapphus med glasad enkeldörr, och garage i västgavelns källarplan.

1982 gjordes fasadarbeten, gemensamt med kv Ehrensverd 1-3 och De la Gardie 2. Arbetena gällde utvändig renovering, omfattande utbyte av fönster till treglas, byte av balkongdörrar, omgjutning av balkonger, tilläggsisolering av fasader samt ny slätputs.

Ehrensverd 4, Cederströmsgatan 2-4

KVARTERET ELDBEGÄNGELSEN

Kvarteret är bebyggt med Helsingborgs krematorium. Till anläggningen hör krematoriet, vallgravar, begravningsplatser samt ett mindre bostadshus. Krematoriet och begravningsplatserna skyddas enligt kulturminneslagens 4:de kapitel om kyrkliga kulturminnen.

Under 1800-talet uppstod brist på gravplatser i Helsingborg och andra växande städer. En intensiv debatt om de religiösa aspekterna på kremering fördes i Europa, och kremering blev en av lösningarna på problemet med bristen på begravningsplatser.

Helsingborgs krematorium är ett av landets första. För den arkitektoniska utformningen anlätades på 1920-talet stockholmsarkitekten Ragnar Östberg, upphovsman till bland annat Stockholms stadshus. Hans förslag byggde på en kanalomgärdad holme, på vilken själva krematoriebyggnaderna skulle ligga. Första etappen av krematoriet invigdes 1929. Först i början av 1960-talet kom krematoriet att bli fullständigt utbyggt, med professor Helge Zimdahl som arkitekt. Då uppfördes klocktornet, och en atriumgård anlades som förband den nya ceremonihallen med byggnader som innehöll

väntrum och kontor. I och med denna tillbyggnad flyttades huvudentrén till atriumgården.

Krematoriet är uppfört i helsingborgstegel, som slammats med ljusgult bruk, både den äldre delen och 1960-talets tillbyggnad. Taken är av koppar. För den konstnärliga utsmyckningen i anläggningen svarar bland andra helsingborgskonstnären Ragnhild Schlyter. En skulptur av hennes hand prydde förr kupolens topp, men den togs ned 1962 då den var svårt rostkadad.

Till anläggningen hör också ett mindre bostadshus, uppfört 1936, beläget öster om begravningsplatserna.

Hela anläggningen har fått beteckningen "Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12§".

Under 1998 och 1999 utförs en mindre tillbyggnad av krematoriet mot norr, som ska inrymma en rökgasreningssanläggning.

Helsingborgs krematorium i början av 1930-talet.

KVARTERET FATET

1963 ritade Jörgen Michelsen vid ARTON konsulterande arkitekter fem friliggande identiska villor i kvarteret Fatet. Husen är i en våning med plant pappklätt tak. Fasaden är i 1/2 stens fasadtegel, ett utskottstegel från Helsingborgs ångtegelbruk. Husen är ganska slutna mot gatan, men öppnar sig med stora glasade partier ut mot Pålsjö skog. Till varje hus hör en carport. Tomterna planerades och inhägnades efter ritningar av trädgårdsarkitekten Sven-Ingvar Andersson.

Den höga arkitektoniska kvaliteten, det samlade byggnadstillfället och villornas enhetliga och näst intill oförändrade utseende har motiverat att samtliga hus i kvarteret klassificerats som värdefulla enligt PBL 3:12§.

Litt: Arkitektur 12 1965

En av villorna i kvarteret Fatet vid Pålsjö skog.

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12§:

Fatet 1: Matthias Gülichs gata 2.

Huset ritades 1963 av Jörgen Michelsen / ARTON konsulterande arkitekter, byggmästare var Nils Axelson. För inhägnad och trädgårdens planering stod trädgårdsarkitekten Sven-Ingvar Andersson.

Inga senare förändringar.

Fatet 2: Matthias Gülichs gata 4.

Se Fatet 1.

1991 byggdes ett uterum, som mest bestod av glas.

Fatet 3: Matthias Gülichs gata 6.

Se Fatet 1.

Inga senare förändringar.

Fatet 4: Matthias Gülichs gata 8.

Se Fatet 1.

Inga senare förändringar.

Fatet 7: Matthias Gülichs gata 10.

Se Fatet 1.

1965 gjordes en tillbyggnad. Carporten gjordes om till förråd, och det befintliga förrådet byggdes till för en ny användning som ateljé.

1967 gjordes en utbyggnad av matplatsen i köket mot öster, samt ett sovrum i anslutning till entrén.

KVARTERET FIDES

Tidigare omfattade kvarteret elva tomter, som nu är samlade till en enda, med fastighetsbeteckningen Fides 13. Kvarteret bebyggdes i ett expansivt skede då Helsingborg utvecklades som industristad. Det var dock inget renodlat arbetarkvarter utan här bodde främst hantverkare och lägre tjänstemän.

Samtliga hus i kvarteret byggdes 1887 - 1888, och alla utom ett (fd Fides 3, Persgatan 54) ritades av stadsarkitekten Mauritz Frohm. Fides 3 ritades av Ola Anderson. Kvarterets branta sluttning gjorde att husen i dess östra del uppfördes i två våningar, i något fall med mansardvåning, medan dess västra del bebyggdes med tre-våningshus. Alla husen gavs en putsad gatufasad.

Kvarteret hyser stora kulturhistoriska värden. Att ett helt kvarter, bebyggt i ett sammanhang under 1880-talet, finns kvar i så pass orört skick, är mycket sällsynt. Visserligen har gårdsmiljön helt förändrats vid en renovering under 1980-talet, då gårdshusen revs och de förut separata gårdarna slogs samman till en övre och en nedre. Vid renoveringen inreddes vindarna, varvid takkupor kom till och ett antal skorstenar slopades. Fasaderna bevarades eller återskapades, och färgsättningen anknyter till den ursprungliga. Fråga har väckts om byggnadsminnesförklaring av f d Fides 11.

Gården i kv Fides. En gårdssanering genomfördes i samband med 1980-talets ombyggnader av kvarteret. Gårdshus revs, och plank och murar mellan de olika fastigheterna togs bort.

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12§:

Fd Fides 1: Tågagatan 15/Persgatan 52.

Två-vånings boningshus

Uppfört 1887, byggherre arbetskarlen Per Johansson arkitekt Mauritz Frohm. 1891 gjordes vissa smärre ändringar, dessutom uppfördes en två-vånings suter-rängbyggnad längs Persgatan.

1982 gjordes en ombyggnad. Vinden inreddes och plåtklädda takkupor sattes upp mot gata och gård.

Fides 1, hörnet Tågatan / Persgatan.

Fd Fides 2: Tågagatan 17/Farmgränden 1.

Ett två-våningshus med dasslänga på gården byggdes 1887 -88, med Mauritz Frohm som arkitekt. Byggherre var byggmästaren S Fagerström. 1911 byggdes huset på med en tredje våning mot gatan, arkitekt var Alfred Hellerström. 1948 inreddes en bagerilokal.

1982 togs takkupor upp mot gården, i samband med en vindsinredning.

Fides 2, Tågagatan 17 / Farmgränden 1

Fd Fides 3: Persgatan 54.

Huset byggdes 1887 -88 i två våningar, med bageri i andra våningen. Arkitekt: Ola Anderson, byggherre: snickare O Persson.

1919 gjordes en påbyggnad, arkitekt var Nils J Lundgren. 1938 revs gårdsbyggnaden, lägenheter ändrades och en ny ingång anordnades.

1981 gjordes en ombyggnad, som omfattade vindsinredning med takkupor och takfönster mot gata och gård.

Fd Fides 4: Farmgränden 3.

Byggs 1887 -88 med muraren Hans Pehrson och snickaren Olof Pehrson som byggherrar. Arkitekt Mauritz Frohm. Huset var i två våningar och hade en bred frontespis med pilastrar. På vinden fanns tre lägenheter: en i frontespisen och två mot gården.

1983 inreddes hela vinden och takfönster sattes in mot gatan och gård.

Fd Fides 5: Persgatan 56.

1887 -88 uppfördes ett trevåningshus och ett gårdshus innehållande dass och tvättstuga. Byggherre var arbetskarlen F A Johnsson, arkitekt Mauritz Frohm.

1981 inreddes vinden vid en ombyggnad. Takfönster och takkupor med trekantigt överstycke sattes in.

Fd Fides 6: Farmgränden 5.

1887 -88 lät timmerman Nils Eek bygga ett tvåvåningshus, arkitekt var Mauritz Frohm. 1891 byggdes två frontespiser mot gården, efter ritningar av Mauritz Frohm.

1983 inreddes vinden. Takkupor byggdes mot gatan och mot gården.

Fides 6, Farmgränden 5

Fd Fides 7: Persgatan 58.

Tre-våningshus bostadshus, uppfört 1887 -88, arkitekt Mauritz Frohm, byggherre arbetskarlen Petter Johansson. 1893 togs butiksfönster upp till två butiker i bottenvåningen. Dessa sattes igen redan 1906.

1983 gjordes takkupor mot gatan och gården, och ett sophus byggdes på gården.

Fd Fides 10: Farmgränden 9 / Integatan 4.

Två-våningshus med inredd vind uppfört 1887 - 1888, arkitekt Mauritz Frohm. Huset hade från början balkonger mot Integatan.

1983 gjordes en ombyggnad. Takkupor sattes in mot gatan, takfönster mot gården och fönster togs upp i västra gavelspetsen.

Fides 10, Integatan 4

Fd Fides 11: Persgatan 62/Integatan 2.

1887 -88 uppförde arbetskarlen August Andersson ett tre-våningshus, ritat av Mauritz Frohm. På gården byggdes ett envånings halvhus som flygel till gathuset. 1981 gjordes en ombyggnad med bl a inredning av vinden. Gatufasaderna har sockelvåning i kvaderrustik och i övrigt bandrustik. Gårdsfasaden är slätputsad. Balkongen på gaveln är ursprunglig.

Fråga är väckt om att förklara Fides 11 som byggnadsminne.

Entrén till Fides 11, Persgatan 62

Fd Fides 12: Persgatan 60- Farmgränden 7.

Persgatan 60: Trevåningshus, uppfört 1887 -88, arkitekt Mauritz Frohm , byggherre arbetskarlen C G Petersson. 1891 uppfördes ett gårdshus med tvättstuga.
Farmgränden 7: Uppfört 1887 -88, arkitekt Mauritz Frohm, byggherre timmermannen A Persson. 1898 byggdes en vindsvåning. 1907 ändrades två fönster till butiksfönster med glasade entrédörrar. 1955 inreddes kontor och lager i bottenvåningen.

1981 gjordes en ombyggnad. Kontoret ändrades till lägenhet och hela vinden inreddes. Takkupor och takfönster tillkom.

KVARTERET GLASYREN, LILLA PÅLSJÖ

Sydöst om Pålsjö slott ligger en gårdsanläggning, vars bostadshus benämns Lilla Pålsjö. Det uppfördes under 1840-talet och var ursprungligen en ekonomibyggnad. Ytterligare ekonomibyggnader uppfördes 1859.

Boningshuset är en vinkelbyggnad i tegel och vänder en magnifik gavel mot vägen. Gaveln är i Bruniusstil och rikt dekorerad med rundbågar och blinderingar. En tegelmur med portvalv förbinder bostadshuset med ekonomilängan, som nu delvis inretts till bostad.

Lilla Pålsjö är ett mycket välbevarat komplex i en imponerande tegelarkitektur.

Hela anläggningen har klassificerats som "Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12§", utom den mur öster om husen som utgör rest av en riven ekonomibyggnad i natursten.

Lilla Pålsjö, Dag Hammarskölds väg

KVARTERET HALLEN

Kvarteret har en affärssida mot Drottninggatan men består i övrigt av bostäder. Bebyggelsen är blandad, uppförd från 1879 till 1983, med alla hus välbevarade.

Hallen 22 är kvarterets äldsta hus, uppfört 1879. Arkitekt var sannolikt Mauritz Frohm. Hallen 23 är byggt tre år senare, med Frohm som arkitekt. Dessa båda bildar en tids- och i viss mån stilmässig enhet, trots att ena huset har tegelfasad medan det andra är putsat. Hallen 9 uppfördes 1896 som ett i en rad av hus från sent 1800-tal. Huset ligger nu som en solitär, med 1980-talsradhus i öster och ett 5-våningshus från 1930 i väster. Det senare, Hallen 7, har ett exponerat läge. Hallen 21 uppfördes 1955 och är en ganska typisk representant för tidens stil. Hallen 10-20 omfattar elva fastigheter där nr 20 utgörs av den gemensamma gårdsyta. Det är en radhusbebyggelse från 1983 i 2-3 våningar med putsade fasader, avfärgade i antingen gult och vitt eller rött och vitt. Man har försökt knyta an till den småskaliga bebyggelsen i kv Barck.

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12§:

Hallen 9: Tågagatan 8.

Trevåningshus uppfört 1898, byggherre byggmästare Theodor Ijungberg. Arkitekt var Mauritz Frohm.

1982 gjordes en ombyggnad. Takfönster och en ny takkupa sattes upp mot gården.

Fasaden är i röd förbländertegel med dekor i vitgul puts. Fönstren är sentida. Takteglet är rött.

Hallen 22: Hallgatan 3.

1879 - 80 uppförde byggmästare Carl Gustaf Hallberg ett 3-våningshus i gult tegel med fyra takkupor mot gården. Arkitekt Mauritz Frohm. 1886 ritade Frohm två öppna balkonger "af järntråd och zink", med gjutjärnskonsoler och d:o pelare. Byggmästare var även nu C G Hallberg.

1982 gjordes en ombyggnad, varvid vinden inreddes. En tidigare balkong byggdes om till burspråk. Takkupor byggdes

Hallen 22, Hallgatan 3.

Hallen 23 Hallgatan 1-Drottninggatan 94, "Målerifirman Antonssons hus".

1882 lät byggmästare Carl Gustaf Hallberg bygga ett 3-våningshus, ritat av Mauritz Frohm.

Huset hade skiffertak, torn med smidesgaller och smala spiror, och putsad oljemålad fasad med stuckdekor.

Fasaden mot gatan är välbevarad. Trapphuset är i stort sett intakt, med bl a ett mycket fint golv med mönsterlagda klinker.

Under 1998 renoverades fasaden och vindsvåningen.

Hallen 23, ett värdefullt hus vid Drottninggatan 94

Byggnad av kompletterande värde för stadsmiljön:

Hallen 10-14 och 17-19: Tågagatan 10-14 / Pålsgatan 33 och 37 / Hallgatan 5-7.

1978 revs den gamla bebyggelsen och ersattes av radhusbebyggelse med gul- eller rödputsade fasader med vit dekor. Arkitekt var Jan Tellving, Arkitektlaget. Radhusen anknyter till den småskaliga bebyggelsen i kv Barck. Alla hus har en liten plankomgårdad uteplats. I samband med nybygget öppnades kvarteret inåt, och förutom Hallen 10-19 har även Hallen 9, 21 och 22 tillgång till samma gårdsyta.

Bebyggelse från 1970-talets slut i kvarteret Hallen.

Övrig bebyggelse i kvarteret:

Hallen 7: Tågagatan 6 - Drottninggatan 100.

Fem-våningshus, byggt 1930 -31 med Aksel W Zetlitz-Nilsson som arkitekt. Byggherre Märta Thulin. Huset är i tegel med gråbeigeputsad fasad. Från början hade det små spröjsade lunettfönster i takfotshöjd. 1959 gjordes förändringar för AB Leos Pensionsstiftelses räkning. Vinden inreddes, lunettfönstren togs bort och ersattes av en mansardvåning. Balkonger byggdes om och två småbutiker slogs samman till en.

Hallen 15 och 16: Tågagatan 35 och 37

Bostadshus i en våning + inredd vind, uppförda 1980 - 83. Arkitekt var Arkitektlaget.

Fasader i rött fasadtegel, svarta plåttak.

Hallen 21: Drottninggatan 96-98.

1955 byggdes ett 5-våningshus av Byggnads AB Gösta Johansson, efter Mogens Mogensens ritningar. Huset har betonggrund, sockeln är klädd med klinker och i övrigt är fasaden i gult fasadtegel. Taket är klätt med rött taktegel. De invändiga trapporna är i cementmossaik. I en utbyggnad mot gården fanns lager och utrymmen för "kroppskultur". 1956 gjordes en inredning av en fabrikslokal med tillhörande personalutrymmen i bottenvåningen och källarvåningen.

1990 gjordes en ombyggnad av vindsvåningen. En takkupa och en altan sattes in mot Drottninggatan, och mot gården en takkupa och takfönster. De ursprungliga balkongfronterna är utbytta.

KVARTERET HAMILTON

I kvarteret låg förr Hamilton House, ett landeri uppfört av greve Hamilton. Den danske arkitekten Ferdinand Meldahl ska ha varit ansvarig för utformningen år 1851-52. Han arbetade då samtidigt med Stubbarp på Kullahalvön. Det ursprungliga Hamilton House brann ner till grunden 1868, men en ny byggnad uppfördes samma år med Mauritz Frohm som arkitekt, med greve De la Gardie som byggherre. I början av 1960-talet såldes Hamilton House till en Helsingborgsbyggmästare av de dåvarande ägarna familjen Brunnström. Då fanns förutom själva huvudbyggnaden ett trädgårdsmästeri med tillhörande bostad på fastigheten. I början av 1965 revs Hamilton House.

Hamilton 3 är ett jättekomples, omfattande dels ett affärs- och servicehus, dels ett 6-vånings bostadshus. Husen började byggas 1967 efter ritningar av Konsultbyrå Jaenecke-Samuelsen AB, i en iögonenfallande betongarkitektur. De är ett gott exempel på tidens prefabbyggnad och har högt kulturhistoriskt värde.

Ytterligare två fastigheter finns i kvarteret, två trevånings flerfamiljshus i funktistil från 1930-talet som bildar en miljömässig enhet med husen i kv Ehrensvärd och De la Gardie.

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12§:

Hamilton 1: Ehrensvärdsgatan 6-8.

3-vånings tegelhus, byggt 1939 efter ritningar av Mogens Mogensen, byggmästare: byggnadsfirman Anders J Ahlström, byggherre: bokhållare E B Thellander. Huset hade ursprungligen porfyritputsad fasad, betongtak, takterrassvåning, trapphus med fönsterband från grund till takfot, balkonger mot väster och långa balkongband mot söder samt garage i västra gaveln. 1964 kläddes fasaderna in med Malmex asbestcementplattor från Lomma Eternit. 1995 gjordes en ombyggnad. Norra sidan av takterrassen användes till ny bostadsyta, och fasaden blev åter putsad.

Hamilton 2: Ehrensvärdsgatan 2-4.

3-vånings tegelhus, byggt 1937 med Mogens Mogensen som arkitekt. Byggmästare: Carl Gadd. Byggherre var Nils Thellander. Fasaderna var ursprungligen slätputsad. Huset hade takterrassvåning, garage i västra gaveln, helt slutna östgavlar (frånsett fönster i takterrassvåningen), helglasade trapphus och balkonger mot söder, i sydväst vikt runt hörnet. De översta balkongerna skyddades av skärmtak. 1965 kläddes fasaderna med Malmex Eternit. 1977 gjordes en ombyggnad bestående av bland annat vindsinredning och nya fönster i takvåningen. 1990 byggdes en balkong i bottenvåningen ut mot söder, med pelarstöd.

1993 ändrades fasadbeklädnaden, eternitplattorna togs bort och fasaden slätputsades.

Hamilton 3: Drottninggatan 136B

Affär, service och kontor.

1967 började AB Helsingborgshem bygga ett tvåvåningshus för affär, service och kontor. För ritningarna stod Konsultbyrå Jaenecke-Samuelsen AB. Byggmästare var Bertil Larsson. Huset har betonggrund, fasad i betong och Malmex, och taket är pappklätt. Balkonger finns på alla sidor. I huset fanns även barnstuga/närlokal och tvättstuga mm.

1987 ändrades en lokal till bank, vilken i sin tur byggdes om till kontor 1992, varvid man även byggde en burspråksliknande entré.

Hamilton 3: Drottninggatan 126-134.

Bostadshus, byggt 1967 för AB Helsingborgshem efter ritningar från konsultbyrå Jaenecke - Samuelson AB. Byggmästare var Erik Jönsson. Huset är en sexvåningslångt tätt intill landborgen och har ytterväggar i träpanel och betong. Bröstningsband mot öster i prefabricerade betongelement. Plant pappklätt tak. Huset bärs upp av avfasade betongpelare. Västfasaden består av balkonger (varav en del senare glasats in) medan gavarna mot norr och söder är slutna, förutom ett centralt vertikalt fönsterband. Till fastigheten hör ett underjordiskt garage.

1987 gjordes en tillbyggnad för tvätt och personal och en del balkonger glasades in.

I fastighetens sydvästra hörn ligger en senare uppförd barnstuga, som inte omfattas av klassificeringen.

1960-talsbebyggelse i kvarteret Hamilton

KVARTERET HAVET

Kvarteret har en mycket blandad bebyggelse. Här finns både villor från 1880-talet, flerbostadshus från 1940-talet, höghus från 1960-talet och radhus från 1970-talet. Flera av husen har i sig hög arkitektonisk kvalitet men har förvanskats genom t ex fasadinklädnader och fönsterbyten.

På fastigheten Havet 9 ligger "skampålen", ett höghus som fått sitt namn av folkhumorn. När lägenheterna i de två husen - ett höghus och ett trevåningshus - var inflyttningsklara 1961, rapporterade pressen häpet om den osedvanligt höga standarden i huset. "I vardagsrummet har speciellt uttag för TV-mottagare indragits och i köken finns speciella stickkontakter för hushållsmaskiner av olika slag förutom traditionell kontaktutrustning." På "skampålen" plats låg tidigare ett hus som kallades ömsom "Triumfernas hus", ömsom "Bockska villan", och som revs 1960.

Byggnad av kompletterande värde för stads- miljön:

Havet 16 Drottninggatan 111. Villa "Friden"

1½-plans villa

1881 ritade byggmästare Frans A Lundgren ett envåningshus i tegel för mamsellen Christina Kullin på en del av en tomt som då kallades Klörfeltska lyckan.

Byggmästare var Bengt Lundgren. Huset hade källare och var inrett till två små lägenheter

1945 ändrades huset till enfamiljsvilla, arkitekt Edvin Tidblad. Byggherre Wilhelm Celandér. En terrass samt en takkupa med två fönster byggdes mot väster. Fönsteröverstyckena togs bort och nya 2-lufts-fönster sattes in, mot väster perspektivfönster.

Havet 16, Drottninggatan 111

Övrig bebyggelse i kvarteret:

Havet 3 Drottninggatan 109. (Villa "Elinefrid", "Anna")

1½-plans villa

1880 byggdes "Villa Elinefrid", ritad av Emil Nordström. Byggherre var skeppstimmermannen G Johnson. Villan byggdes i en våning med sadeltak, inredd vind och tvärställt gavelparti.

1918 byggdes en glasveranda mot väster, med balkong upptill. Byggherre var bataljonsläkaren Otto Wistrand, som ville använda villan som sommarbostad.

1970 gjordes en ombyggnad som bl.a. innebar rivning av en balkong, byggandet av en terrass och en takkupa.

Havet 6 Drottninggatan 103. Villa "Eleanor", "Salem"

Nybyggnadsritningen från 1886 är osignerad, men troligtvis är Mauritz Frohm arkitekt. Byggmästare var Nils B Bentz, byggherre änkefru C Ekenstam. Huset, som uppfördes 1887, var ursprungligen i en våning med sadeltak, och hade glasveranda mot öster.

1895 kallas huset "Villa Salem".

1917 lät konsul Öberg göra en till- och påbyggnad, signerad Ola Anderson. Huset byggdes på med en våning och fick utsmyckade gavlar. Mot väster tillkom burspråk och balkong. Mot Drottninggatan försågs huset med en inbyggd veranda med balkong upptill. 1948 och 1949 gjordes flera förändringar. Entrén flyttades och terrassen byggdes ut. Fasaden "rensades" från putsutsmyckningarna och fönster byttes mot enlufts utan överstycken.

Sitt nuvarande utseende fick huset 1969 då ett burspråk mot väster byggdes till och försågs med teakpanel och koppartak.

Havet 6, Drottninggatan 103. Huset har genomgått många förändringar sedan nybyggnadstillfället på 1880-talet.

Havet 8 Drottninggatan 105 A-B och 107 A-B.

På tomten låg tidigare två villor, uppförda 1879-80 resp 1887, som på 1901 års tomtkarta har namnen "Gunnabo" och "Cardinelund".

1945-46 lät köpmannen Gösta Werder uppföra en trevånings nybyggnad i hårdbränt tegel med por-

fyrputsade fasader. Arkitekt var Erik Selander och byggmästare Henrik Löfgren.

Huset byggdes i två våningar med takterrassvåning, plus en källarvåning med garage. Huset har fyra trapphus, markerade av liggande fönster, och butiksfönster i bottenvåningen.

1968 inreddes smålägenheter i suterrängvåningens garage. 1972 gjordes en fasadinklädnad och samtidigt byttes fönstren ut, mot i huvudsak pivåhängda.

Havet 9: Drottninggatan 97-101.

8-vånings och 3-vånings flerbostadshus.

1961 fick Erik Wihlborg bygglov för ett hus i 8 våningar med en lägre länga i tre våningar. Wihlborg var själv byggmästare och arkitekt. Husen kläddes med gult fasadtegel. Höghuset fick kopparkar och balkonger mot öster och väster. Lågdelen fick balkonger endast mot väster och hade garage i källaren.

Huset fick tidigt öknamnet "Skampålen".

1992 kläddes fasaden in med gula fasadskivor. Balkongerna glasades in och huset fick en ny takbeläggning. Snickerierna bibehölls oförändrade.

"Skampålen", fastigheten Havet 9, Drottninggatan 97 - 101

Havet 10-15: Drottninggatan 113 a-e.

Två- tre-vånings radhus

1971 ritade E Emgård fem radhus med suterräng, två våningar mot Drottninggatan och tre mot Strandvägen. 1978 kläddes nr 12 (Drottninggatan 113 c) in med fasadtegel. 1985 glasades balkonger mot väster in.

KVARTERET HILLTORP NORRA

I början av 1880-talet planerade konsul Nils Persson att bygga en större villa, "Hilltorp" på platsen för kvarteret Hilltorp, men någon byggnation genomfördes aldrig, då Västkustbanan anlades så nära. Kvarteret består idag av sex fastigheter. Sidan mot Drottninggatan bebyggdes tidigast, från 1901 till 1907, med Alfred Hellerström som arkitekt, medan sidan mot Karl Johans gata ritades av Aksel W Zetlitz-Nilsson 1928. Byggmästare och byggherre för hela kvarteret var Anders J Ahlström.

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12§:

Hilltorp Norra 2: Drottninggatan 57.

Nybyggnadsritningarna från 1904, signerade Alfred Hellerström, omfattar två tomter, motsvarande dagens 2 och 3. Dock utfördes endast nr 2, uppfört 1904 -05. Byggherre och byggmästare var Anders J Ahlström. Huset är i fem våningar. Fasaden är rikligt dekorerad. Dubbel glasad fyllningsdörr med bågformigt spröjsat överljus.

1982 byggdes huset om. Vinden inreddes, takkupor sattes in mot gården och takfönster mot gatan.

Hilltorp Norra 2, Drottninggatan 57

Hilltorp Norra 4: Drottninggatan 55.

Femvånings flerbostadshus, uppfört 1907. Arkitekt: Alfred Hellerström, byggherre och byggmästare: Anders J Ahlström.

Det välbevarade huset med en rikt ornerad fasad, har stort kulturhistoriskt värde.

Hilltorp Norra 4, Drottninggatan 55

Hilltorp Norra 7: Drottninggatan 59.

Fem-vånings flerbostadshus uppfört 1901 -02. Arkitekt Alfred Hellerström, byggmästare och byggherre Anders J Ahlström. Skifferklädd mansardvåning med takkupor. Mot norr är ett hörntorn. Balkongerna går runt det avfasade kvartershörnet. Mot Drottninggatan finns en prydnads-gavel i korsvirke. 1981 inreddes vinden.

Hilltorp Norra 7, Drottninggatan 59

Byggnader av kompletterande värde för stadsmiljön:

Hilltorp Norra 3: Karl Johans gata 34.

Femvånings flerbostadshus
Uppfört 1928, arkitekt Aksel W Zetlitz-Nilsson, byggmästare och byggherre Anders J Ahlström. Fasad i handslaget fogstruket tegel med bottenvåning i bandrustik och prydnadsfält i porfyritputs mellan fönstren i översta våningen. Taket är klätt med svartglaserat tegel och har små vindskupor. Balkonger och skyltfönster mot gatan. 1980 ombyggnad med nya lägenhetsindelningar samt vindsinredning. Mot gården byggdes huset på. Fyrkantiga takkupor sattes upp mot gatan, liksom balkonger. Husets kulturhistoriska värde har förvanskats av ombyggnaderna.

Kvarteret Hilltorp norra mot Karl Johans gata

Hilltorp Norra 5: Karl Johans gata 32 / Skansgatan 1.

Fem-våningshus byggt 1928 med fasad i puts, delvis porfyrit. Arkitekt Aksel W Zetlitz-Nilsson, byggherre och byggmästare Anders J Ahlström. Sockelvåningen är i bandrustik. I översta våningen finns fält med stjärnformiga ornament. Delvis valmat tegeltäckt tak. I bottenvåningen mot Karl Johans gata finns en rad garage. 1957 - 1959 inreddes vinden.

Hilltorp Norra: Karl Johans gata 36/Helsingörsgatan 2.

1929 -30 uppfördes huset, ritat av Aksel W Zetlitz-Nilsson med Anders J Ahlström som byggmästare och byggherre. Huset är mycket snarlikt Hilltorp Norra 5, med fem våningar och tegelfasad med dekor i porfyritputs. I källaren mot Karl Johans gata fanns garage. 1982 gjordes en ombyggnad. Källaren och en del lägenheter byggdes om och vinden inreddes med fyrkantiga takkupor och stora fyrkantiga altankupor.

KVARTERET HILLTORP SÖDRA

Kvarteret består av fyra fastigheter. Det äldsta huset är nr 4, byggt 1907 efter ritningar av Alfred Hellerström. Nr 1 ritades av Aksel W Zetlitz-Nilsson 1935. Den södra delen av nr 5 ritades av Sture Westberg och Erik Wihlborg 1935, medan den södra delen uppfördes 1936 med Aksel W Zetlitz-Nilsson som arkitekt. Nr 1 och 4, dvs byggnaderna längs Drottninggatan, är välbevarade, medan nr 5 längs Karl Johans gata har blivit hårt renoverad. Hilltorp Södra 4 bildar en miljömässig enhet med husen i kv Carolus södra och västra del och med Drottninggatesidan av kv Hilltorp Norra. Hilltorp Södra 5 ansluter till de något äldre husen längs Karl Johans gata i kv Hilltorp Norra.

Hilltorp södra 4

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12§:

Hilltorp Södra 1: Drottninggatan 53 / Skansgatan 4. Byggt 1935 -36 efter Aksel W Zetlitz-Nilssons ritningar. Byggmästare: Viktor Andersson, byggherre: Fastighetsföreningen Hilltorp.

Mot Drottninggatan är huset i sex våningar, medan det mot Skansgatan delvis är i fyra våningar. Fasaden är i gult handslaget tegel, taket i sex-våningsdelen är tegeltäckt och i fyra-våningsdelen "asfaltbelagt". Avfasat kvartershörn med butiksentré. Skyttfönster mot Drottninggatan. Balkonger över entrén, mot gården och i den lägre delen mot Skansgatan.

Hilltorp Södra 1, Drottninggatan 53

Hilltorp Södra 4 Drottninggatan 51 / Kronborgsgatan 3.

Uppfört 1907 -08, arkitekt Alfred Hellerström. Byggherre och byggmästare Philip Bergmark.

Huset är i fem våningar med en flygelbyggnad mot gården. Frontespiser med korsvirkesdekor. Entré med ovalt överljus. Entrén mot Kronborgsgatan är betydligt enklare, men även här finns ett rundat burspråk som upptill avslutas med korsvirkesdekorerad frontespis. Bottenvåningens fönster är rundbågade och de övriga rakslutna, samtliga med spröjsad överdel.

Övrig bebyggelse inom kvarteret:

Hilltorp södra 5, södra delen: Karl Johans gata 26 / Kronborgsgatan 1.

Fem-våningshus, byggt 1935 med byggmästare H Löfgren som byggmästare och byggherre. Ritningen är signerad av Sture Westberg, arkitekt, och Erik Wihlborg, ingenjör. Tegelklätt delvis valmat tak, ytterväggar av fogstruket rött fasadtegel. Brandmur med band av fasadtegel samt putsade avfärgade fält. Mot Karl Johans gata är huset i sex våningar, varav en källarvåning med garage. Balkong längs hela bottenvåningen. Åt Kronborgsgatan är nivåskillnaden betydande. 1979 gjordes en ombyggnad gemensamt med norra delen av nr 5. Därefter har husen gemensam byggnadshistoria.

Hilltorp södra 5, norra delen: Skansgatan 2 / Karl Johans gata 28.

Tegelhus i dels fyra, dels sex våningar, byggt 1936. Arkitekt Aksel W Zetlitz-Nilsson. Byggmästare Viktor Andersson. Fyra-våningsdelen mot Skansgatan är i samma gula tegel som grannhusets i öster. Den har små balkonger och plant tak med takterrass.

KVARTERET INMUTNINGEN

Kvarteret som ligger precis vid foten av Tinkarpsbacken har en blandad villabebyggelse. Ursprungligen bestod bebyggelsen av enkla fiskarstugor. Flera hus har okänt byggår. Husen är i många fall kraftigt förändrade.

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12§:

Inmutningen 1 Sofierovägen 17.

Enfamiljsvilla i en våning med oinredd vind, byggd 1951 för fru Kerstin Lööb. Arkitekt Lennart Christiansson.

Fogat gult fasadtegel. Flygelbyggnad. Snedvinklat blomsterfönster mot söder. Uteplats med helglasad fasad. Välbevarad från nybyggnadstillfället.

Inmutningen 1, en välbevarad tegelvilla från 1950-talet

Inmutningen 9 & 10 Gravarliden 1B och 1C. (Villa Strandbo)

1935 byggde fru Hilma Sandstedt en envåningsbostad av trä. Arkitekt Filip Lundgren, byggmästare Johan Persson, Hittarp. Huset (nr 9) bestod av två flyglar, sammanhållna av ett badrum. Bygglovets rubriceras "nybyggnad + tillbyggnad".

Huset står på en grund av natursten med fasad i stående mörk lockpanel. Vita snickerier, tegeltak.

Fastigheten nr 10 var ursprungligen en sommarvilla, uppförd på 1890-talet av Axel B Henckel. Den har fasad i liggande och stående träpanel med vita detaljer. Flackt tak täckt med tegel.

Nr 9 har klassificerats som byggnad av kompletterande värde för miljön, och nr 10 som värdefull byggnad enligt 3:12§.

Inmutningen 9 ovan och nr 10 nedan

Byggnad av kompletterande värde för stadsmiljön:

Inmutningen 6 Sofierovägen 23.

1948 fick konstnären Carl Kjellberg J:or bygglov för en provisorisk redskapsbod / båthus för två år. Byggmästare var Gunnar Flinck, arkitekt var Carl Kjellberg J:or. Boden stod på betongplintar och var byggd i stolpverk med förvandringspanel. Taket var klätt med papp och grästorv.

1950 byggde Carl Kjellberg J:or en vinkelbyggd villa, ritad av honom själv. Byggmästare: Gunnar Flinck. Fasaden i slammat tegel, taket tegelklätt.

Det är sjöboden i väster som omfattas av klassificeringen "kompletterande värde för miljön".

Övrig bebyggelse inom kvarteret:

Inmutningen 3 Sofierovägen 19.

Okänt byggår. Äldsta handling i bygglovarkivet är från 1978 och gäller en tillbyggnad till sommarstuga. Byggherre Ture Ragnartz, arkitekt Arne Ljung. Ursprungshuset är i 1½ våning med ett stort gavelfönster mot väster och ett franskt fönster mot söder. Tillbyggnaden är en liten Friggebodslignande flygel. Huset innehåller två rum och pentry.

Inmutningen 5 Sofierovägen 21.

På tomten finns två hus, det ena en äldre länga och det andra en villa med fasad i liggande träpanel. Den äldre längan har papptak, villan har tegeltak.

Byggår okänt. Äldsta handling i bygglovarkivet från 1954, gällande förändring av befintlig huvudbyggnad. Byggherre Kerstin Linderholm, arkitekt Carl Kjellberg J:or. Ombyggnaden omfattade inre ändringar. 1955 ombyggnad och inredning av bostadsrum och badrum på vinden, nya gavelfönster, takfönster och takkupa, samt terrassanläggning vid västra fasaden.

Inmutningen 5. Fastigheten är bebyggd med två hus

Inmutningen 7 Sofierovägen 25, "Villa Lööb"

Byggår 1960, arkitekt JanErik Lund, byggmästare Sante Nihlthorp. Lång suterrängvilla med tegeltak och tegelfasad. Mot öster är fasaden helt sluten, fränsett entrén och ett antal utspridda takfönster.

Inmutningen 8 Gravarliden 1A.

1946 lät Erik Bogren bygga en 1½-plansvilla, arkitekt Edvin Tidblad, Filip Petersson byggmästare. Villan hade rött tegeltak och fasad i träpanel, en frontespis med och en utan balkong, rundbågad entrédörr och perspektivfönster. 1965 byggdes en garagebyggnad i slutningen mot vägen. Byggnaden bestod av två garage och i nederdelen ett redskapsrum. 1989 gjordes en om- och tillbyggnad i form av en flygel.

KVARTERET KANNAN

Villakvarter med tre tydliga byggnadsperioder. Två hus har okänt byggnadsår men är tillbyggda 1919 resp 1920. Mellan 1918 och 1927 byggdes sex villor i kvarteret, två mellan 1951 och 1957 och tre från 1974 till 1981. Flera har förvanskats under åren, men i kvarteret finns sex hus som klassificerats som värdefulla enligt PBL 3:12§, och ett hus av kompletterande värde.

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12§:

Kannan 1: Weijlandersgatan 12.

Putsad tvåvåningsvilla, uppförd 1926 för fru Hermine Nordberg, arkitekt Oscar Persson, byggmästare byggnadsfirman Gadd & Svensson.

Huset är en vinkelbyggnad i tegel med betonggrund och valmat tegeltak. I vinkeln finns ett halvcirkelformat burspråk, på nybyggnadsritningen kallat "vinterträdgård", som upptill avslutas med en balkong. Entré mot norr med en liten balkong, buren av kolonner. Mot gatan finns en mur.

Kannan 1, Weijlandersgatan 12

Kannan 8: Matthias Gülichs gata 1.

Villa i form av en länga i 1½ plan. Huset ritades av Ragnar Östberg 1926. Byggherre var Ragnhild Schlyter. Grund i betong, fasad i slammat tegel, taket klätt med tegel. Från början hade huset två spröjsade "homejor" som togs bort 1951 men som nyligen har återskapats. Altan med tre franska fönster och jalousiluckor. Mot gården finns ett parti med nerdraget takfall. Välarbetad entrédörr och köksingång med litet runt fönster. Dekorativ grind.

Kannan 8, Mattias Gülichs gata 1

Kannan 14: Nicolaus Cervins gata 11. (Villa Björns gård)

Villa ritad av Oscar Persson 1923 för kammarherre Adolf Berencreutz. Byggmästare: Janne Nilsson. På nybyggnadsritningen är fasaden i "röd handslagen fasadsten murad som Beskows hus", och taket ska täckas med "gamla eller sotade takpannor". Ankarslutar i fasaden, och mot gatan namnchiffer och årtal MCMXXIV i smide.

Huset är mycket välbevarat.

Kannan 14, Nicolaus Cervins gata 11

Kannan 15: Weijlandersgatan 4 B.

Villa ritad av Nils J Lundgren 1920 för fru C B Johansson Dahl. Grund i betong och tegel, fasad i tegel. Taket är tegelklätt. Mot söder finns en liten takkupa. Fönsterluckor med utskuret hjärta, vilket återkommer på en av de båda balkongerna.

Kannan 15, Weijlandersgatan 4B

Kannan 16: Weijlandersgatan 4 A.

Villa från 1978, ritad av Gunnar Hermansson, på en tomt som styckats av från nr 15. Byggherre Olle Hermansson. Byggmästare Kenneth Andersson. Huset är i två våningar + källare och vänder gaveln mot gatan. Stommen är lättbetong och fasaden i gråaktigt tegel. Sockeln är slammad. Taket är klätt med betongtakpannor.

Kannan 16, Weijlandersgatan 4A, ett nyttillskott i kvartret.

Kannan 17: Weijlandersgatan 2. (Villa Guntorp)

1927 -28 ritade Aksel W Zetlitz-Nilsson en envåningsvilla med inredd vind för Gillis Berencreutz. Byggmästare var byggnadsfirman Gadd & Svensson.

Huset byggdes på betonggrund med väggar i träpanel, som putsades in- och utvändigt. Taket tegelklätt. Jalu-sifönsterluckor.

1986 tillkom carport + förråd, balkongen ändrades och balustrarna sattes som dekoration i balkongfronten

Kannan 17

Byggnad av kompletterande värde för miljön:

Kannan 13: Nicolaus Cervins gata 9.

Vinkelbyggd envåningsvilla, ritad för eget bruk av arkitekten Henry Andersson 1957. Betonggrund, fasad i 1/2stens gult fasadtegel och gult taktegel. Gatufasaden är helt sluten, och även mot norr har huset en mycket sluten verkan. Mot trädgården öppnar sig huset med en lång flygel, ett helglasat parti samt uterum.

Huset är oförändrat, vilket motiverat klassificeringen som byggnad av kompletterande värde för miljön.

Övrig bebyggelse inom kvarteret:

Kannan 2: Weijlandersgatan 10.

Envånings typhusvilla med flackt tak, ritad 1982 av Peter Nerby vid Modulent AB.

Kannan 3: Weijlandersgatan 8.

Huset uppfördes 1912, arkitekt var troligen Nils J Lundgren, byggherre och byggmästare: Snickaren Per Månsson.

Första handling i bygglovarkivet är från 1920 och gäller en förlängning av andra våningen mot gården. Arkitekt Erik H Kragh, Köpenhamn, byggherre direktör Olaf Jarner. Huset har betonggrund och tegelklätt mansardtak med takkupor. Putsad fasad. 1965 kläddes villan in med gult fasadtegel.

Kannan 3, Weijlandersgatan 8

Kannan 4: Weijlandersgatan 6. (Villa Hemgården)

Byggnadsår 1914, arkitekt var troligen Nils J Lundgren, byggherre & byggmästare: snickare Per Månsson.

Första handling i bygglovarkivet är från 1919 och gäller en verandatilbyggnad, signerad Ola Anderson. Byggherre greve Fredrik af Trampe.

1959 fick villan i huvudsak sitt nuvarande utseende. Då gjordes ny grund, isolering och 1/2 stens gult fasadtegel, ny klinkerklädd yttertrappa i betong med skärmtak, ny skorsten, nya perspektivfönster, ny balkonginklädnad.

Kannan 4, Weijlandersgatan 6

Kannan 9 Nicolaus Cervins gata 3.

Uppfört 1926 -27, arkitekt Ola Anderson, byggherre agronom Oskar Silfversparre Ursprungligen en liten envåningsvilla med gavelrum på vinden. Betonggrund, fasad klädd med brädpanel och tegelklätt tak med liten takkupa.

1944 inreddes vinden.

1977 uppfördes carport och förråd gemensamt med grannen, nr 8.

Kannan 12 Nicolaus Cervins gata 7.

Villa från 1974, ritad av Torsten Hebrand vid Fritz Jacnecke arkitektgrupp AB, Malmö. Byggherre var Stefan Lindén. Oinredd vind. Långt nerdraget tak och skuggande takfot. Fasad i tegel och brädklädda gavelspetsar.

1980 gjordes en om- och tillbyggnad och vinden inreddes.

Kannan 18 Nicolaus Cervins gata 5.

Villa ritad 1951 av Johnny Ekström för tullkontorist Oskar Johannes Nyström. Byggmästare Sture Andersson. Huset vänder gaveln mot gatan. En våning + inredd vind, betonggrund, gult fasadtegel och rött taktegel. Takkupor. Balkong på södra gaveln.

1968 gjordes mot söder en liten panelklädd tillbyggnad med platt tak + uteplats.

KVARTERET KOLGRAVARNA

Kvarteret ligger i branten från Tinkarpsbacken mot havet. Här har legat ett antal fiskarstugor, som en efter en har byggts om eller ersatts med nya hus. Bebyggelsen består nu av elva villor, varav tre med okänt byggnadsår och övriga tillkomna mellan 1942 och 1992. Samtliga hus har förändrats.

Övrig bebyggelse inom kvarteret:

Kolgravarna 2: Gravarliden 5.

1973 ritade Kaj Gunnarsson, Nyhamnsläge, en envåningsvilla med inredd vind för Bengt Johnsson. Huset är byggt i vinkel med ett stort gavelfönster mot sydväst. Taket harnockvalm och en lång takkupa mot gatan. Fönstren är stora och spröjsade.

1978 byggdes ett förråd med gaveln mot vägen.

Kolgravarna 3: Gravarliden 7.

1992 ritade Per Haak vid Sandby-Villan ("Sandby-Villan Arkitekt ritade stenhus") en villa för Per och Rina Siversson. Huset är byggt i vinkel och har svartputsad sockel, fasad i rosa puts och mycket stora glasa-

de partier. Det valmade taket är långt nerdraget och klätt med rödgula takpannor.

Kolgravarna 4: Gravarliden 9.

1954 lät pappershandlare John Sigfrid Andersson bygga en enplansvilla med källare, ritad av Gösta Petersson. Byggmästare var Filip Petersson, Viken. Villan är vinkelbyggd och klädd med gult fasadtegel. I söder finns ett blomsterfönster som vinklar snett ut från murlivet, och vid entrén finns två sexkantiga fönster.

Kolgravarna 5 Gravarliden 11.

Byggnadsåret är okänt. Troligen är huset en ombyggd fiskarstuga. 1962 ritade J Ekström en ändring i form av höjning av takfoten och nya takstolar. 1983 och 1985 gjordes olika till- och ombyggnader.

Kolgravarna 5, Gravarliden 11

Kolgravarna 6 Gravarliden 13.

1958 ritade Jan Erik Lund och Søren Nielsen vid Kjessler & Mannerstråle AB en villa för direktör Jan Wingårdh. Byggmästare Ivar Hellberg. Villan byggdes med två våningar och källare. Fasaden mot öster är sluten med långt nerdraget tak. Taket är ett asymmetriskt sadeltak med flera olika takfall och klätt med naturskiffer.

Kolgravarna 6, Gravarliden 13

Kolgravarna 7: Gravarliden 15.

1942 lät disponent Jan Wingårdh uppföra en envånings sommarbostad efter ritningar från AB Svenska Trähus, Stockholm.

Kolgravarna 8: Gravarliden 17.

Okänt byggår.

1968 gavs bygglov för om-, till- och nybyggnad. Arkitekter var P A Peterson och J E Lund vid Kjessler & Mannerstråle AB. Byggherre Doris Johansson, byggmästare Einar Stjärnberg. Huset är i 1½ våning med tegeltäckt tak och fasad i vitmålat fasadtegel.

1969 inreddes ett mindre uthus.

Kolgravarna 9: Gravarliden 19.

1957 ansökte köpman John Gulin om bygglov för en vinkelbyggd villa i 1½ våning, arkitekt Carl Kjellberg J:or, byggmästare Josef Wallin. Fasad i hårdbränt fasadtegel, utvändigt slammat. Taket tegelklätt och försett med höga skorstenar. Mot väster en terrass. 1986 förlängdes flygeln i väster med ett uterum.

Kolgravarna 10: Gravarliden 21.

1983 revs ett äldre stormskadat bostadshus och en suterrängvilla byggdes efter ritningar av LN Konsult AB, Höganäs. Villan har en våning mot öster och två mot väster. Takåsen är förskjutet och taket täckt med rött tegel. Fasaden är i vitmålat tegel med brunlackerade snickerier och svarta vindskivor.

Kolgravarna 10, Gravarliden 21

Kolgravarna 11: Gravarliden 23.

Byggnadsåret är okänt.

Fastighetens ursprung är en fiskarstuga, sannolikt tillkommen vid 1800-talets mitt. 1939 köptes huset av en trävaruhandlare, som överlät huset till Helsingborgs missionsförsamling. Idag används huset för sommaraktiviteter för församlingens ungdomar.

Ursprungligen var huset klätt med en liggande brädpanel och halmtak. Numera är huset tilläggsisolerat och klätt med en stående röd panel. Taket är av papp. Skorstenen har tagits bort.

1992 gjordes en tillbyggnad, med fasad lika befintlig byggnad, dvs i stående panel.

Litt: *Ander del XV s 8 - 11*

Rosengårdskyrkans sommarhem vid Kolgravarna

Kolgravarna 12: Gravarliden 25.

1981 uppfördes en Modulentvilla, hustyp Dalby G 34. 1984 gjordes en tillbyggnad med förråd mm, och 1988 byggdes garaget till, och ett cykelskjul uppfördes.

KVARTERET KOLVERKET

Kvarteret består av fem villor, som ligger utmed Tin-karpsbacken. Trädgårdssidan vetter mot en brant ner mot havet. Tre av villorna är uppförda mellan 1936 och 1938. De är goda och välbevarade exempel på funkis. De andra villorna är båda från 1951.

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12§:

Kolverket 1 Sofierovägen 29.

Kvarterets äldsta hus ritades 1936 av Mogens Mogensen för Carl Wilhelm Andersson. Två-vånings funkisvilla, byggt i tegel med slätputsad ljus fasad. Till huset hör en terrass och loggia.

Kolverket 1, funkisvilla ritad av Mogens Mogensen

Kolverket 2: Sofierovägen 31.

1937 sökte fastighetskamrer Hugo Malmberg bygglov för en tvåvånings tegelvilla, ritad av honom själv. Byggmästare var N O Bremer. Stilen är funkis, med platt tak av papp och ljus putsad fasad. Villan har balkong, terrass, altan och ett garage.

Under 1940-talets sista år gjordes vissa smärre om- och tillbyggnader, bl.a. utökat garage, nytt vindfång vid entrén osv.

1967 gjordes en källarinredning samt en del inre ombyggnader.

Kolverket 2, Sofierovägen 31

Kolverket 5: Sofierovägen 37.

1938 ritade Filip Lundgren en vinkelbyggd envåningsvilla med suterrängvåning mot väster. Fasaden putsades, taket kläddes med tegel och försågs med en hög skorsten. I gavelpartiet mot öster finns en nisch. Genomgående perspektivfönster.

Detalj av villan Kolverket 5, Sofierovägen 37

Byggnad av kompletterande värde för miljön:

Kolverket 3 Sofierovägen 33.

1951 ritade Hugo B Jonsson en envåningsvilla för direktör Gustaf Krantz. Taket kläddes med tegelpannor och fasaden med gult fasadtegel. Villan försågs med en liten flygel mot öster, samt ett snedvinklat burspråk och små runda fönster i gavelspetsen.

1957 gjordes en tillbyggnad i form av en veranda, i anslutning till det snedvinklade burspråket.

Kolverket 3, Sofierovägen 33

Övrig bebyggelse inom kvarteret:

Kolverket 4 : Sofierovägen 35.

1951 ritade Lennart Granquist en villa för disponent Carl Palmquist. Villan var i en våning + suterrängvåning. Taket kläddes med tegel och fasaden med fasadtegel. Mot väster försågs huset med frontespis. Ett garage uppfördes samtidigt. 1986 byggdes en carport och muren ändrades.

KVARTERET KOMPASSEN

Kvarteret är bebyggt med flerbostadshus, varav tre är ritade av Reinhold Müller 1936. Det återstående komplexet ritades av Sten Samuelson 1972. Müllers hus var ursprungligen enhetliga i typisk funktistil, men endast nr 1 har bibehållit sin ursprungskaraktär och därför klassificerats som värdefullt enligt PBL 3:12§. Även nr 4, "Langetten", har sådana kvaliteter att det bedömts tillhöra samma kategori. På platsen för nr 1, 2 och 3 låg tidigare konsul Smiths tegelbruk, ritat av Mauritz Frohm. "Langettens" föregångare var ett antal större patriciervillor.

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12§:

Kompassen 1: Drottninggatan 184.

Byggnadsår 1936 -37, arkitekt Reinhold Müller. Flerfamiljshus i stilren funktis med två våningar + takterrassvåning. Müller var själv byggherre, arkitekt och byggmästare. Tegelfasaden putsades med porfyritputs. Under 1998 har fasader och fönster renoverats. Fasaderna är nu vitgrå. Originalporten finns kvar, en dubbel glasad fyllningsdörr med överljus.

Kompassen 1, Drottninggatan 184

Kompassen 4 Drottninggatan 176 a-d, 178 a-d.

1972 fick Sten Samuelson arkitektkontor bygglov för ett mycket långt flerbostadshus i fyra våningar. Huset uppfördes 1973 - 74. Materialet är betong och prefabriceringen har drivits långt. Fasaden är i mörkbrunt tegel. Entréerna ligger på baksidan, och huset indelas av två genomgångar till de åtta trapphusen. Mot väster dominerar fasaden av balkonger samt de rundbågiga överstyckena i övervåningen, vilka gett huset namnet "Langetten" i folkmun.

Huset är byggt i en kraftfull och välarbetad 70-talsstil och dessutom oförvanskat, vilket motiverar dess markering som värdefullt enligt PBL 3:12§.

Kompassen 4, "Langetten", Drottninggatan 176 - 178

Övrig bebyggelse inom kvarteret:

Kompassen 2: Drottninggatan 182.

Flerfamiljshus, sammanbyggt med nr 3. Det uppfördes 1936 med Reinhold Müller som arkitekt, byggherre och byggmästare. Huset är i två våningar + takterrassvåning, byggt i tegel med porfyritputsad fasad. Trapphusen markeras av liggande glaspärtier. Balkonger finns mot väster.

1955 ersattes det ursprungligen flacka betongtaket av ett högre, valmat sadeltak.

1994 glasades samtliga balkonger mot väster in, varvid husets karaktär totalt förändrades.

Kompassen 3: Drottninggatan 180.

Flerfamiljshus, sammanbyggt med nr 2. Det uppfördes 1936 med Reinhold Müller som arkitekt, byggherre och byggmästare. Huset är i två våningar + takterrassvåning, byggt i tegel med porfyritputsad fasad. Trapphusen markeras av liggande glasparterier. Ett stort antal balkonger finns mot väster. 1955 ersattes det ursprungligen flacka betongtaket av ett högre, valmat sadeltak. 1994 glasades samtliga balkonger mot väster in, varvid husets karaktär totalt förändrades.

Inglasade balkonger i kvarteret Kompassen.

KVARTERET KRISTINEHALL

Kvarteret har fått sitt namn från det landeri som låg på platsen under 1800-talets senare decennier. Det uppfördes 1867-68 med friherren Corfitz Beck-Friis som byggherre och Mauritz Frohm som arkitekt. Det ägdes på senare år av kapten Berggren. Efter flera års debatterande inlades området i stadsplanen 1895. På 1960-talet fanns långt framskridna planer på att hela kvarteret skulle rivas för att ge plats åt parkeringsplatser, och en av fastigheterna i kvarteret köptes av Helsingborgs stad för detta ändamål. Emellertid genomfördes aldrig planerna.

Av kvarterets nio hus (fastigheten nr 2 består av två hus) är två ritade av Ola Anderson, fyra (sannolikt) av Alfred Hellerström och tre av Mauritz Frohm. Den koncentrerade byggnadsperioden, husens allmänna ståtlighet och de i stort sett oförvanskade fasaderna ger hela kvarteret ett högt kulturhistoriskt värde.

All bebyggelse har q-markering i detaljplan från 1994.

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12§:

Kristinehall 1: Drottninggatan 27-Karl Johans gata 2.

Huset byggdes 1904-05 arkitekt Ola Anderson, byggmästare Anders J Wilson. Uppfört i tegel med putsad fasad. Fem våningar + inredd vind mot Drottninggatan och sex + inredd vind mot Karl Johans gata. Fasaderna är putsade i ockragult och är rikt dekorerade. Taket är dels i enkupigt rött tegel, dels i brun plåt. I trapphallen mot Drottninggatan finns en väggrelief i stuckatur.

1976 inreddes vinden.

1979-85 ändrades fasaden. De ursprungliga runda takkuporna ersattes av kupor med "sadeltak", mot Drottninggatan av takfönster. Mot väster sattes en rad takfönster i mansardtaket och en fyrkantig kupa i NV. Fasaden har förenklats sedan nybyggnadstillfället, olika dekorativa element har tagits bort.

Imponerande sekelskiftesarkitektur, fastigheten Kristinehall 1, Drottninggatan 27

Kristinehall 2: Drottninggatan 29/Karl Johans gata 4. Drottninggatan 29: Huset mot Drottninggatan uppfördes 1894-95.

Arkitekt: troligen Mauritz Frohm.

Huset är i fyra och en halv våning. Fasaden är i röd förbländertegel och rosa slätputs. Sadeltak klätt med brun korrugerad plåt. Moderna bruna pivotfönster. Raka gråmålade affärsfönster. Grå fyllningsdörrar med glastrutor och överljus.

Karl Johans gata 4: Högre elementarskolan för flickor. Uppförd 1905-06, arkitekt Alfred Hellerström. Byggmästare och byggherre A J Wilson, lektor Knut Wintzell var beställare.

Två våningar + sockelvåning. I sockelvåningen röd-beige mycket grov kvaderindelat spritputs. Huset kallades till en början "Wintzellska skolan", efter rektorn. 1943 uppgick den i den då nyinrättade kommunala högre flickskolan. Mellan 1946 och -56 var ett folkskoleseminarium inrymt i huset, och senare fungerade den bl a som filial till S:t Jörgens skola. Ett studieförbund använde lokalen från 1974 till 1994.

Fastigheten Kristinehall 2, ovan huset mot Drottninggatan, nedan fd flickskolan mot Karl Johansgatan.

Kristinehall 3: Drottninggatan 31.

Byggnadsår 1894. Arkitekt: troligen Mauritz Frohm, byggmästare Ola Pehrsson, byggherre: Kaptenen Lars O Berggren.

Huset är i fyra våningar + inredd vind. Röd förbländertegel med dekor i gul slätputs. Mörkgrön slätputsad sockel. Sidorisaliter med kvadermarkerade hörnkedjor på ömse sidor av ett indraget mittparti med balkonger. Balkongerna har mörkgröna smidesräcken och gjutjärnskolonner. Vindsvåningen inreddes 1965.

Kristinehall 4: Karl Johans gata 6.

Uppfört 1907 -08, arkitekt Alfred Hellerström. Huset är i fem våningar med inredd vind, grunden i sten och sockeln i brun grov spritputs med slätputsade smala hörnkedjor och dörr- och fönsteromfattningar. Fasad i terracottafärgad slätputs, som är rik på dekor. Smidesbalkonger. Sadeltak med svart plåt, rundbågade takkupor med inbyggda balkonger parvis på ömse sidor om frontonen. Moderna raka inåtgående vita fönster. Tillbyggt hisstorn i svart korrugerad alumini-

umpanel med hörn och horisontaler i vinrött. Vålbevarad trapphusinteriör med takstuckaturer, och rikt dekorerade väggar. Vålbevarade dörrar med kannellerade karmar. Smidestrappräcke i dekorativ jugendstil. 1980 gjordes en ombyggnad med vindsinredning, hiss.

Ovan Kristinehall 3, Drottninggatan 31, nedan Kristinehall 4, Karl Johansgatan 6

Kristinehall 5: Drottninggatan 33.

Femvåningshus ritat av Alfred Hellerström, byggt 1905. Byggmästare Anders J Ahlström, byggherre handlanden Carl P Svensson.

Fasad i förbländertegel i olika gula nyanser. Första våningen i kvaderhuggen sten. Svart plåtklätt sadeltak. Stickbågade ljusgrå fönster med mörkgrå karmar och poster. Dubbel fyllningsdörr med spröjsade glastrutor och rundbågat spröjsat överljus. Burspråk med undersida i profilerad sten och upptill avslutade med balkonger. Konsolburna smidesbalkonger. Två flyglar mot gården. Fönster med gröna karmar och vita bågar. Balkonger med dekorativa gröna smidesräcken.

1971 ändrades källaren och bottenvåningen, och vinden inreddes. Takfönster sattes in mot gatan och kupor mot gården.

Kristinehall 5, Drottninggatan 33

Kristinehall 6: Karl Johans gata 8.

5-vånings tegelhus med plåttak, byggt 1896, arkitekt Mauritz Frohm. Byggherre murare Hans Persson. Sockeln är i grå spritputs. Fasaderna är i röd förbländertegel med dekor i ljus gul slätputs. Sockelvåning i beige spritputs. Sadeltak med svart bandplåt. Aluminiumportar och -fönster sattes in vid en ombyggnad 1984, då även vindsvåningen inreddes, med fyrkantiga takkupor och balkongkupor mot gatan. Nya balkongfronter monterades. Huset är hårt renoverat men har i sitt sammanhang ändå stort värde.

Kristinehall 6, Karl Johans gata 8

Kristinehall 7: Drottninggatan 35 - Tågagatan 4

Huset uppfördes 1906, med Anders Retzner som byggmästare och byggherre. Arkitekt troligen Alfred Hellerström. Mot Drottninggatan har huset fem våningar + inredd vind, mot Tågagatan endast tre. Sockel i mörkt rödbrun

och fasad i beige slätputs. Rundat hörn med häng-torn och kupoltak, klätt med svart plåt. Dekoren är utförd som ristningar i putsen. Mansardtak med rött falstegel. Tredelad port i brun plåt med glastrutor. Butiksfönster i rödbrunmålat trä.

Ombyggnad 1975. Balkong mot gården samt omDispositionering av lägenheter. I bottenvåningen inreddes butiker och kontor.

Trots fönsterbyten och vindsinredning ett välbevarat hus. Den dekorristade putsen är ovanlig.

Kristinehall 7, Drottninggatan 35

Kristinehall 8: Karl Johans gata 10 - Tågagatan 2.

Byggt 1898 för auditören Nils Ljungman, byggmästare Ola Pehrsson. Arkitekten Ola Anderson ritade fasaderna, medan planritningarna upprättades av Mauritz Frohm.

Fem våningar + mansardvåning. Fasad i gult förbländertegel och mörkt ockrafärgad slätputs med dekor i gråvit slätputs. Mansardtak klätt med brun plåt. Brunmålade moderna fönster av olika typer. Entrén mot Tågagatan har konsolburet överstycke samt en mörkbrun helfransk glasad fyllningsdörr. Dessutom en del yngre dörrar av olika modell.

Större ombyggnad 1974. 1980 inreddes vinden.

Kristinehall 8, Karl Johans gata 10

KVARTERET MASTEN

Kvarteret består dels av stora villor, byggda mellan 1912 och 1968, och dels av ett flerbostadskomplex från 1990. Kvarterets läge är magnifikt, med landborgen i öster och nästan direktkontakt med havet i väster. Nr 4 och 8 bildar en helhet, trots att det förre är nybyggt och det andra äldre och renoverat.

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12§:

Masten 4: Drottninggatan 212 A-B.

Två flerbostadshus uppförda 1990 -91, arkitekt Uffe Nilsson vid Jan-Eric Forells arkitektkontor. Framför husen finns garagelängor. Det nordligaste huset är i två våningar + inredd vind. Fasaderna är i säckskurat rött fasadtegel. Det södra huset är i tre våningar + inredd vind. Dess fasad är säckskurat gult fasadtegel. Taken är täckta med rött taktegel, fönstren är av trä och entrépartierna är i målad aluminium. Balkongerna är inglasade med partier i målad aluminium.

Bostadshusen på Masten 4 har bedömts besitta hög arkitektonisk kvalitet.

Masten 4, Drottninggatan 212, från 1990-talets början

Masten 8: Drottninggatan 210. (Villa Gama)

Villa byggd 1912 för major Bror von Geijer. Arkitekt Mauritz S:son Claes, byggmästare Nils P Jönsson. Huset kallades "Villa Gama" på 1920-talet.

1989 inredning av övre vinden, med ett antal takfönster. Taket täcktes med svarta pannor. Fasaderna är i vitgrå slätputs.

Masten 8, Drottninggatan 210

Masten 9: Drottninggatan 208.

1929 ritade Aksel W Zetlitz-Nilsson en tvåvånings vinkelbyggd villa. Byggmästare: Olof Lundqvist och Johan Albin Jönsson, byggherre: disponent Henry Dunker.

Valmat tegeltak och takkupa med trekantigt överstycke. Vinden var delvis inredd från början. Framför hela huset ligger en terrass som nås genom franska fönster.

1989 gjordes en inre ombyggnad.

Masten 9, Drottninggatan 208

Övrig bebyggelse inom kvarteret:

Masten 10: Drottninggatan 206.

Ursprungligen en enplansvilla byggd 1965 för kanslichef Folke Andersson. Arkitekt Björn Wihlborg. Ombyggnad 1987, då huset byggdes på mot väster med en mycket smal del i två våningar. Mot väster och söder finns balkonger. Taket är klätt med betongpannor.

Masten 11: Drottninggatan 204.

1968 lät direktör Bengt Ulf bygga en källarlös villa med fasadtegel. Huset fick långt nerdraget valmat tak, klätt med taktegel. Arkitekt Gunnar Berzins, Stockholm, vid SIAB Arkitektkontor. Ett separat garage och separat bastu/pannrum/förråd, dock under samma tak, uppfördes också.

KVARTERET NORDSTJÄRNAN

Ett kvarter med mycket blandad bebyggelse, både åldersmässigt och stilmässigt. Längs Hälsovägen ligger stora pampiga hyreshus från 1900-talets början, från tre våningar + mansardvåning till fem våningar. Två har fasader i förbländertegel med sten- resp putsdekor, medan ett har putsad fasad och ett stramare uttryck. I kvartershörnet ligger ett funkishus i sex - sju våningar med ljus putsfasad - det sk S:t Jörgenspalatset. Mot Pålskatan ligger ytterligare ett funkishus, i fyra våningar med inredd vind. Det senare är förändrat med nya dörrar och balkonger med fronter i vit aluminiumplåt. Dessutom har burspråkens typiska funkisfönstersättning ändrats och mittdelen fyllts med vit aluminiumplåt.

Kvarterets äldsta hus, S:t Jörgens skola, är välbevarat och dominerar gatubilden i kvarterets norra del. Husraden längs Hälsovägen är från tidigt 1900-tal. Husen är välbevarade, och har stort kulturhistoriskt värde.

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12§:

Nordstjärnan 16: Hälsovägen 11.

5-vånings tegelhus med fasad i ljus puts.

Byggt 1915 -16 för Sten Björkegren med Alfred Arvidson som arkitekt, byggmästare Anders J Ahlström.

Två gårdsflyglar, ursprungligen möbelverkstad, möbelmagasin och lager. Möbelfabrikationen upphörde 1937 efter en svår brand i snickeriavdelningen. 1939 inreddes verkstaden och magasinet till bostad. 1996 gjordes en vindsinredning.

Öster om bostadshuset finns en liten trädgård med ett lusthus mot landborgsbranten.

Ett tidigare bostadshus på tomten kallades "Guldgubbauset".

Nordstjärnan 19: Hälsovägen 7.

I november 1898 sökte byggmästarna Nils B Bentz, Sven Andersson och Magnus Bengtsson bygglov för ett trevåningshus med mansardvåning, ritat av Alfred Hellerström.

En ändringsritning från 1901, även den signerad Alfred Hellerström, visar den fasad som utfördes då huset byggdes 1901 -02. Samtliga fönster är rundbågade. Prydnadsgavlarna har blinderade nischer och prydnadsspiror. Fasaden är i röd förbländertegel med parti-er i orange slätputs och växtornamentik i sten.

1973 gjordes en inredning av vinden till etagelägenheter, med trekantiga takkupor över mansarddelen. Även mot gården sattes takkupor upp.

Huset är välbevarat (fick pris för välgjord renovering 1977).

Fasader mot Hälsovägen: Nordstjärnan 19 till vänster och Nordstjärnan 28 till höger

Nordstjärnan 20: Hälsovägen 5 - Pålskatan 2.

Funkishus från 1935, kallat S:t Jörgenspalatset. Arkitekt var Tore Wennerholm, Stockholm, byggmästare Erik Ivar Wihlborg, byggherre AB Jörgenspalatset.

Länge var huset stadens högsta bostadshus. Byggt i sex och sju våningar med "hörntorn". Takterrass över nästan hela taket. Den marmorklädda bottenvåningen, som är inredd till butiker, har ett indraget kvartershorn med en pelare som bär upp andra våningen. Fasaden i övrigt är i terrasitputs, målades om 1997.

Huset är en av Helsingborgs bästa representanter för funkisstilen.

S:t Jörgenspalatset, Nordstjärnan 20

Nordstjärnan 32, S:t Jörgens skola: Pålskatan 8.

Huvudbyggnaden uppfördes 1876. Arkitekt Lars Jönsson, Jönköping. Skolan kallades till att börja med Norra folkskolan. Byggnaden består av två flyglar som ligger som ett svagt V, i en våning + sockelvåning + inredd vind. Fasaden är i gult flamt tegel med fogritsar. Takgesims i slätputs. Veranda med figursågade detaljer.

Skolbyggnaden har genomgått smärre förändringar sedan nybyggnadstillfället. 1895 förstörades klass-

rummens fönster. 1968 byggdes en envåningslänga i tegel strax norr om huvudbyggnaden. En nätstation byggdes mot Pålsgatan 1993 och en matsal 1997. Huvudbyggnadens exteriör är välbevarad och har högt kulturhistoriskt värde.

Nordstjärnan 28 Hälsovägen 9.

1901 sökte handelsträdgårdsmästare Carl Jensen bygglov för ett 3-våningshus med mansardtak mot gatan. Byggnaden uppfördes 1901 -02. Arkitekt och byggmästare var byggmästaren Frans A Lundgren. I bottenvåningen fanns en fröhandel med skyltfönster och på gården fanns magasin.

1987 gjordes en större ombyggnad. Det gamla magasinet i källaren inreddes till bostad. Balkonger sattes i vinklarna vid gårdsflyglarna och även nya "franska" balkonger. Burspråken revs, bärverket förstärktes varpå fasaden återuppbbyggdes med befintligt tegel.

Huset har bevarat mycket av sin karaktär och är viktigt i miljön.

Övrig bebyggelse inom kvarteret:

Nordstjärnan 26 Pålsgatan 4-6.

Flerbostadshus i fyra våningar med delvis inredd vind, byggt 1938 efter ritningar av Gustaf W Widmark.

Byggmästare och byggherre var byggnadsfirman Gadd & Svensson.

Ursprungligen hade entrén mot gården ett helglasat trapphus. Burspråken hade fönster hela vägen.

1986 gjordes en ombyggnad. Vinden inreddes och nya takkupor sattes in mot både gata och gård. Trapphuset på gårdssidan fick fönster i varje våning, åtskilda av vit aluminiumplåt. Även burspråkens mittfält ersattes av vit aluminiumplåt, liksom balkongfronterna. Entrédörarna byttes mot glasade metalledörar.

Förändringarna innebär att husets kulturhistoriska värde har förvanskats.

KVARTERET NÄKTERGALEN SÖDRA

Ursprungligen var kvarteret bebyggt med nästan bara villor. Idag består bebyggelsen av både villor, radhus och flerbamiljshus.

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12§:

Näktergalen södra 10: Farmgränden 4.

En våning + inredd vind. Smärre fasad- och fönsterändringar men välbevarat. Ljusrosa slätputs.

1916 sökte handlande C J Froyck bygglov för ett envåningshus med inredd vind. Arkitekt var Carl Rosenius. 1920 byggdes en öppen verandan i söder in. 1946 ändrades den inbyggda verandan: en stor öppning togs upp i den gamla ytterväggen så att det blev ett burspråk.

Villa på fastigheten Näktergalen 10

Näktergalen södra 11: Tågagatan 19.

Kallades Villa Godt Hopp, från 1881. Det ritades av Mauritz Frohm för fanjunkare N Persson. Vissa fasadförändringar har gjorts och fönster har bytts, men ursprungskaraktären finns i stort sett kvar. Gul puts med dekor i vit puts.

1928 gjordes en ombyggnad då vinden inreddes och fasaden, som tidigare var i tegel, putsades. Arkitekt var Hugo B Jonsson. 1965 byggdes en ny balkong. Tomten avgränsas mot söder och väster av en mur.

Byggnader av kompletterande värde för stadsmiljön:

Näktergalen södra 5: Persgatan 66.

1904 ansökte S P Persson om bygglov för ett trevåningshus under papptak. Under en tid fanns en verkstad i huset. 1983 ändrades bottenvåningen till restaurang. 1987 kompletterades serveringen med en flygelbyggnad, vars tak och norra fasad är helt i glas. Husets fasad är nu i vit slätputs, bortknackad i bottenvåningen. Ny dörröppning i rå betong.

Näktergalen södra 8: Integatan 3 - Persgatan 64 A-B. På tomten ligger dels en äldre villa, (Integatan 3), dels ett modernt flerfamiljshus (Persgatan 64 A-B).

Integatan 3: Kvarterets äldsta hus. Här byggde stadsingenjören Robert Söderquist 1878 en envåningsvilla i tegel, Villa Trudhem, ritad av honom själv. Senare kallades huset Hedbergsska villan efter en av ägarna. Idag finns inskriptionen Carlsberg över entrén. Villan har byggts till i omgångar och består idag av tre lägenheter.

1926 byggdes huset på med en våning. Tillbyggnaden gjordes i tegel och fasaderna putsades.

1987 gjordes en ombyggnad då huset delades upp på tre lägenheter, en i varje våningsplan. Fasaden förenklades. Taket kläddes med svart plåt.

Villa på Integatan 3, Näktergalen Södra 8

Näktergalen södra 12: Persgatan 68.

Flerfamiljshus i funktisstil, ritat av Mogens Mogensen, byggt 1938. Byggmästare och byggherre: byggnadsfirman Pålson & Soneson. Huset har tre våningar + terrassvåning och är byggt i tegel med plantak. Södra gaveln har partier med glasbetong. 1956 byggdes en garagelänga, delvis ingrävd i landborgssluttningen. 1972 kläddes hela huset i gult fasadtegel. 1988 byggdes ett uterum på norra gavelns takterrass.

Husets kulturhistoriska och arkitektoniska värde har påverkats negativt av fasadinklädnaden. Emellertid är det sannolikt möjligt att ta bort fasadteglet och återställa den ursprungliga fasaden.

Övrig bebyggelse i kvarteret:

Näktergalen södra 8, Persgatan 64 A-B:

1987-89 byggdes ett flerfamiljshus i två - fyra våningar + inredd vind. Arkitekt: Carl Åke Bergström / FFNS arkitekt, dessutom Morgan Edenhed. Fasad i rött fasadtegel. Huset är vinkelbyggt och har loftgång mot gården.

Näktergalen Södra 8, Persgatan 64, 1980-tals-bebyggelse

Näktergalen södra 9: Farmgränden 6 A-C.

1984 -85 uppfördes ett radhus med tre lägenheter. Ritningarna gjordes vid FFNS arkitekter i Skåne. Huset är i två våningar med inredd vind och har altandörrar och takkupor mot baksidan. Fasaden är i tegel med en tunn sandfärgad puts. Över entré och fönster finns omfattningar av obehandlad betong.

KVARTERET O D KROOK

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12§:

O D Krook 2: Stadsteatern. Karl Johans gata 1 / Drottninggatan / Henry Dunkers plats.

1973 revs de utställningshallar som fanns på utställningsområdet Gröningen, inför uppförandet av en ny stadsteater, som invigdes 1976. Ritningarna till nya stadsteatern upprättades av ARTON arkitektkontor genom Erik Magnusson.

Teatern är byggd i betong med ett antal kuber i olika storlek. Teatersalongerna är inrymda i ett högre helt slutet parti i form av en halv cylinder. Huskroppens norra del mot Drottninggatan är lägre och öppnare, med stora glasade partier.

1994 gjordes en om- och tillbyggnad mot öster. 1998 byggdes restaurangen ut mot söder.

KVARTERET PORSLINSBRUKET

Kvarteret består av en blandad villabebyggelse. Fyra av villorna är byggda mellan 1924 och 1927, tre är byggda under 1940-, -50- resp -60-talen och tre mellan 1976 och 1980.

Tomten nr 20 är obebyggd.

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12§:

Porslinsbruket 1: Matthias Gülichs gata 11.

“Borgmästargården”.

Villa uppförd 1924. Arkitekt Eugen Thorburn, Göteborg, byggmästare Ture Karlsson, byggherre borgmästaren Johan Bååth. Huset byggdes i 1½ våning på betonggrund med tegelväggar och tegeltak. Fasaden putsades.

1946 lät Hälsingborgs stad ändra villan till barnhem, beräknat för 12 barn.

1955 och 1979 gjordes en rad inre ändringar.

Borgmästaregården, Matthias Gülichs gata 11.

Porslinsbruket 2: Matthias Gülichs gata 9.

1924 lät rektor Magnus af Malmberg bygga en villa med betonggrund, fasad i porfyritputs och tegelklätt tak efter ritningar av Ragnar af Malmberg. Byggmästare Janne Nilsson. Huset är i en våning + inredd vind. På södra gaveln finns en balkong. Entréddörr med överljus. Bottenvåningens fönsterluckor har dekor med romber.

Porslinsbruket 2 Matthias Gülichs gata 9.

Porslinsbruket 8: Matthias Gülichs gata 3.

1927 fick jur stud Helge Andersson bygglov för en villa, ritad av Arnold Salomon - Sörensen. Byggmästare var den sökandes far, K G Andersson. Huset är byggt i tegel i en våning med inredd vind och frontspis. Fasaden putsad och taket tegelklätt.

1932 byggdes ett garage ritat av Arnold Salomon-Sörensen.

Porslinsbruket 8 Matthias Gülichs gata 3.

Porslinsbruket 9: Nicolaus Cervins gata 6.

1964 ritade Ivo Waldhör vid Jaenecke & Samuelson Ark. AB en villa för ingenjör Lennart Lindahl. Byggmästare var Kjell-Åke Persson/Skånska Cement. Villan har en oregelbunden vinkelplan. Större delen av huset är i en våning, men över den centrala delen finns en övervåning, inredd till arbetsrum. Ytterväggarna är klädda med gult fasadtegel men övervåningen har vit eternitbeklädnad. Taket är pappklätt.

Porslinsbruket 17: Matthias Gülichs gata 5

1926 fick juris studerande Helge Andersson bygglov för en villa, ritad av Arnold Salomon-Sörensen. Byggmästare var den sökandes far, K G Andersson. Villan var i en våning + inredd vind.

1978 gjordes omfattande inre förändringar, och källaren och vinden isolerades. En veranda togs bort och ersattes av fönster + ett franskt fönster. Ett skärmtak byggdes över entrén.

Porslinsbruket 17 Matthias Gülichs gata 5

Byggnader av kompletterande värde för stadsmiljön:

Porslinsbruket 3: Matthias Gülichs gata 7.

1955 ritade Henry Andersson en villa för bergmästaren Einar Tenne. Byggmästare var Carl Gadd. Huset har en oregelbunden form med en lång snedvinklad flygel. Den norra delen inreddes till kontor, arkiv och sekretärarrum. Fasaderna är i gult slammat tegel, taket är pappklätt och sockeln cementputsad.

Porslinsbruket 12: Nicolaus Cervins gata 8.

Uppfört 1945 -46, arkitekt Hugo B Jonsson, byggherre köpman Georg Svensson. Byggmästare var Nils Persson. Huset byggdes i 1½ våning i tegel på betonggrund. Taket är tegelklätt, fasaden i gult fasadtegel.

Övrig bebyggelse inom kvarteret:

Porslinsbruket 14: Borgmästaregatan 2.

1976 lät Börje Olsson bygga ett Hultsfredshus. Huset har en våning + inredd vind. Taket är långt nerdraget. Gavelspetsarna är panelklädda. Garaget är sammanbyggt med huset.

Porslinsbruket 15: Borgmästaregatan 4.

1976 uppfördes ett likadant Hultsfredshus som på nr 14. Dock är garaget friliggande.

Porslinsbruket 16: Nicolaus Cervins gata 4.

1980 uppfördes en villa från AB TRARYD-VILLAN. Huset är i en våning med inredd vind. Carport och garage mot gatan.

KVARTERET PÅL IBB

Kvarteret började bebyggas vid 1800-talets mitt.

Kvarterets idag äldsta hus, Pål Ibb 24, byggdes 1861. Åtta av kvarterets femton fastigheter bebyggdes under åren 1861 - 1865. Bebyggelsen har genomgått stora förändringar under de senaste decennierna. Mot Pålsgatan har en husrad av fem 1800-talshus rivits och ersatts av ett trevånings flerfamiljshus för Riksbyggen. Mot Hallgatan är husraden oförändrad, bortsett från takkupor och nya fasadfärger.

1982 byggdes ett långt hus för Riksbyggens räkning längs Pålsgatan (Pål Ibb 22), och samma år uppfördes Pål Ibb 25, Drottninggatan 88, mitt i raden av hus från den första byggnadsperioden.

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12§:

Pål Ibb 9: Drottninggatan 78 - Pålsgatan 11.

Femvånings bostadshus med fd biografen Saga, lagd som en tunnvalvd länga mot Pålsgatan. Byggt 1940 efter ritningar av Mogens Mogensen. Byggmästare och byggherre: Byggnadsfirman Anders J Ahlström. Fasaderna är klädda med gult fasadtegel.

1993 inreddes vinden och takkupor sattes in, dessutom ändrades fasaden. Biografen är idag en Saga blott, lokalen används idag för annat ändamål.

Klassificeringen "Särskilt värdefull bebyggelse" gäller bara den västra delen av huset, mot Drottninggatan.

Pål Ibb 9, Drottninggatan 78

Pål Ibb 19: Drottninggatan 74 - Pålsgatan 5.

Två hus uppförda 1895, Arkitekt: Alfred Hellerström. Byggmästare: Nils B Bentz, Sven Andersson och Magnus Bengtsson. Byggherre: Stadsläkare J L Hafström. Huset mot Drottninggatan är i fem våningar + sockelvåning och inredd vind. Fasad i röd förbländertegel med detaljer i rosa slät- och spritputs. Fyllningsvikkörarna till butikerna i sockelvåningen är viktiga detaljer. Huset mot Pålsgatan är i tre våningar + mansardvåning. Fasaderna är i rosa spritputs med slätputsade partier i en ljusare rosa nyans.

1979 gjordes en ombyggnad av hela huset. Nya takkupor mot Drottninggatan. Mot gården byggdes en ny mansardvåning. Nya entrédörrar sattes in, för små för dörröppningarna, som därför fyllts igen med brädpanel. *Drottninggatehuset har klassificerats som värdefullt enligt PBL 3:12§. Huset mot Pålsgatan - byggnad av kompletterande värde.*

Pål Ibb 19, Drottninggatan 74. Husets byggherre var den kände helsingborgsprofilen stadsläkare Hafström.

Pål Ibb 24: Drottninggatan 90.

Uppfört 1861, byggherre timmermannen M Åkerdahl. Tvåvånings tegelhus med gårdsflygel. Huset är kvarterets äldsta.

1987 byggdes gårdshuset om till bastu, konferensrum och trädgårdsförråd. Ytterväggar i putsat tegel, tak i svart plåt.

Drottninggatafasaden är mycket speciell med sina vita rundbågade fönster- och portomfattningar i bottenvåningen, i kontrast mot den gula slätputsen.

Pål Ibb 24, Drottninggatan 90

Pål Ibb 26: Drottninggatan 76A.

Byggt 1887, efter ritning av Mauritz Frohm. Byggmästare: Anders Jönsson, byggherre: stadsvaktkarlen M Svensson. Huset är i tre våningar med hög sockel med fyllningsvikdörrar till butikslokaler. Gulputsad fasad med detaljer i gråvit puts. Central parport med rundbågad överdel. I bottenvåningen bärs fönsterbänkarna upp av små putti, som dock putsats över så att detaljerna nästan suddats ut.

1987 gjordes en ombyggnad. Garage och soprum byggdes mot Pålsgatan. Vinden inreddes till kontor med takkupor mot Drottninggatan. Taket kläddes med svart bandplåt.

Längan mot Drottninggatan har klassificerats som värdefull enligt PBL 3:12§. Gårdslängan - byggnad av kompletterande värde för miljön.

Pål Ibb 12, 26. Drottninggatan 76

Pål Ibb 30 Drottninggatan 92 - Hallgatan 2

Huset kallas Lewenhauptska gården och är välbevarat och varsamt renoverat.

Tillsammans med Pål Ibb 24 och Hallen 23 är huset en viktig miljö i gatubilden.

Huset byggdes 1868 för kaptenen och riddaren välborne Herr O Toll, arkitekt Mauritz Frohm. Byggmästare murarmästaren Nils Nilsson.

Stallbyggnaden vid Hallgatan uppfördes samtidigt.

Gathuset har en flygel mot Hallgatan. Huset är i två våningar med inredd vind. Ursprunglig balkong. Putsad fasad, men mot Hallgatan är större delen av huset i oputsat tegel. Bevarad originaldörr i entrépartiet.

Trapphall med bland annat mahognyådrade snickerier. 1985 gjordes en varsam ombyggnad till lägenheter och arkitektkontor, varvid hela vinden inreddes. Takfönster sattes in. Arkitekter var Arkitektlaget. Detaljer som paneler, dörrblad, köksinredning, kakelugnar, spiraltrappa etc behölls. Stallbyggnaden inreddes till bostad.

Muren mot Pålsgatan behölls, men trädgården gjordes delvis om till parkeringsplats.

Klassificeringen omfattar hela gårdsanläggningen, dvs båda husen, trädgården och murarna.

Lewenhauptska gården, Pål Ibb 15, Drottninggatan 92

Byggnader av kompletterande värde för stadsmiljön:

Pål Ibb 1+18 Hallgatan 8-10 / Pålskatan 25.

Hörnhus i två våningar. Uppfört 1865, byggherre var snickaren Sven Hammar.

1876 delades huset på två ägare. Husets nuvarande utseende härrör från en ombyggnad 1976. En ny dörr mot gatan sattes in: en dubbel fyllningsdörr utan överljus. Skorstenarna slopades, en altandörr sattes in mot gården, liksom en panelklädd takkupa med balkong. Taket täcktes med svarta betongpannor. Den putsade fasaden målades mörkröd med sockel, gesimser och omfattningar i svart.

Pål Ibb 1 + 18, Hörnet Hallgatan / Pålskatan

Pål Ibb 6 Drottninggatan 84.

Trevånings tegelhus med gårdsflygel. Huset byggdes 1863, byggherre var snickaren Jöns Lindblad. Nuvarande putsfasad med dekorationer från 1880-talet. 1984 byggdes hela huset om, med vindsinredning, fönsterbyten, ny entrédörr av aluminium och betongpannor på taket. Mot gatan sattes takfönster in, och mot gården byggdes en lång takkupa. Fasaden bibehölls i övrigt. Trots alla ombyggnader finns mycket av 1800-talskaraktären kvar.

Pål Ibb 6, Drottninggatan 84

Pål Ibb 12: Drottninggatan 76 - Pålskatan 7.

Byggt 1887, gemensamt med Pål Ibb 26 efter ritning av Mauritz Frohm. Byggherre och byggmästare: Byggmästare Anders Jönsson. Huset är i tre våningar med hög sockel med fyllningsvikdörrar till butikslokaler. Gulputsad fasad med dekor i gråvit puts. Central parport med rundbågad överdel. I bottenvåningen bärs fönsterbänkar upp av små putti, som putsats över så att detaljerna nästan suddats ut.

1887 byggdes ett två-våningshus i rött tegel utmed Pålskatan, även detta med Mauritz Frohm som arkitekt och med byggmästare A Jönsson som byggherre.

1984 inreddes vinden på huset vid Pålskatan, som fick fyrkantiga takkupor och pivåfönster.

1989 gjordes en vindsinredning av huset mot Drottninggatan och gårdsflygeln. Trekantiga takkupor sattes in mot Drottninggatan.

Drottninggatedelen har klassificerats som värdefull enligt PBL 3:12§, medan huset mot Pålskatan klassificerats som byggnad av kompletterande värde för miljön.

Pål Ibb 14: Drottninggatan 86.

1864 brandförsäkrade Anders Pehrsson ett tre-våningshus och ett tre-vånings halvhus, båda nybyggda i tegel med tegeltak.

Husets putsfasad är renskalad från dekorativa element. Vinden är inredd. Entrésmygen är klinkerklädd, men i övrigt är huset ganska välbevarat.

Gathuset har klassificerats som byggnad av kompletterande värde för miljön.

Pål Ibb 14, Drottninggatan 86

Pål Ibb 16: Hallgatan 4.

Envåningshus, uppfört 1865. Sjömannen Fredrik Lind var byggherre. Huset var av tegel och hade ett vindsrum med takkupa.

Huset är litet, sammanbyggt med nr 17. Tegelfasaden har målats klargul. Eternittäckt tak. Fyrkantig takkupa. Huset har inte så många äldre detaljer, men stort värde som ett i husraden vid Hallgatan.

Pål Ibb 16, Hallgatan 4

Pål Ibb 17: Hallgatan 6.

Envånings tegelhus, uppfört 1865, byggherre skomakaren Sven Lundberg.

Fasaden är i ljusgrön slätputs. Huset är sammanbyggt med nr 16 men har fler äldre detaljer: spröjsade fönster, dubbel fyllningsdörr med överljus, trekantig takkupa, tegelklätt tak.

Hallgatan 6, kv Pål Ibb17

Pål Ibb 21: Drottninggatan 72 A,B - Hälsövägen 1 - Pålsgatan 1. "Kaffegöken".

Ritat av Mogens Mogensen 1959, byggmästare Harald Bengtsson. 6-11 våningar. Balkonger mot väster och söder fr o m sjätte våningen. Fasadens ursprungliga grå klinker ersattes 1990 av ljusgrå och vita Mirralskivor, som ger huset en mycket blank yta

Huset har en lägre del, Drottninggatan 72 A och B, 4-7 våningar + takvåning, byggd i rött tegel. Detta parti är ganska oförändrat, fränsett fönster- och dörrbyten 1991 och nya balkongfronter i brun aluminiumplåt.

Huset kallas "Kaffegöken" i folkmun eftersom det låg ett Systembolag i bottenvåningen, och på väggen satt en reklamskylt för kaffe.

"Kaffegöken" vid S:t Jörgens plats

Pål Ibb 23: Drottninggatan 80 och 82.

Huset består av två hus, enligt brandförsäkringshandlingar byggda 1863 resp 1865. Byggherre till nr 82 var målaren Nils Lindblad, till nr 80 arbetskarlen Anders Persson. Putsdekorationerna på nr 80 är från 1880-talet.

1983 gjordes en stor om- och tillbyggnad, i praktiken ett helt nytt hus, dock med Drottninggatafasaden relativt väl bibehållen.

Tre våningar + inredd vind. Fasad i ljus gulockra slätputs. Takfönster. Moderna dörrar och fönster. Fönsteröppningarna är större än de nya fönstren och igenfyllda med vit träpanel.

Gatufasaden har klassificerats som kompletterande värde för miljön.

Övriga byggnader i kvarteret:

Pål Ibb 22: Pålskatan 13.

Flerfamiljshus i tre våningar, byggt för Riksbyggens räkning 1982. Arkitekter Jerker Nyblom och Torbjörn Bjerhagen. Loftgång i betong mot gården. Entrédörrar i aluminium, liksom trapphusens fönsterband. Flera olika fasadtegel har använts på byggnaden, som ett försök att variera fasaden.

Pål Ibb 25 Drottninggatan 88.

1981 revs ett hus från 1861 för att 1982 ersättas av ett bostads- och affärshus i tre våningar + mansardvåning. Arkitekt Torsten Henningstam. Fasaden mot Drottninggatan är i ljusbrunt och gult fasadtegel med en sorts "bandrustik" i relief. Djupt indragna entréer vars smygar har klinkergolv. Dörrar i aluminium. Pivå-fönster. Ett stort hisstorn med plåt på taket dominerar fasaden.

PÅLSJÖBADEN

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12§:

Pålsjö 1:1, Pålsjöbaden: Drottninggatan.

Den första badanläggningen på denna plats var en V-formad brygga, påbyggd med en badhytt längst ut. Detta kallades "Follinska badhuset", som byggdes i Pålsjös regi 1880 och var öppen för allmänheten. 1908 förvärvade Helsingborgs stad hela Pålsjös egendom, inklusive badet. I samband med köpet byggdes badet om, efter ritningar av Ola Anderson, och fick sin nuvarande gestalt. Fram till 1912 drevs anläggningen av Helsans Brunnkontor, under namnet Helsans Pålsjöbad. 1912 övertog staden driften av badet. Den första handlingen i bygglovarkivet är från 1922. Då sökte C B Hallengren bygglov för en provisorisk badpaviljong i trä, ritad av Ola Anderson. Badet kallades då fortfarande Hålsans Pålsjöbad. Stadsarkitekten Alfred Hellerström kommenterade: "På grund af byggnadens läge i blifvande gatumark kan byggnadsföretaget ej tillstyrkas."

Dagens anläggning består av en lång Y-formad badbrygga, med en rad ljusmålade panelklädda badhytter längst ut, åtskilda i en manlig och en kvinnlig avdelning. Mot Drottninggatan ligger två hus i prydlig panelarkitektur.

Pålsjöbadet är det sista kvarvarande av en lång rad badbryggor och hytter vid Drottninggatans norra del, och även kommunens enda i sitt slag. I landet finns endast ett fåtal liknande kallbadhus bevarade. Fråga om byggnadsminnesförklaring av Pålsjöbaden väcktes 1997.

Pålshjödaden, Drottninggatan

PÅLSJÖ KVARN

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12§:

Pålsjö 1:1, Pålsjö kvarn Dag Hammarskölds väg

På 1680-talet byggdes en kvarn på platsen av borgmästare Magnus Paulin, ägare till Pålsjö. Kvarnen förföll, och 1736 gav Pålsjös ägare, W Gyllenskiöpp, uppdraget till möllaren Jöns Jepson att uppföra en vattenkvarn i Lilla Pålsjö vid Pålsjö bäck. Kvarnen skulle i först hand mala Pålsjös säd.

Dammen magasinerar vattnet från två bäckar, en från Senderöd och en från Gyhult. 1824 ersattes den då förfallna kvarnen av det nuvarande kvarn- och bostadshuset, byggt av möllaren Sven Andersson på uppdrag av Dorothea och Johannes Hammar, ägare till Pålsjö. 1854 överlät Sven Andersson kvarnen till dottern och svärsonen, Christina och Nils Persson. Samma år byggdes övervåningen.

Efter 1866 malde man endast för eget bruk. Möllaren Nils Persson blev då även bagare. Driften upphörde helt vid Perssons död 1901.

1908 förvärvade Helsingborgs stad egendomen Pålsjö och därigenom även Pålsjö kvarn och damm. 1949 övertog Helsingborgs museums skötsel av kvarnen. Boningshuset är byggt i korsvirke med ektimra och klänevägg. Gavlarna är klädda med faluröd locklistpanel. På södra gaveln finns ett litet rum, avsett för mjölnardrängen. Kvarnen är byggd av ektimmer och tegel med ett par kvarnstenar och överfallshjul.

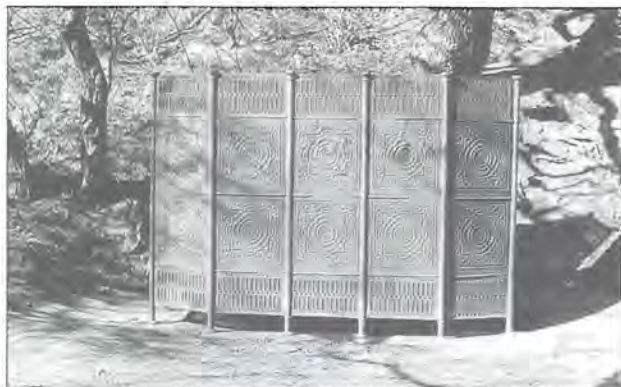

PISSOIREN VID PÅLSJÖ KVARN

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12§:

Pålsjö 1:1 Dag Hammarskölds väg

Där Dag Hammarskölds väg och Drottninggatan möts ligger en av Helsingborgs få pissoirer av det klassiska slaget. Den består av två höga vinklade skärmar av gjutjärnssektioner, ställda omlott så att det bildas ett insynsskydd. Pissoiren har en rik genombruten dekor och är i den klassiska mörkgröna färgen.

PÅLSJÖ SLOTT

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12§:

Pålsjö 1:1, Pålsjö slott Dag Hammarskölds väg

Pålsjö slott är en av kommunens äldsta ensamgårdar. Äldsta skriftliga belägg för namnet Pålsjö är i en handling från 1491. Då skrevs namnet Pawelskiøb, men först på 1600-talet finns tillförlitliga uppgifter om gården, som då började kallas Pålsjö. Gården anges som frälschemman till Vegeholms gods men friköptes under andra hälften av 1600-talet. Gården uppges ha ödelagts efter det dansk / svenska kriget 1676-79 men återupbyggdes strax därefter av borgmästaren Magnus Paulin. Vid denna tid uppfördes även en "kostsam säteribyggnad" i korsvirke, som utgör stommen för det nuvarande slottet. 1768 putsades byggnaden och fick ett högt, valmat tak. Pålsjö fajansfabrik var i drift mellan 1765 och 1774, säkert en bidragande orsak till upprustningen. Trädgårdsanläggningen stammar också från 1760-talet. Den utfördes i fransk, symmetrisk stil. Av trädgården återstår den långa avenbokstunneln från slottet ut mot havet. Buxbomshäcken på slottets trädgårdssida har rekonstruerats under senare tid. År 1869 byggdes huset om efter den danske arkitekten Christian Abrahams ritningar. Då tillkom bland annat sadeltaket, trappstegsgavlarna, en senare borttagen tak-

kupol över entrén mm. Den nuvarande trappstegsgaveln över entrén tillkom 1873.

Egendomen Pålsjö inköptes av Helsingborgs stad 1908. Slottet, parken och trädgården förvärvades av staden 1957.

Slottsbyggnaden är en länga i två våningar och vindsvåning, med smalare och lägre partier vid gavlarna. Entrén finns i ett framskjutande mittparti, som liksom de små frontespiserna kröns av trappstegsgavlar.

1980 gjordes en del ändringar. En spiraltrappa sattes i husets SV hörn. Spiraltrappan nås via två franska fönster. Fasaden fick ny puts i marsipanrosa färg, nytt plåttak och samtliga fönster byttes mot nya treglasfönster.

Pålsjö slott

Det fanns en länga, Norra Annexet, och en mindre, Södra Annexet, båda nordväst om huvudbyggnaden. 1982 revs ett litet magasin nordost om södra annexet. Samtidigt inreddes slottet till kontor.

1987 revs magasinslängan Norra Annexet.

Södra annexet har fasader i mörkt tegel, trappstegsgavlar och en liten flygel med vindfång.

Södra Annexet kallas numera Pålsjö Annex, och innehåller lokaler för en orienteringsförening. En genomgripande ombyggnad genomfördes i slutet av 1980-talet.

Klassificeringen "Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12" omfattar Pålsjö slott, Annexet samt planteringarna och avenbokstunneln väster om slottet.

PAVILJONGEN I PÅLSJÖ SKOG

Pålsjö 1:1 Dag Hammarskölds väg

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12§:

Byggt 1914, arkitekt Sigurd Lewerentz, som "Sommarrestaurang i Pålsjöskogen", nu delvis riven. Kvar finns en öppen 12-hörnig rotunda i engelskt rött, med högt grått spånklätt tak, krönt av en kopparhuv med spira och knopp.

Paviljongen är säregen och välbevarad, vilket motiverar dess klassificering enligt PBL 3:12§.

Paviljongen i Pålsjö skog

PÅLSJÖ GÅRD

Pålsjö 1:1, Pålsjö gård Gustaf Hoff's väg,

Gårdsanläggningen omfattar en mangårdsbyggnad, ekonomibyggnader samt en fd arbetarbostad ett stycke norr om gården.

När Helsingborgs stad köpte egendomen Pålsjö 1908 uppfördes en ny jordbruksfastighet, Pålsjö gård, för att jordbruk skulle kunna bedrivas. År 1910 stod Pålsjö gårds mangårdsbyggnad och ekonomibyggnader klara. Arkitekt var Alfred Hellerström, byggmästare A P Retzner.

Mangårdsbyggnaden är uppförd i en villalikhnande stil, i en och en halv våning med gul putsfasad och mansardtak täckt med korrugerad eternit. Fönstren är av jugendtyp, med mittpost och småspröjsade överdelar. Byggnaden är välbevarad och välhållen. Helsingborgs Dagblad skrev den 19/1 1910: "Manbyggnaden är hållen i treflig, tilltalande stil efter ritning af stadsarkitekten A Hellerström — Huset får en fullt modern

inredning med vattenledning, badrum och andra bekvämligheter."

Ekonomibyggnaderna är dels i hårdbränt helsingborgstegel med dekorativa mönstermurningar, dels i falurött trä. Kostallet var beräknat för ca 80 djur, och var mycket modernt då det var nytt, med automatiska vattenhoar och hygieniska krubbor av saltglaserade rör. Häststallet inrymde ursprungligen också en drängkammare.

Arbetarbostaden är i ett och ett halvt plan, med ljust putsad fasad och sadeltak täckt med eternitplattor. Den representerar en byggnadskategori som tidigare under 1900-talet var mycket vanlig på större gårdar på landsbygden, men som nu till stor utsträckning har rivits. Den har ett stort samhällshistoriskt värde.

Mangårdsbyggnaden och stallet har klassificerats som "särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12§".

Logen i norr och fd arbetarbostad har klassificerats som "Byggnader av kompletterande värde".

Pålsjö gård, mangårdsbyggnaden ovan, stallet nedan och nederst fd arbetarbostad

TORPET I PÅLSJÖ SKOG

Pålsjö 1:1, Landegrensgatan

1-planshus med röd träfasad och svart plåttak. Huset är det enda kvarvarande av de sk åbo- eller Pålsjö-torpen, som uppfördes i slutet av 1700-talet. Namnet härrör från den tid då anställda på Pålsjö bebodde husen. Arbetsinsatsen bedrevs vanligen i form av dagsverken.

Huset har förändrats genom bland annat fönsterbyten. Det har klassificerats som "Byggnad av kompletterande värde" och det har ett stort samhällshistoriskt värde såsom det sista kvarvarande torpet i vad som en gång var en hel klunga.

PÅLSJÖ 1:4 OCH PÅLSJÖ 1:7

Strax norr om Pålsjöbaden ligger resterna av kvarteret Skäret Norra. Nu återstår endast två hus, som ligger som solitärer.

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12§:

Pålsjö 1:4: Drottninggatan 153.

Villa uppförd 1929, arkitekt Aksel W Zetlitz-Nilsson, byggherre August Stenström. Byggmästare var Olof Lundqvist. Huset byggdes i tegel i 1½ våning med tegelklätt mansardtak, och hade ursprungligen putsade fasader.

1959 gjordes en om- och tillbyggnad. En veranda glassades in och utökades. Ett nytt garage byggdes, och i sydöst en öppen pergola.

1972 byggdes ett nytt "monteringsbart strandhus" mot väster, i tryckimpregnerat trä. I komplexet ingick solrum, växthus, strandhus och bastu.

Klassificeringen omfattar inte den utbyggda verandan, garaget och strandhuskomplexet)

Drottninggatan 153, Pålsjö 1:4

Byggnad av kompletterande värde för stadsmiljön:

Pålsjö 1:7: Drottninggatan 163 A.

Huset kallas Öhrströmska villan, har också kallats "Villa Hillevi".

Huset uppfördes 1903, byggherre: maskinist J Lundh. Den första handlingen i bygglovarkivet är från 1944, då änkefru Hilda Öhrström och sju barn till sjökaptanen Otto Bernhard Öhrström sökte bygglov för att inreda WC på vinden.

(Klassificeringen omfattar inte garaget.)

Drottninggatan 163, Pålsjö 1:7

KVARTERET PÅLSJÖ NORRA

I det lilla kvarteret finns tre flerbostadshus, samtliga i två våningar + takterrassvåning och källarvåning. Husen vetter åt Drottninggatan. De representerar tre decenniers byggande: ett från 30-talet, ett från 40-talet och ett från 50-talet.

Byggnader av kompletterande värde för miljön.

Pålsjö Norra 6: Drottninggatan 143 A-C.

Före 1946 låg här ett hus som ägdes av den store skådespelaren Edvard Persson.

1946 -47 byggdes ett flerbostadshus för Fastighetsföreningen Pålsjö Norra u.p.a. Arkitekt och byggmästare var Reinhold Müller.

Två våningar+ takterrassvåning och källare. Ursprungligen var fasaden i Helsingborgstegel. Trapphusen markeras genom fönster som förskjutits en halv våning. Mot Strandvägen finns inbyggda balkonger. Fasaden mot Strandvägen är klädd med närmast faluröda skivor, och källarvåningen går i pistagegrönt. Fasaden mot Drottninggatan är nu putsad: sockel och dörrömfattningar i grå grov spritputs, och resten av fasaden i oxblodsfärgad spritputs. Skärmtak över entréerna.

Pålshj Norra 6, Drottninggatan 146

Övrig bebyggelse i kvarteret:

Pålshj Norra 5: Drottninggatan 147.

Flerbostadshus i två våningar med takterrassvåning och källare, arkitekt Jan-Erik Lund och Søren Nielsen vid Kjessler & Mannerstråle. Byggnadsår 1958. Flackt tak. Mot väster består hela källarfasaden av garageportar. På västfasaden finns balkonger. 1987 kläddes balkongerna med vit aluminiumplåt. 1994 kläddes fasaden åt norr, söder och väster med vita skivor i fönsterbröstningarna, i övrigt med röda skivor. Fasaderna mot Drottninggatan är i rött fasadtegel och färglösa skivor. En del nya piva-fönster har satts in. Nyare entrédörr i eloxerad koppar, med sidostycken och överljus i fernissat trä.

Pålshj norra 5, Drottninggatan 147

Pålshj Norra 7: Drottninggatan 141.

Flerbostadshus i två våningar + takterrassvåning och källarvåning, uppfört 1936 -37. Arkitekt Aksel W Zetlitz-Nilsson, byggherre och byggmästare Olof Andersson. Huset byggdes i tegel med fasad i rött fogstrukt fasadtegel och flackt tak. Längs Johan Banérs gata byggdes en smal flygel med affärslokaler. 1984 inreddes ett kontor i lokalerna. 1989 nya balkonger i betong med vita aluminiumfront. Entrédörren är bytt mot en glasad aluminiumdörr. Fönstren är utbytta till piva-hängda. En del balkonger är inglasade. 1998 putsades fasaden gul.

KVARTERET PÅLSJÖ SÖDRA

Kvarteret har mycket blandad bebyggelse. Här finns två villor från tidigt 1880-tal, ritade av Mauritz Frohm. Vidare funkisvillor och flerbostadshus från 1930-talet, en 50-talsvilla, radhus från 70-talet, en villa från 80-talet och en från 1994.

Byggnader av kompletterande värde för miljön

Pålshj Södra 10: Drottninggatan 129.

Uppfört 1936, arkitekt Aksel W Zetlitz-Nilsson, byggherre och byggmästare: ingenjör Börje Andersson. Hus i två våningar + takterrassvåning. Taket klätt med papp, fasader i gult fasadtegel. Balkong mot väster. Garage i NV och SV tomthörnen mot Strandvägen. 1970 gjordes en inre ombyggnad samt fönsterbyte. *(Huset har klassificerats som byggnad av kompletterande värde för miljön. Detta gäller inte garagen.)*

Pålshj Södra 10, Drottninggatan 129

Pålshj Södra 14: Drottninggatan 117.

1881 ritade Mauritz Frohm ett tegelhus med tegelklätt sadeltak för arbetskarlen Jöns Larsson. Det var ett litet envåningshus som innehöll två små lägenheter. 1891 lät sjökapten Johannes Jönsson bygga en envåningsflygel i norra tomtgränsen. Om- och tillbyggnad 1930. Huset fick mansardtak mot Drottninggatan, två takkupor och balkong över entrén. Mot väster byggdes en altan i övervåningen. 1969 byggdes huset om och en läkarmottagning inreddes. Flygeln förlängdes och försågs med altan. 1987 byggdes "södra flygeln" ut, och fick ny dörr med runt fönster och fönsterband över. *(Trots ombyggnaderna har huset klassificerats enligt 3:12§. Detta gäller inte "södra flygeln".)*

Pålshj Södra 14, Drottninggatan 117

Pålsjö Södra 26: Drottninggatan 133 A.

1986 byggde arkitekt Roland Fråne en villa för eget bruk, med en våning mot Drottninggatan och 1½ mot väster. Huset är byggt i tegel och har säckskurad fasad. Mot havet är fasaden helglasad.

Trä och stål är vitmålat. Taket är klätt med tegel och plåt.

Villan har klassificerats som byggnad av kompletterande värde för miljön (gäller endast delen mot gatan.)

Övrig bebyggelse inom kvarteret:

Pålsjö Södra 9: Drottninggatan 131.

1934 ritade Mogens Mogensen en tvåplansvilla för sjökaptenen John Ewald. Byggmästare var Karl P Svensson. Villan består av två huskroppar, förskjutna mot varandra. Fasad i fogstruket tegel och plant betongtak. Hög entrétrappa. Fönstren är samlade till fönsterband. I den utskjutande delen i väster finns terrass i bottenvåningen och altan i övervåningen.

Pålsjö södra 9 och 26, Drottninggatan 131 och 133

Pålsjö Södra 12: Drottninggatan 125.

1955 ritade Lennart Christiansson en villa för Valborg Selin. Byggmästare var John Björk.

Huset är i en våning + inredd vind mot Drottninggatan och två våningar mot havet. Klinkerklädd sockel, stomme i lättbetong klädd med fasadtegel och tegeltak. I söder finns en enplansdel, med fönster från golv till tak. Huset har en flygel mot väster, med balkong upp-till. Garage i tomtens NV hörn och mur med port mot Strandvägen.

Pålsjö Södra 13: Drottninggatan 119-123.

1938 ritade Reinhold Müller ett flerbostadshus i funkisstil, i två våningar + takterrassvåning och källarvåning. Müller var själv byggmästare. Bygglovsökande var fru Alma Müller.

Huset byggdes i tegel och hade porfyritputsad fasad.

1959 byggdes garagelängor.

1995 inreddes suterrängvåningen till lägenheter. Fasadens isolerades, kläddes in med gips och putsades. Nya fönster och nya entrédörrar i aluminium och glas.

Pålsjö södra 13, Drottninggatan 119 - 123

Pålsjö Södra 15: Drottninggatan 115.

1994 ritade Arkotek arkitekter AB i Göteborg en villa i två våningar med tak i falsad kopparplåt. Fasaderna är i gulrött slammat fasadtegel med röda fogar. Sockeln är putsad. I väster finns en altan med glasfront samt en uteplats. I princip består den västra fasaden enbart av glas och altan.

På tomten ligger S:t Jörgens källa.

Pålsjö Södra 16-18 & 19: Drottninggatan 127 A-C.

1974 byggdes tre radhuslägenheter, med två våningar + suterrängvåning. Arkitekt Henning Lindgren vid A-konsult. Fasaderna i tegel och plåt, tak av betong.

Pålsjö Södra 16, 18, 19, Drottninggatan 127 A-C

Pålsjö Södra 20-24: Drottninggatan 135 A-139.

1975 byggdes fem radhuslägenheter med tillhörande carport och förråd. Huset är i två våningar + suterrängvåning och vind. Fasad i mörkbrunt tegel. Plant tak. Entréerna ligger djupt indragna. Takfönster mot Drottninggatan, garage och förrädsdörrar mot Strandvägen. Mot väster finns balkonger, bredare längst ner och avtrappande uppåt. För ritningarna stod L E Magnusson arkitekt AB.

Pålsjö Södra 25: Drottninggatan 133 B.

Kvarterets äldsta hus. Det ritades 1880 för tegelmästare Bengt Larsson av stadsarkitekten Mauritz Frohm. Huset byggdes i grundmur (dvs tegel) under tegeltak, med en våning mot gatan och 1½ mot väster, där det fick en kort flygel.

1971 inreddes vinden, verandan byggdes till och även en takterrass.

Pålsjö Södra 25, Drottninggatan 133B

KVARTERET RATTEN

Kvarteret består av hus med osäkra byggnadsår, 20-talshus och ett flerbostadshus från 1991. Här låg tidigare en av stadens få bevarade fiskarstugor, det sk "Lindqvistska fiskarhuset" av hög ålder, men i samband med bygget av ett större flerbostadskomplex revs stugan, flyttades något 10-tal meter norrut och "återuppbyggdes", varvid en del av materialet återanvändes.

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12§:

Ratten 9: Drottninggatan 256.

Huset uppfördes ca 1905, men exakt byggnadsår och arkitekt är okända.

Huset är byggt i tegel med frontespis mot väster och murade fönsterbågar mm. Vid en ombyggnad byttes taket ut mot klistrad skifferpapp. Sockeln kläddes med klinker.

Huset har klassificerats som särskilt värdefullt enligt PBL 3:12§. Detta gäller inte garage och tillbyggnaderna vid norra gavelns östra och västra sida.

Ratten 9, Drottninggatan 256

Ratten 10: Drottninggatan 244.

Uppfört 1926 som Villa Widbacka, arkitekt Ola Anderson, byggherre fabrikör Carl E Larsson. Huset var i 1½ våning med en lägenhet per våningsplan.

1995 gjordes en ombyggnad som bl a omfattade två nya takkupor. Huset har hög mörkgrå sockel och fasad i gulockra puts med släta hörnkedjor och takfotsgesims.

Ratten 10, Drottninggatan 244

Övrig bebyggelse inom kvarteret:

Ratten 5: Drottninggatan 246.

Byggt ca 1880 av änkefru Maria Berlet. Ett foto från 1903 visar ett ganska enkelt hus med slammad fasad, papptak med två symmetriskt placerade skorstenar. Under årens lopp har huset förvandlats till en modern villa, med vitputsad fasad och svart panel i gavelröstena. En stor om- och tillbyggnad gjordes 1939 -40. 1967 gjordes en total ombyggnad. Hela östfasaden blev i stort sett glasad. Kuporna mot öst och väst förstörades. Taket fick nytt tegel, och gavelspetsarna kläddes med lockpanel.

Litt: Ander del XV s 18 - 19

Ratten 5, Drottninggatan 246

Ratten 6: Drottninggatan 248-252.

Tre flerbostadshus, uppförda 1991 - 93, arkitekt Carl Åke Bergström vid FFNS/Helsingborg. Ett femvåningshus flankeras av två fyrvåningshus. Stilen är postmodernistisk. Mot väster domineras fasaderna av balkonger och inglasade uterum. Alldeles i gatulinjen ligger "Fiskarstugan", som revs efter uppmättningsritning, flyttades norrut och återuppbyggdes, med delvis återanvänt material. Stugan används som samlingslokal för de boende.

Vikingsstrand, kv Ratten 6, Drottninggatan 248 - 252

Ratten 7 Drottninggatan 254.

Huset har okänt byggår, men är sannolikt uppfört på 1850 -60-talen. Fram till 1896 lydande som torp under Pålsjö. Huset kallades senare Villa Strandgården. Första handlingen i bygglovarkivet är ett bygglov från 1925, för tillbyggnad. Arkitekt var Mauritz S:son Claes. Tillbyggnaden gällde verandan i norr, frontespiserna och takkuporna. Ett rum inreddes på vinden. 1976 byttes samtliga fönster (utom i takkuporna) till enlufts med isolerglas. Huset isolerades och kläddes med fasadtegel. Gavelspetsarna och frontespisen kläddes med brun panel. En veranda i norr togs bort.

KVARTERET RIGGEN

Pålsjö skola Drottninggatan 236

Pålsjö skola byggdes 1901 efter ritningar av Ola Anderson. Byggmästare var Wilhelm Landberg från Råå. Sannolikt har statens normalritningar för skolbyggnader varit utgångspunkt. 1932 gjordes en ändring, som bl.a. omfattade takkupor. Byggnaden är uppförd i rött tegel, med många drag som är typiska för sekelskiftets tegelarkitektur, bl.a. "ögonbrynsbågarna" ovan fönstren. På tomten finns också en äldre transformator. Byggnaden representerar avsevärda kulturhistoriska värden, och har klassificerats som "Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12§." Den har q-markering i detaljplan från 1994.

Pålsjö skola, kv Riggen, Drottninggatan 236

KVARTERET RODRET

Kvarteret Rodret domineras av mycket stora villor från 1910-20-tal. På tomt nr 2 låg tidigare Pålsjö gamla skolhus från 1849.

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12§:

Rodret 1: Drottninggatan 226 A-B.

Uppfört 1914 -15. Arkitekten okänd. Byggmästare: Nils B Bentz, Sven Andersson & Magnus Bengtsson. Köpman August Stenström fick lagfart på tomten 1914. Den första handlingen i bygglovarkivet är från 1928, en ombyggnadsritning, signerad Arnold Salomon-Sörensen. Samtidigt uppfördes ett tegelgarage med plats för två bilar. Muren och den dekorativa smidesgrinden tillkom samtidigt. Ombyggnad med vindsinredning 1984. Fasaden är idag vitputsad, det branta sadeltaket täckt med rött tegel. Huset har klassificerats som värdefullt enligt PBL 3:12§. Markeringen gäller även muren mot väster och söder, grinden och garaget (med undantag för det tillbyggda soprummet).

Rodret 1, Drottninggatan 226

Rodret 2: Drottninggatan 232.

Villa, uppförd 1927, arkitekt Aksel W Zetlitz-Nilsson, byggherre konsul John Jakobsson. Två våningar på betonggrund med fasad i handslaget tegel. Huset har en oregelbunden form, sammanbyggt med en flygelbyggnad innehållande garage och chaufförsbostad, och mot väster en lång paviljong, avslutad med ett "lusthus".

Rodret 2, Drottninggatan 232

Rodret 3: Drottninggatan 230.

Villa, uppförd 1917 -18, arkitekt August Stoltz, Malmö, byggherre disponent Leonard Richter. Villan är i två våningar med putsad fasad och tegelklätt säteritak med tre små fönster mot väster. Takfallen är utsvängda nertill. Mot väster finns en terrass med balkong upptill, och mot söder burspråk som avslutas med balkong upptill. Även mot öster finns en lång balkong, samt en flygel med små frontespiser.

1986 -88 ombyggnad, då nya takkupor byggdes.

Rodret 3, Drottninggatan 230

Rodret 4: Drottninggatan 228.

Uppfört 1914 -15, arkitekt troligen Ola Anderson, byggmästare Ture G Karlsson, byggherre var doktor Wilhelm Håkansson.

Den första handlingen i bygglovarkivet gäller en ändring 1949. Byggherre var skeppsredare Eric Håkansson, arkitekt Arnold Salomon-Sörensen.

1979 byggdes huset om till tre lägenheter. Ett nytt trapp- och hisstorn uppfördes i husets nordöstra hörn. Mot öster uppfördes en ny flygel och samtliga fasader försågs med takkupor.

Rodret 4, Drottninggatan 228

Övrig bebyggelse inom kvarteret:

Rodret 5: Drottninggatan 234 / Henrik Mårtenssons gata.

Flerbostadshus uppfört 1974 -75, arkitekt Henrik Jais-Nielsen.

Fem lägenheter fördelade på tre plan, och dessutom källare. Två lägre huskroppar flankerar en högre. En garagelänga finns i tomtens östra del.

Rodret 5, Drottninggatan 234

KVARTERET SEFIREN

Övrig bebyggelse inom kvarteret:

Sefiren 17 Kronborgsgatan 6-12/Persgatan 41-47 / Tågagatan 7-13.

Bebyggelsen består av bostadshus i fem, sju och nio våningar, ritade av ARTON arkitektkontor och byggda 1965-67. Husen ligger i U-form längs Kronborgsgatan, Persgatan och Tågagatan, med en stor öppen grönya med planteringar mot Drottninggatan. Fasaderna är i rött tegel i blandat förband. Fönsterbröstningarna är klädda med vit profilerad plåt, liksom balkongfronterna.

Bebyggelsen anknyter till bebyggelsen i kv Torpet. Torpet 14 har samma hustyp, byggt 1974 och ritat av ARTON arkitektkontor.

Längs Drottninggatan låg tidigare sju trevåningshus, byggda mellan 1877 och 1885. Sex av de sju ritades av Mauritz Frohm.

KVARTERET SKEPPET

Kvarteret består av tio stora villor, varav ett par är byggda som parhus. Flera var ursprungligen i en våning men har senare byggts på med en våning. Fyra av husen kan med säkerhet tillskrivas Mauritz Frohm, och ytterligare två är sannolikt ritade av honom.

Husen har tillkommit under en ganska kort period, 1885-1902, med dominans för 1880-talet. Samtliga hus har en liten förgård mot gatan.

De små förgårdarna mot gatan är ett mycket tidstypiskt drag som bör skyddas. I något fall har förgården fått stryka på foten och ersatts av parkeringsplatser.

Kvarteret Skeppet från söder

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12§:

Skeppet 1: Drottninggatan 164. "Villa Aroma", "Villa Strandhill"

Två våningar + sockelvåning och inredd vind. 1896 -97 uppfördes ett boningshus av tegel med plåttak. Arkitekt Mauritz Frohm, byggherre och byggmästare Magnus Lundström.

1897 byggdes ett gårdshus i tegel.

Huset har grå slätputsad sockel med höga källarfönster. Fasad i rött förbländertegel med dekor i gråvit slätputs. Enstaka fönster är utbytta, i BV till bruna enlufts. Övriga fönster är äldre, rödmålade med vinkelbeslag. Förgård, begränsad av en hög mur mot gatan, med murade grindstolpar prydda av klotornament i cement. Svart gjutjärnsgrind.

På gården finns en tillbyggd länga i gult tegel med plåtklätt plantak.

Gathuset har många ursprungliga detaljer men lider av eftersatt underhåll. Det har klassificerats som värdefullt enligt PBL 3:12§. Detta gäller även förgård, mur och grind men inte tillbyggnaden på gården.

Skeppet 1, Drottninggatan 164

Skeppet 3 Drottninggatan 160. "Villa Wester"

Huset byggdes 1902 -03. Inskriptionen Anno 1902 finns på fasaden. Arkitekt var Harald Berglin, som även var byggherre då projektet påbörjades, men sedan övertogs det av häradshövdingen Carl Wester.

1978 byggdes huset om. Bland annat inreddes vinden, takkupor byggdes och hiss installerades.

Huset har två våningar + sockelvåning och inredd vind. Grunden är i huggen sten, sockelvåningen i rödbrun förbländertegel och fasaden i övrigt i gråvit förbländertegel med gulbrun fog. Riklig putsdekor i rosa.

Huset och förgården har klassificerats som värdefulla enligt PBL 3:12§. Markeringen gäller inte för en-våningstillbyggnaden i öster.

Skeppet 3, Drottninggatan 160

Skeppet 8, Drottninggatan 148

Skeppet 4: Drottninggatan 158. "Villa Kapehuj"

Uppfört 1893, arkitekt Mauritz Frohm, byggherre Sjökapten P Persson. Två våningar, sockelvåning och vind. Under 1970- och 80-talen gjordes flera ombyggnader och ändringar och vindsinredning.

Hömrustik och övrig putsdekor är nu i gräddvit slätputs. Grunden mot gården är i grå mycket grov spritputsad bandrustik. Mot gatan är sockelvåningen i slätputs och har pivåfönster. Balusterräcken vid entrétrappa och balkong. Nya fönster och entrédörrar.

Huset samt förgården och muren har klassificerats som värdefullt enligt PBL 3:12§.

Skeppet 4, Drottninggatan 158

Skeppet 8, Drottninggatan 148, "Villa Hedvigstro"

Ursprungligen ett enplanshus, uppfört 1885. Arkitekt: byggmästaren Johan August Kant, byggherre muraren Carl Jönsson. 1897 gjordes en påbyggnad med bland annat frontespis och takkupor, arkitekt Ola Anderson. 1963 byggdes balkong och gårdsflygel.

Spritputsad sockel, i övrigt slätputsad fasad med vita detaljer, vit putsad mur mot gatan.

Byggnader av kompletterande värde för stadsmiljön:

Skeppet 2: Drottninggatan 162. "Villa Bellevue"

Arkitekten är okänd. Byggherre och byggmästare Gustaf Wallén från Hjärnarp. Enligt beskrivningen i brandförsäkringen var huset ett tvåvånings vinkelhus i tegel med inredd vindsvåning. Det byggdes intill grannhuset i norr och hade grund och fot av tegel. 1981 gavs bygglov för en ombyggnad. Källarplanet inreddes till en lägenhet. Vindsvåningen byggdes om. Takkupor med rakslutna fönster, en med glasdörr, balkong och smidesräcke.

Huset är nu slätputsat i en närmast orange färg, med kritvita dörr- och fönsteromfattningar. Ursprungliga fasaddetaljer har tagits bort. Moderna fönster och ny brunfärgad dörr mot gården.

Huset har klassificerats som byggnad av kompletterande värde för miljön. Större delen av förgården är slopad och omgjord till parkeringsplatser. Detta bildar ett brott i gatulinjen. Den rest av förgården som finns kvar har klassificerats som värdefull enligt PBL 3:12§.

Skeppet 5: Drottninggatan 156. "Villa Seaside"

Uppförd 1901, arkitekt troligen Mauritz Frohm, byggmästare och byggherre Nils Petter Kant. 1954 byggdes en suterrängvåning. 1972 byggdes taket om till mansardtak, en takterrassvåning inreddes.

Fasaden är putsad i ljusgult.

Skeppet 5, Drottninggatan 156

Skeppet 6, Drottninggatan 152.

Uppfört 1885, arkitekt Mauritz Frohm, byggherre Sjökapten L A Robertsson, "Villa Dorup". Ursprungligen ett envåningshus, sammanbyggt med Drottninggatan 150. 1897 höjdes huset med en våning. 1947 byggdes en ny takkupa.

1989 om- och tillbyggnad: östfasaden tilläggsisolerad och putsad. Nya fönster. Vindslägenhet mot gården.

Skeppet 6, Drottninggatan 152

Skeppet 7 Drottninggatan 150.

Uppfört 1885, arkitekt Mauritz Frohm, byggherre var sjökaptanen J Månsson. Ursprungligen sammanbyggt med Drottninggatan 152. 1908 gjordes en på- och tillbyggnad.

1976 gjordes en fasadändring, omfattande takkupor, balkonger mm. 1981 gjordes en ombyggnad: suterrängvåning, veranda förvandlad till balkong. 1990 ombyggnad av suterrängvåning till kontor.

Skeppet 7, Drottninggatan 150

Skeppet 11 Drottninggatan 144.

Uppfört 1885, arkitekt var byggmästaren Nils B Bentz, byggherre stenhuggaren G Eliasson. 1892 påbyggnad till två våningar + inredd vind och frontespis i söder, arkitekt Mauritz Frohm. 1959 gjordes en vindsinredning, nya enlufts-fönster, garage i källaren. 1986 byggdes takkupor och trapphus till andra våningen.

Skeppet 11, Drottninggatan 144

Övrig bebyggelse inom kvarteret:

Skeppet 9, Drottninggatan 146.

Tvåvåningshus uppfört 1887. Huset ritades av muraren August Svensson, byggherre var snickaren Pål J Falk. 1949 putsades fasaden. 1952 byggdes takkupa, 1954 en balkong.

Skeppet 9, Drottninggatan 146

KVARTERET SKÅLEN PÅLSJÖ LADA

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12§:

Adressen är Matthias Gülichs väg / Borgmästaregatan. Pålsjö Lada är byggd av grova naturstensblock med vitkalkade fogar och har sadeltak.

Den södra fasaden är mycket sluten med endast en port och enstaka "skottgluggar", medan norrfasaden har ett flertal portöppningar. Gavelspetsen i öster är i grågul spritputs, liksom portomfattningen. Den västra gavelspetsen är i "Bruniusstil" i rött och gult tegel, med blinderingar och sågtandssnitt under takfoten.

Pålsjö stenlada

SOFIERO SLOTT

Sofiero Slott testamenterades till Helsingborgs stad av kung Gustaf VI Adolf 1973, som fått slottet i bröllopsgåva av sin farfar och farmor, kung Oscar II och drottning Sofia 1905. Sofiero var kungens privata egendom. Egendomen hette tidigare Skabelycke, och inköptes 1865 av tronföljarparet Oscar och Sofia. Ett villalikt lustslott stod färdigt 1866 och fick namnet Sofiero. Slottet fick sitt nuvarande utseende 1874, då huvudbyggnaden höjdes till två våningar.

I parken finns två lekstugor avsedda för de kungliga barnen. De uppfördes på 1910-talet, och det var Gustaf Adolf, då kronprins, som utformade dem.

Trädgårdsmästarebostaden i den norra delen av parken uppfördes på 1910-talet. Det är en 1½ plans byggnad

med brant sadeltak, täckt med mörka pannor. Fasaden är i korsvirke.

1987 gjordes en ombyggnad av stallbyggnaden, med nya fönster i befintliga portöppningar. Inredd till hantverkslokal, utställning/försäljning och på vinden kontor. 1990 inreddes stallbyggnaden för kursverksamhet (slöjd, keramik, målning).

1994 uppfördes den nya huvudentrén till slottsparken, ritad av Jörgen Michelsen. Samma år gjordes en ombyggnad av huvudbyggnadens övervåning till utställningslokaler.

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12§:

Sofiero Slott, stallet, lekstugorna och trädgårdsmästarebostaden har klassificerats som "Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12§".

Sofiero, slottet och fd stallet

Trädgårdsmästarebostaden, Sofiero

SOFIERO GÅRD

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12§:

Sofiero gård byggdes 1877, bostadshusen efter ritningar av Stockholmsarkitekterna Ernst Jacobsson och Magnus Isæus, och stallet och ladugården samma år efter ritningar av Charles Emil Löwenskiöld. De tre bostadshusen är uppförda i tegel i 1½ plan, med välarbetade detaljer. Förstugor i rött trä. Svarta plåttak. Ekonomibygnaderna i trä uppvisar typiska drag för Löwenskiölds lantmannabyggnader.

All bebyggelse på Sofiero gård har klassificerats som särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12§. I detaljplan från 1995 betecknas hela gården Q.

Bostadshus vid Sofiero gård ovan, ekonomibygnad i vit puts och trä nedan.

Fd hönshus vid Sofiero gård.

KVARTERET SOLBACKA

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12§:

Solbacka 1 och 2 "Villa Solbacka", Gravarliden 29 - 30.

Villa Solbacka uppfördes 1910 åt den legendariske konsulten August Wingård. Arkitekt var Hans Grönneberg från Norge, som då var tillfälligtvis bosatt i Danmark. Efter Wingårds död 1955 användes huset för skiftande verksamheter.

1983 gjordes en ombyggnad, då huset inreddes till åtta lägenheter. Nya balkonger i 3:e våningen, takkupor, takfönster och balkongkupor. 1983 byggdes även "Grindstugan" (fastigheten Solbacka 2) om och inreddes till en lägenhet. Två garageportar sattes igen och ersattes av fönster.

Endast huvudbyggnaden omfattas av klassificeringen.

Villa Solbacka ovan, "Grindstugan" nedan

KVARTERET STYRBORD

Kvarteret är beläget omedelbart nedanför landborgen och hyser bebyggelse som har tillkommit under 1900-talet. Bland annat finns här flera värdefulla villor i funktionalistisk stil. Kvarterets äldsta hus är en låg envåningsbyggnad, Styrbord 8, uppförd på 1910-talet. Marken i området tillhörde tidigare Krapperups gods. De två nordligaste tomterna kallas kvarteret Lodet.

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12§:

Styrbord 1, Sofierovägen 2

2-plans flerfamiljsvilla med inredd vind, uppförd 1934. Huset ritades av byggmästaren Hilding Bengtsson från Råå, byggmästare var byggnadsfirman Gadd & Svensson, byggherre var handlande V Svensson. 1939 gjordes vindsinredningen. 1973 byggdes ett blomsterrum i söder. Vita putsade fasader och rött tegeltak.

Styrbord 1, Sofierovägen 2

Styrbord 5, Sofierovägen 10

2-plansvilla uppförd 1936, ritad av byggmästare Harald Andersson, byggherre juvelerare Werner A Ols-son. 1937 byggdes garage. 1985 garageförlängning. 1989 ny terrass och balkong.

Styrbord 10 (Lodet 2), Sofierovägen 16

2-plans villa, uppförd 1936, arkitekt Hugo B Jonsson, byggmästare Linus Olofsson, byggherre fru E Svensson. 1946 byggdes garage.

En mycket välbevarad funkisvilla, med flackt tak, rundat hör med rundat fönster. Vita putsade fasader.

Styrbord 10, en mycket välbevarad funkisvilla

Byggnad av kompletterande värde för stads- miljön:

Styrbord 3 Sofierovägen 6

2-plansvilla, uppförd 1938, arkitekt Alfred Arvidson, byggmästare och byggherre: Anton Svensson, Ödåkra. 1980 tillbyggnad, garage och balkongräcken. 1986 tillbyggnad carport och mur + altan/balkongräcken.

Övrig bebyggelse inom kvarteret:

Styrbord 4 Sofierovägen 8

1½-plans villa, uppförd 1935, arkitekt Hugo B Jonsson, byggmästare Albin Tapper, byggherre: fru N Pettersson. Muren byggdes 1935.

Styrbord 8 (Lodet 1) Sofierovägen 14

1-plansvilla, uppförd 1916. Ursprungligen var huset klätt med röd träpanel. 1962 kläddes den med gult fasadtegel och en vindsinredning med takfönster gjordes. Rött tegeltak. 1977 byggdes garaget.

Styrbord 8 (Lodet 1), Sofierovägen 14

Styrbord 2 och 11, Sofierovägen 4A och B

2-plans parhus, uppfört 1989 Myresjöhus, Krüger/Persson. Vita putsade fasader.

KVARTERET TACKLET

Kvarteret har en blandad bebyggelse. Här finns villor från 1920-talet, villor från 1950-talet och parhusbebyggelse från 1982. Muren som omger några tomter i kvarterets norra del omfattas av klassificeringen "Särskilt värdefull bebyggelse".

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12§:

Tacklet 1, Bengt Langhs gata 2

2-plansvilla med valmat tak, uppförd 1924, arkitekt: Ivar Tengbom, byggmästare: Ture G Karlsson, byggherre: disponenten Sven Bengtsson.

1943 byggdes huset till med burspråk mm, 1945 gjordes en vindsinredning + takkupa, 1946 garage + bo-stadsrum. Arkitekt vid samtliga ändringar var Arnold Salomon-Sörensen.

Taket är klätt med ett rött "munk- och nunnetegel", och många karaktärsfulla detaljer har bevarats på huset. Även muren runt tomten omfattas av klassificeringen.

Tacklet 1, Bengt Langhs gata 2, ritad av Ivar Tengbom, arkitekt även till Stockholms konserthus och Himmelsfärds kyrkan i Höganäs.

Tacklet 10, Bengt Langhs gata 10, Villa Stibehus 2-plans villa uppförd 1924, arkitekt Yngve Herrström, Malmö, byggherre disponent Artur Stibe. 1929 byggdes en förlängning mot öster med samma arkitekt som ansvarig. 1935 byggdes garage, arkitekt Gustaf W Widmark.

Huset har fasader i rött tegel, vita fönstersnickerier och rött tegeltak.

Tacklet 10, Bengt Langhs gata 10

Tacklet 11-22, Bengt Langhs gata 4 - 8

Parhusbebyggelse från 1983 -84, arkitekt Henrik Jais-Nielsen, byggherre & entreprenör Göran Bengtsson Byggnads AB.

Husen har ljusa putsade fasader och betongtak.

Parhusbebyggelse från 1980-talet i kvarteret Tacklet, Bengt Langhs gata.

Tacklet 26, Magnus Paulins gata 1

2-plansvilla med brokigt ursprung: 1917 byggdes en mur + paviljong, arkitekt var Ola Anderson. 1923 byggdes växthus. 1954 ombyggnad, då arkitekten Mogens Mogensen byggde om huset för eget bruk. Ovanvåningen byggdes delvis på pelare. 1956 byggdes garage. 1958 tillbyggnad + klinkerfasad, d:o. 1963 tillbyggnad, ritrum. 1968 garage ändras till arkiv. 1992 växthuset rivs, + ombyggnad.

Tacklet 26, Magnus Paulins gata 1, ett annorlunda hus med en ombyggnad ritad av Mogens Mogensen för eget bruk.

Byggnader av kompletterande värde för stadsmiljön:

Tacklet 7, Bengt Langhs gata 12

1½-plans villa, uppförd 1958, arkitekt Carl Matsson. 1967 gjordes inre ändringar. 1988 inglasad balkong, fasadbeklädnad m träpanel, fönsterram i vit aluminium.

Tacklet 8 Magnus Paulins gata 3

1-plans villa i rött tegel uppförd 1959. Arkitekt: Torsten K:son Karring/Matsson.

VILLA THALASSA

Vitputsad patriciervilla i två våningar, grönt glaserat falsat taktegel. Villa Thalassa stod färdig 1903, på mark som tillhört Pålsjö. Byggherre var kammarherre Georges von Dardel, arkitekt Andreas Clemmensen från Danmark.

I Helsingborgs kommuns ägo sedan 1957, vandrarhem sedan 1961.

Flera tillbyggnader har gjorts till vandrarhemmet. 1961 och 1963 byggdes paviljonger, ritade av Arton arkitektkontor. 1994 tillkom en radhuslänga i söder, ritad av Michelsens arkitekter, Helsingborg.

Huvudbyggnaden och de senast byggda radhuslängorna från 1994 omfattas av klassificeringen "Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12§".

Thalassa är det grekiska ordet för hav

TINKARPSGÅRDEN

Tinkarp hörde till Krapperups gods på Kullahalvön fram till 1900-talets början, då området köptes av Helsingborgs stad. Tinkarpsgården består idag av två ekonomibyggnader i sten samt en liten boningslänga klädd med röd träpanel. Boningshuset har genomgått vissa förändringar, med bl a byte av fönster. Samtliga byggnader är från 1800-talets början. Den egentliga manbyggnaden låg mycket nära Tinkarpsbacken och fick rivas 1938, när vägen breddades.

Ekonomilängorna har klassificerats som "Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12§", boningshuset som "Byggnad av kompletterande värde". En stor kastanj på gårdsplanen framför boningshuset är en viktig del av miljön.

Tinkarpsgården, Dag Hammarskölds väg

KVARTERET TORPET

Kvarteret är uppdelat på två fastigheter, nr 13 och 14. Nr 13 består av tre olika huskroppar. Den äldsta är ett funkishus från 1939. Det friliggande och hörnhuset Drottninggatan - Tågagatan är byggda 1974 i en anslående 70-talsstil. Bebyggelsen anknyter till kv Sefiren, vars hus är identiska med Torpet 14 och ritade av samma arkitektkontor.

Övrig bebyggelse inom kvarteret:

Torpet 13: Tågagatan 1-5/Drottninggatan 37. Fastigheten består av tre olika huskroppar.

Tågagatan 1-3:

Hyreshus i fem våningar + takterrassvåning, ritat och byggt av Erik Wihlborg 1939. Familjen Wihlborg var själva bosatta i takvåningen mot Öresund.

Stommen är betong och fasaden är i brunrött tunt fasadtegel med mycket breda indragna fogar. Taket är klätt med plåt. Grunden klädd med stående klinker. Mot Karl Johans gata fanns ursprungligen burspråk och balkonger som vek runt hörnet in mot gården. Baksidan av husets östra del är i gult tegel och har en sågtandad fasad med balkonger som vetter åt havet. Framför huset finns en planterad förgård.

1977 byttes balkongerna på västgaveln ut. De nya går inte runt hörnet. Fronterna är i beige korrugerad plåt. 1979 gjordes en ombyggnad. Trapphusens glasbetong byttes mot enlufsfönster med plåtklädda bröstningar.

Husets kulturhistoriska värde har minskat genom ombyggnad och balkongbyte.

Torpet 13, Tågagatan 1, ritat av Erik Ivar Wihlborg och byggt 1939

Tågagatan 5:

10-våningshus, ritat av Sten Samuelson (Jaenecke & Samuelson), uppfört 1973. Sockel och bärande väggskivor av betong, gjutna mot rå brädform. Trekantiga balkonger. Under 1980-talet har vissa balkonger glasats in.

Drottninggatan 37:

7-12 våningar, avtrappande mot havet i väster. Oregelbunden "taggig" byggnadsform, med balkonger som vetter mot havet. Huset ritades av Sten Samuelson, samtidigt som föregående hus. Samma stomme, sockel etc som föregående hus.

Torpet 14: Drottninggatan 49 - Kronborgsgatan 2 A-C.

Byggt 1974 och ritat av ARTON arkitektkontor genom Henry Andersson. Betongsockel, ytterväggar i fasadtegel, betong och vit aluminiumplåt. Huset bildar en förlängning av Sefiren 17.

Mellan 1986 och 1992 gjordes en del balkonginglasningar.

Kvarteret Torpet

KVARTERET TÅGET NORRA

Kvarteret består av endast två fastigheter: en villa, ritad av Sigurd Lewerentz och Torsten Stubelius 1914, samt ett flerfamiljshus uppfört 1992.

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12§:

Tåget Norra 1, Drottninggatan 224, "Villa Ramén", "Villa Gorthon"

Tvåplans villa uppförd 1915, arkitekt Sigurd Lewerentz och Torsten Stubelius. Byggmästare Anders P Retzner, byggherre överingenjör Arthur Ramén. 1925 gjordes en tillbyggnad mot öster, arkitekt Arnold Salomon-Sörensen.

1989 ombyggnad till flerbostadshus, arkitekt Carl Åke Bergström/FFNS. Bl.a. byggdes nya takkupor + suter-rängvåning.

Putsade fasader och tak av enkupigt tegel.

Garaget har klassificerats som "Byggnad av kompletterande värde för miljön".

Villa Gorthon, kvarteret Tåget Norra, Drottninggatan 224

Övrig bebyggelse inom kvarteret:

Tåget Norra 4, Drottninggatan 222

Fyravånings flerfamiljshus uppfört 1992, arkitekt Carl Åke Bergström/FFNS, byggherre Fastighets AB Kuben.

Fasaden är lätt svängd, och klädd med gråvitt kakel.

Tåget Norra 4, Drottninggatan 222

KVARTERET TÅGET SÖDRA

Kvarteret har en blandad bebyggelse. Här finns två äldre längor utmed gatan; en renodlad funkisvilla, uppförd 1944; en villa från 1956 och en från 1962, samt ett flerfamiljshus uppfört 1992.

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12§:

Tåget Södra 2, Drottninggatan 218, (Villa Farastugan)

1½ plans hus med traditionell utformning, långsträckt byggnadskropp omedelbart intill vägen. Uppfört ca 1879 av sjömannen Magnus Bengtsson.

Fasaden är i brunrött tegel, mot norr finns en vitputsad brandgavel. Taket är ett sadeltak, täckt med rött tegel. Äldsta handling i bygglovarkivet är från 1928 och rör balkong och takkupor, arkitekt Edvin Tidblad.

Tåget Södra 2, Drottninggatan 218

Tåget Södra 4, Drottninggatan 216B

Tvåplans villa i funkisstil, uppförd 1944, arkitekt Reinhold Müller, bygglovsökande fru Alma Müller. Fasaderna är i grå porfyritputs, taket flackt valmat och pappklätt. Fönsterbyte 1968, då också en träaltan byggdes.

Byggnad av kompletterande värde för miljön:

Tåget Södra 5, Drottninggatan 216A

1½ plans villa uppförd 1956, arkitekt Johnny Ekström, byggmästare John Nilsson. Huset vänder gaveln mot gatan. Fasad i rött fasadtegel, sadeltak klätt med rött tegel. 1980 inreddes huset till tandläkarmottagning.

Tåget Södra 5, Drottninggatan 216A

Övrig bebyggelse inom kvarteret:

Tåget Södra 1, Drottninggatan 220B

Tvåplans villa, uppförd 1962, arkitekt Erik Andersson, ARTON, byggherre major Hakon Gisle. Villans fasad är i vit puts och liggande vit träpanel, plant tak.

Tåget Södra 8, Drottninggatan 220A

En traditionell äldre vinkelbyggd länga i gatulivet. Längan vid gatan är uppförd vid två olika tillfällen. Den södra delen uppfördes ca 1879 av Johannes Nils-

son, längan förlängdes mot norr ca 1911. Flygeln mot öster är från 1800-talets slut.

Fasaden är vitputsad, har naturstensgrund och sadeltak täckt med rött tegel.

Tåget södra 8, Drottninggatan 220A

Tåget Södra 7, Drottninggatan 214

Flerfamiljsvilla byggd 1993, arkitekt Bertil Mernsten / ARCON, Lund, byggherre Skanska Syd.

KVARTERET UTKIKEN

Kvarteret avgränsas i väster av den sk Kinesiska muren, en ca 2 meter hög vit mur, krönt av tegelpannor. Bebyggelsen i kvarteret är genomgående stora magnifika villor, präglade av påkostade material och detaljlösningar. Även murar, grindar mm ingår i den värdefulla miljön. Samtliga villor i kvarteret har med ett undantag röda tegeltak.

Kinesiska muren väster om kvarteret Utkiken

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12§:

Utkiken 2, Bengt Langhs gata 3

2-vånings villa, uppförd 1916, arkitekt Ivar Tengbom, byggmästare Ture G Karlsson, byggherre ingenjör K J Beskow. Fasad i rött tegel, tak av enkupigt rött taktegel.

Detalj av villan Utkiken 2, Bengt Langhs gata 3

Utkiken 3, Bengt Langhs gata 5, "Villa Ingelsson", "Signehill".

2½-plans villa uppförd 1919, arkitekt August Stoltz från Malmö, byggmästare: Magnus Bengtsson, byggherre direktör Bernhard Ingelsson. 1929 gjordes en förlängning av en flygel, arkitekt G W Widmark. 1982 vindsinredning + lägenhetsändringar, kontor mm.

Utkiken 3, Bengt Langhs gata 5

Utkiken 4, Bengt Langhs gata 7

2½-plans putsad villa med valmat mansardtak, uppförd 1919, arkitekt Ola Anderson, byggmästare: Anders J Ahlström. Byggherre stadsveterinär Chr Bokelund. 1921 byggdes en mur, 1923 gjordes olika ändringar.

Utkiken 5 Bengt Langhs gata 9, "Nostra"

2-plans putsad villa, uppförd 1914. Byggmästare: Nils B Bentz, Sven Andersson och Magnus Bengtsson, byggherre: skeppsredare Anders Nilsson.

1924 påbyggnad burspråk. 1959 byggdes garage + mur. 1961 gjordes bl a vindsinredning och takfönster sattes in.

Utkiken 5, Bengt Langhs gata 9

Utkiken 7, Bengt Langhs gata 13 (Villa Sundli)

Två-plansvilla, uppförd 1914 -15. Arkitekt Mauritz S:son Claes, byggherre: disponent J Christiansson. 1917 byggdes en trädgårdsmur, arkitekt Ola Anderson. 1918 gjordes en ombyggnad, arkitekt Mauritz S:son Claes. 1988 ändrades huset till tvåfamiljshus.

Byggnad av kompletterande värde för stadsmiljön:

Utkiken 6, Bengt Langhs gata 11 (Villa Åsbo)

2-plans putsad villa med oregelbunden takform, byggd 1916, arkitekt Mauritz S:son Claes, byggmästare Carl J Hagberg, byggherre hotelldirektör Emil Olsson. 1918 gjordes en terrassinbyggnad + vindsrum. 1944 byggdes bl a garage. 1995 gjordes en genomgripande ombyggnad, som bl.a. omfattade vindsinredning och byte av takmaterial, från röda tegelpannor till svartglaserade.

Utkiken 6, Bengt Langhs gata 11

Övrig bebyggelse inom kvarteret:

Utkiken 1, Bengt Langhs gata 1

1 - 1½-plans villa i tegel med valmat tak, uppförd 1969, arkitekt Filip Lundgren, byggmästare Göran Bengtsson.

KVARTERET VIADUKTEN

På platsen för kvarteret Viadukten fanns under 1800-talet två landerier, Lugnet och Sjötorp. Sjötorp revs på 1890-talet, Lugnet 1924. Under 1900-talet har kvarteret bebyggts med stenstadsbebyggelse i fyra - fem våningar. Viadukten 7 och 8 är fina exempel på art-deco inspirerade hus, med vackra friser ovanför portarna

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12§:

Viadukten 2, Helsingörsgatan 1

4-vånings flerbostadshus, uppfört 1901, arkitekt Mauritz Frohm, byggherre och byggmästare: Anders J Wilson. Huset har en rikt ornerad fasad i förbländertegel och bevarade smidesbalkonger.

Viadukten 2, Helsingörsgatan 1

Viadukten 3, Drottninggatan 63

4½-vånings flerbostadshus, uppfört 1923, Arkitekt, byggmästare och byggherre: byggmästare Anders P Retzner. I detta hus bodde familjen Retzner själva. Huset representerar 1920-talsklassicismen med sitt mörka fasadtegel och vita fönstersnickerier. På andra våningen är fönstren större än i övriga huset.

Kvarteret Viadukten från öster. Viadukten 3 är huset i mitten.

Viadukten 4 Drottninggatan 61 / Helsingörsgatan 3
4-vånings flerbostadshus, uppfört 1900, arkitekt Ola Anderson, byggmästare och byggherre: byggmästare Anders J Wilson. Det mesta av originalsicket är bevarat exteriört, med en vacker naturstensfasad.

Viadukten 4 mot Drottninggatan

Viadukten 7, Drottninggatan 69

5-vånings flerbostadshus uppfört 1938, arkitekt och byggmästare: byggnadsingenjör Erik Ivar Wihlborg, byggherre: Bostadsföreningen Öresund u.p.a. 1983 ombyggnad.

Viadukten 8 Drottninggatan 65 - 67

5-vånings flerbostadshus, uppfört 1937, arkitekt och byggmästare: byggnadsingenjör Erik Ivar Wihlborg. Byggherre för nr 5: Bostadsföreningen Kärnan u.p.a, byggherre för nr 6: Bostadsföreningen Lugnet u.p.a. 1979 ombyggnad

Båda dessa hus, Viadukten 7 och 8, är uppförd i Art Deco-stil, och är unika inslag i Helsingborgs bebyggelsemiljö.

Drottninggatan 65 - 69, Viadukten 8

OTRYCKTA KÄLLOR

Stadsbyggnadskontoret: Bygglovarkivet

Helsingborgs museums arkiv

Bebyggelseantikvarie Adam Katzeff har bidragit med en lång rad uppgifter rörande de olika husens byggnadsår, arkitekter, byggherrar osv.

LITTERATUR

Karl-Erik Ander (tidigare Olsson) har gett ut 15 böcker i en serie kallad **"Det gamla Helsingborg - och det nya, som kameran räddat."** I flera av böckerna finns bilder hämtade från området kring Drottninggatan - Strandvägen - Pålshöj, och en lång rad upplysningar om olika byggnaders historik, byggherre, invånare etc. Kalk- och tegelbruken vid Pålshöj och Vikingsstrand beskrivs ingående i del VIII.

Hus i Helsingborg 1850 - 1920, utgiven av konsthögskolans arkitekturskola 1983, ger en god översikt över Helsingborgs bebyggelsehistoria.

Helsingborgs historia har hittills utkommit i sju delar. Här ges mycket fylliga beskrivningar över Helsingborgs utveckling inom en rad områden. I del VI:2, utgiven 1985, skriver Lars-Göran Kindström om **"Stadsplan och bebyggelse fram till mitten av 1800-talet"**

Den sista volymen, som behandlar Helsingborgs bebyggelsehistoria från 1862 - 1970, författad av Adam Katzeff, beräknas utkomma under 1999.

Helsingborgs bibliografi, **"Från Njals saga till år 2000, Helsingborg i litteraturen under tusen år"** sammanställd av Åsa Rausing Roos och utgiven 1997, innehåller mängder av hänvisningar till litteratur om Helsingborg, både i böcker och tidningar och tidskrifter.

Funktionalistisk bebyggelse i Helsingborg 1929 - 1943 av Mattias Bjellvi och Johan Iacobi från 1996 är en publicerad rapport om funkishus i Helsingborg.

LITTERATUR OM BYGGNADSVÅRD

Antell, Olof: Taktegel och tegeltak. Byggnadsrådets, Stockholm 1986

Byggnaders särdrag. En stilhistorisk handbok 1880 - 1960, utgiven av Boverket 1995.

Byggnadskultur. Tidskrift utgiven av Svenska föreningen för byggnadsvård.

Byggnadsmåleri med traditionella färgtyper. Riksantikvarieämbetet 1985

Dreijer, Claes mfl: Arkitekter om färg och måleri. Stockholm 1992.

Fönster. Historik och råd vid renovering. Riksantikvarieämbetet 1988.

Golv, fönster och färg. Liten hjälpreda vid vården av skånska hus och gårdar, utgiven av föreningen Skånska gårdar.

Handbok i sydöstkånska byggnadsteknik. Utgiven av SÖSK.

Hidemark, Ove, mfl: Så renoveras torp och gårdar.

Järnplåt. Anvisningar för underhåll och reparation. Riksantikvarieämbetet 1980.

Kulturmiljövård. Tidskrift utgiven av Riksantikvarieämbetet

Torgny, Ove: Skånelängor. 1984

DETALJPLANER INOM OMRÅDET

Kv Adelsnäs

Planen tillkom 1977. Kvarteret har markerats som "område för bostäder med viss inskränkning", vilket innebär att husen enbart får användas som bostäder, att ny bebyggelse inte får uppföras samt att befintlig karaktär inte får förvanskas.

Kv Ankaret västra

Planen tillkom 1935, och fick nya bestämmelser 1989. Byggnadsrätten gäller bebyggelse i två våningar jämte vind.

Kv Ankaret östra

Planen tillkom 1935, vilken fick nya bestämmelser 1989. Byggnadsrätten gäller bebyggelse i två våningar jämte vind.

Kv Babord

Planen, som gäller hela kvarteret från sett tomt 8, tillkom 1995 och är anpassad efter befintlig bebyggelse. Tomt 4 är enligt denna q-märkt, vilket innebär att byggnaden inte får rivas samt att den skall underhållas så att dess särart bevaras. Tomt 1 markeras som pareringsyta. Tomt 8 är enligt en plan från 1990 klassad som parkmark.

Kv Barck

Planen tillkom 1935 och tar ingen hänsyn till befintlig bebyggelse. Byggnadsrätten gäller flerfamiljshus i tre våningar, maximalt 10,8 m höga.

Kv Böljan

I gällande plan, upprättad 1995, klassas hela kvarteret som parkmark.

Kv Carolus

Planen tillkom 1935. Byggnadsrätten gäller flerfamiljshus i 3-6 våningar uppförda kring en öppen gård.

Kv De la Gardie

Planen tillkom 1936 inför uppförandet av nu befintlig bebyggelse och är anpassad därefter.

Kv Ehrensvärd

Planen tillkom 1936 inför uppförandet av nu befintlig bebyggelse och är anpassad därefter.

Eldbegängelsen 1

Gällande plan upprättades 1982. Krematoriet är enligt denna Q-märkt, dvs är ett område för kulturhistoriskt värdefull bebyggelse, medan kyrkogården i övrigt är "specialområde för begravningsplats". En bit av kvarterets sydvästra hörn klassas som allmän plats.

Kv Fatet

Gällande plan tillkom 1970 och medger fristående bebyggelse i en våning. Västra delen av kvarteret är parkmark.

Kv Fides

Planen tillkom 1935. Byggnadsrätten gäller sexvåningshus, maximalt 20 meter höga, uppförda kring en öppen gård mitt i kvarteret. Planen tar ingen hänsyn till befintlig bebyggelse.

Kv Glasyren

Gällande plan tillkom 1959 och är anpassad efter befintlig bebyggelse.

Kv Hallen

Gällande plan tillkom 1955 och tar hänsyn till befintlig bebyggelse.

Kv Hamilton

Södra delen av kvarteret fick en ny plan 1965 i samband med att nya Hamilton House skulle uppföras och är anpassad efter därefter. Hamilton 1 fick en ny plan 1994, vilken är anpassad efter befintlig bebyggelse. Hamilton 2 fick sin plan 1936, vilken tillkom inför uppförandet av nu befintligt hus och är anpassad därefter.

Kv Havet

Planen upprättades 1959 och medger uppförande av flerbostadshus i två till åtta våningar, helt utan hänsyn till befintlig bebyggelse.

Kv Hilltorp norra

Planen upprättades 1935 och överensstämmer relativt väl med befintlig bebyggelse.

Kv Hilltorp södra

Planen upprättades 1935 och överensstämmer relativt väl med befintlig bebyggelse.

Kv Inmutningen

Planen för tomt 2, 4 och 3 tillkom 1997, de två förstnämnda tomterna får enligt denna inte bebyggas medan en friliggande bostad i en våning får uppföras på den sistnämnda (vilket överensstämmer med befintlig bebyggelse). Övriga delar av kvarteret, frånsett två tomter, omfattas av en plan från 1990 vilken är anpassad till befintlig bebyggelse. Tomt 1 och 5 omfattas inte av någon plan överhuvudtaget.

Kv Kannan

Gällande plan fastslogs 1965 och medger fristående bebyggelse i två våningar.

Kv Kolgravarna

Planen upprättades 1990 och är anpassad efter befintlig bebyggelse.

Kv Kolverket

Planen upprättades 1990 och är anpassad efter befintlig bebyggelse.

Kv Kompassen

Planen tillkom 1957. Byggnadsrätten gäller flerbostadshus i tre våningar, maximalt 10,5 meter höga.

Kv Kristinehall

Planen tillkom 1994 och är anpassad efter befintlig bebyggelse.

Kv Masten

Norifrån t o m tomt 8 gäller under en plan som tillkom 1988, vilken är anpassad till såväl befintlig bebyggelse som den som uppfördes på Masten 4. Masten 10 och 11 fick en plan 1966, vilken medger uppförandet av fristående tvåvåningshus. Masten 9 ligger utanför planlagt område.

Kv Nordstjärnan

Planen upprättades 1979 och är anpassad efter befintliga förhållanden. Kvarterets norra del hålls öppen för allmänt ändamål.

Kv Näktergalen södra

Planen tillkom 1956 och medger uppförandet av flerbostadshus på 10,5 respektive 7,5 m.

Kv O D Krook

Planen tillkom 1961 och är anpassad efter befintlig bebyggelse.

Kv Porslinsbruket

Gällande plan fastslogs 1965 och medger fristående bebyggelse i två våningar. Porslinsbruket 1 är avsedd att rymma en allmän byggnad.

Kv Pål Ibb

Större delen av kvarteret omfattas av en plan från 1955 som tar hänsyn till befintlig bebyggelse samt medger uppförandet av ett tvåvåningshus på en då delvis icke bebyggd tomt. Tomten längst söderut i kvarteret fick en ny plan 1958, vilken är anpassad till befintlig bebyggelse. Pål Ibb 9 fick en ny plan 1990, vilken medger att en del av befintligt hus rivs och ersätts med ett tvåvånings bostadshus med ett underjordiskt garage för 17 bilar och att byggnadskroppen mot Drottninggatan delvis görs om till kontor.

Pålsjöbaden

Gällande plan upprättades 1942. Byggnaderna längs Drottninggatan ligger delvis på gatumark.

Pålsjö kvarn

Gällande plan upprättades 1942. Pålsjö kvarn ligger på parkmark.

Pissoiren vid Pålsjö kvarn

Enligt gällande plan, upprättad 1942, står pissoiren på allmän plats.

Pålsjö slott

Ligger utanför planlagt område.

Paviljongen i Pålsjö skog

Gällande plan upprättades 1938 och är anpassad efter befintlig bebyggelse. Området intill paviljongen får endast byggas för allmänt eller allmännyttigt ändamål och endast i en våning (maximalt 4,5 meter).

Pålsjö 1:4 och 1:7

Planen tillkom 1942. Bebyggelsen ligger delvis på gatumark.

Kv Pålsjö norra

Planen tillkom 1936, men fick nya bestämmelser 1989. Byggnadsrätten är anpassad efter befintlig bebyggelse.

Kv Pålsjö södra

Planen tillkom 1936, men fick nya bestämmelser 1989. Byggnadsrätten är anpassad efter befintlig bebyggelse. Pålsjö södra 15 fick en ny plan 1992, anpassad efter den enfamiljvilla som sedermera uppfördes.

Kv Ratten

Gällande plan upprättades 1989 och är anpassad efter befintlig bebyggelse, förutom tomt 6 som är anpassad efter den bebyggelse uppfördes två år därefter. Området mellan tomt 6 och 5 klassas som naturområde, som skall användas som golfbana tills befintlig anläggning har tjänat ut.

Kv Rikken

Byggnaden i kvarteret är enligt en plan från 1995 q-märkt, dvs en kulturhistoriskt intressant byggnad som inte får rivas. En smal del av kvarterets södra del klassas som parkmark.

Kv Rodret

Gällande plan, vilket inte tar någon hänsyn till befintlig bebyggelse, upprättades 1942. Byggnadsrätten gäller tvåvåningshus, maximalt åtta meter höga.

Kv Sefiren

Planen tillkom 1962 i samband med att den bebyggelse som uppfördes 1965-67 planerades och är helt anpassad därefter.

Kv Skeppet

Planen tillkom 1957 och är helt utan hänsyn till befintlig bebyggelse. Byggnadsrätten gäller flerbostadshus i tre våningar, maximalt 10,5 meter höga.

Kv Skålen

Planen tillkom 1938 och är anpassad efter befintlig bebyggelse. En ny plan är under arbete 1997.

Sofiero slott

Planen upprättades 1977 och innebär att området klassas som reservat för kulturhistorisk värdefull bebyggelse och park.

Sofiero gård

Gällande plan upprättades 1996. Gårdsanläggningen är Q-märkt, vilket innebär att den klassas som kulturhistoriskt värdefull bebyggelse som inte får rivas. Miljöstörande verksamheter eller verksamheter som förutsätter tunga transporter får inte förekomma inom planlagt område.

Kv Solbacka

Planen upprättades 1990 och är anpassad efter befintlig bebyggelse.

Kv Styrbord

Gällande plan upprättades 1930. Vid tillfället fanns enbart en byggnad i kvarteret (idag nr 8), resten av kvarteret indelades i tomter vilka fick bebyggas med fristående hus. Kvarteret är en del av den uppstyckning som planerades av området kring Tinkarpsgården.

Kv Tacklet

Gällande plan upprättades 1954. Byggnadsrätten gäller tvåvåningshus, maximalt åtta meter höga, vilka är ytmässigt stora - hela kvarteret fränsett en smal landremsa i väster och kvarterets SÖ hörn får bebyggas.

Villa Thalassa

Ligger utanför planlagt område.

Tinkarpsgården

Enligt gällande plan från 1930 skulle området kring gården delas in tre tomter, som tillsammans skulle utgöra ett kvarter. Byggnadsrätt gavs för två fristående villor, tomten där Tinkarpsgården står anpassades efter befintlig bebyggelse.

Kv Torpet

Planen tillkom 1971 i samband med att den bebyggelse som uppfördes 1974 planerades och är helt anpassad därefter.

Kv Tåget norra

Gällande plan, vilket inte tar någon hänsyn till befintlig bebyggelse, upprättades 1942. Byggnadsrätten gäller tvåvåningshus, maximalt åtta meter höga.

Kv Tåget södra

Gällande plan tillkom 1988 i samband med att tomt 7 skulle bebyggas och är anpassad efter såväl befintlig bebyggelse som den som planerade.

Kv Utkiken

Gällande plan upprättades 1942. Byggnadsrätten gäller tvåvåningshus, maximalt åtta meter höga, vilka ytmässigt är mycket större än befintlig bebyggelse.

Kv Viadukten

Planen upprättades 1935 och är relativt väl anpassad till befintlig bebyggelse. Västra delen av kvarteret får enligt planen inte bebyggas.

DETTA BEVARANDEPROGRAM BEHANDLAR OMRÅDET LÄNGS
DROTTNINGGATAN OCH STRANDVÄGEN SAMT PÅLSJÖ I
HELSINGBORG, FRÅN S:T JÖRGENS PLATS I SÖDER TILL SOFIERO
I NORR. OMRÅDETS BEBYGGELSE ÄR MYCKET VARIERAD, FRÅN
ENKLA FISKARSTUGOR TILL MAGNIFIKA REDARVILLOR.
DETTA BEVARANDEPROGRAM REDOVISAR BEBYGGELSENS FRAMVÄXT
OCH BESKRIVER DE OLIKA BEBYGGELSEMILJÖERNA